

สุนทรียภาพในงานภาพวาดบนเครื่องเคลือบแบบเฟินไฉ่ของจางซงมาว ผู้การสืบสานและสร้างสรรค์
งานศิลปะเครื่องเคลือบ

QIU JIAJI

คุณฉวีนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

สุนทรียภาพในงานภาพวาดบนเครื่องเคลือบแบบเฟินไฉ่ของจางชงม่าว สู่การสืบสานและสร้างสรรค์
งานศิลปะเครื่องเคลือบ

คุณฉวีนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

The Aesthetics of Zhang Songmao's Fencai porcelain paintings to the Continuation
and Creation of Porcelain Art

QIU JIAJI

A DISSERTATION SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR DOCTOR DEGREE OF PHILOSOPHY
IN VISUAL ARTS AND DESIGN
FACULTY OF FINE AND APPLIED ARTS
BURAPHA UNIVERSITY
2024
COPYRIGHT OF BURAPHA UNIVERSITY

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์และคณะกรรมการสอบคุณิพนธ์ได้พิจารณาคุณิพนธ์
นิพนธ์ของ QIU JIAJI ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาคุณิพนธ์
บัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์

คณะกรรมการสอบคุณิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสกสรรค์ ตันยาภิรมย์)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....

(ศาสตราจารย์ภรดี พันธุภากร)

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงวุฒิ เอกภูมิวงศา)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสกสรรค์ ตันยาภิรมย์)

..... กรรมการ

(ศาสตราจารย์ภรดี พันธุภากร)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญชู บุญลิขิตศิริ)

..... กรรมการภายนอก

มหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์เทพศักดิ์ ทองนพคุณ)

..... คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสกสรรค์ ตันยาภิรมย์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา อนุมัติให้รับคุณิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาคุณิพนธ์บัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ ของมหาวิทยาลัย
บูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทวัส แจ่มเอี่ยม)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

62810034: สาขาวิชา: ทักษะศิลป์และการออกแบบ; ปร.ด. (ทัศนศิลป์และการออกแบบ)
 คำสำคัญ: จางซงม่าว, ภาพวาดบนเครื่องเคลือบ, เฝินไฉ่, อัตลักษณ์รูปแบบ, การถ่ายทอด
 และสืบสาน, สุนทรียภาพ, การสร้างสรรค์

QIU JIAJI : สุนทรียภาพในงานภาพวาดบนเครื่องเคลือบแบบเฝินไฉ่ของจางซงม่าว สู่อุทิศสืบสานและสร้างสรรค์งานศิลปะเครื่องเคลือบ. (The Aesthetics of Zhang Songmao's Fencai porcelain paintings to the Continuation and Creation of Porcelain Art)
 คณะกรรมการควบคุมคุณภาพ: เสกสรรค์ ตันยาภิรมย์, ภรดี พันธุ์ภากร ปี พ.ศ. 2567.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผ่านการวิจัยสุนทรียภาพของภาพวาดบนเครื่องเคลือบเฝินไฉ่ของจางซงม่าว โดยนำวิวัฒนาการและการพัฒนาการของศิลปะการวาดภาพเครื่องเคลือบของจีนต่อจีนเป็นเบื้องหลัง เพื่อพิจารณาความคงอยู่ของการวาดภาพบนเครื่องเคลือบตลอดชีวิตของจางซงม่าวและอิทธิพลของเขาคู่ต่อศิลปะการวาดภาพเซรามิกร่วมสมัย ให้ความสำคัญต่อตลอดชีวิตของจางซงม่าวในการวาดภาพบนเครื่องเคลือบกับอิทธิพลของศิลปะการวาดภาพเครื่องเคลือบร่วมสมัย จากทฤษฎีทางสุนทรียภาพของการวาดภาพและสุนทรียภาพของการวาดภาพบนเครื่องเคลือบแสดงให้เห็นการวิจัยและศึกษาสุนทรียภาพกับเอกลักษณ์ของศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบเฝินไฉ่ของจางซงม่าว โดยยึดเอาช่วงเวลาที่แตกต่างกัน สไตล์ที่แตกต่างกัน และหัวข้อที่แตกต่างกันเป็นจุดเริ่มต้นในการศึกษาวิจัยการวิเคราะห์เอกลักษณ์และรูปแบบของสุนทรียภาพของภาพวาดบนเครื่องเคลือบเฝินไฉ่ของจางซงม่าวอย่างเป็นระบบ ทำให้ผลงานภาพวาดบนเครื่องเคลือบท้ายที่สุดของผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนทางทฤษฎีที่ครอบคลุมมากขึ้น ดังนั้นจึงสร้างสรรค์ผลงานภาพวาดบนเครื่องเคลือบเฝินไฉ่ที่มีความหมายในการสร้างสรรค์และการถ่ายทอด

ในฐานะรุ่นน้องในตระกูลเครื่องเคลือบจางซงม่าว ผู้วิจัยได้รับอิทธิพลจากผู้ที่มีคุณธรรมสูงส่งของปู่ของเขา จางซงม่าวซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะและงานฝีมือของประเทศจีนมาตั้งแต่เด็ก ตีความกับบรรยากาศดั้งเดิมของวัฒนธรรมอันยาวนานหลายปี ในช่วงที่ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลและลงพื้นที่สัมภาษณ์บุคคลก็ทำให้รู้สึกถึงความสะดวกสบาย พยายามที่จะสำรวจรูปแบบและจุดเด่นของงานศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจางซงม่าวอย่างเป็นระบบจากมุมมองทางวิชาการ และจากการศึกษาสไตล์ศิลปะเครื่องเคลือบเฝินไฉ่ของจางซงม่าวที่แตกต่างกันแล้วนั้น เราสามารถมองเห็นอิทธิพลของมันที่มีผลต่อการวาดภาพบนเครื่องเคลือบสมัยใหม่ สุดท้ายจะมีการสรุปและอภิปรายผลงานที่ถูกสืบทอดและสร้างสรรค์ของผู้วิจัยเอง

62810034: MAJOR: VISUAL ARTS AND DESIGN; Ph.D. (VISUAL ARTS AND DESIGN)

KEYWORDS: Zhang Songmao, Ceramic Painting, Inheritance, Aesthetic, Innovation, Famille Rose, Style Features

QIU JIAJI : THE AESTHETICS OF ZHANG SONGMAO'S FENCAI PORCELAIN PAINTINGS TO THE CONTINUATION AND CREATION OF PORCELAIN ART. ADVISORY COMMITTEE: SAKESAN TANYAPIROM, Ph.D. PORADEE PANTHUPAKORN 2024.

This article conducts an aesthetic study on Zhang Songmao's pink ceramic painting, taking the evolution and development of Jingdezhen ceramic painting art as the background, to see Zhang Songmao's lifelong persistence in ceramic painting and his influence on contemporary ceramic painting art; Starting from the aesthetic theory of painting and ceramic painting, this study explores the characteristics and aesthetics of Zhang Songmao's powder ceramic painting art. Starting from different periods, styles, and themes, the study systematically analyzes the formation and characteristics of Zhang Songmao's powder ceramic painting aesthetics, providing more comprehensive theoretical support for the researcher's final ceramic painting works, and creating powder ceramic painting works with inheritance and innovation significance.

As a member of the younger generation in the Zhang Songmao porcelain lineage, researchers have been influenced by the noble personality and artistic works of Zhang Songmao, the grandfather of a Chinese arts and crafts master, since childhood. They have been immersed in a strong traditional cultural atmosphere for many years. Researchers are also relatively convenient in collecting data and conducting interviews with individuals, This article attempts to systematically explore the formation and characteristics of Zhang Songmao's ceramic painting art from an academic perspective, and through the study of his different ceramic powder painting styles, examine his influence on contemporary ceramic painting. The paper concludes by summarizing and discussing the researcher's own work in the context of inheritance and innovation in the field.

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่อบรมสั่งสอนอย่างมานะบากบั่นตลอดระยะเวลา 4 ปีในการเรียนปริญญาเอกที่นี้ พวกท่านทำให้ผมได้มองเห็นโลกที่กว้างใหญ่ขึ้นและมหัสจรรย์ยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ต้องขอขอบพระคุณรศ.ดร.เสกสรรค์และศาสตราจารย์ ภรดีเป็นพิเศษที่คอยช่วยเหลือและเป็นห่วงเป็นใยตลอดระยะเวลาที่ผมเรียนปริญญาเอก ในช่วงที่กำหนดหัวข้อวิทยานิพนธ์และแก้ไขนั้น คำตักเตือนที่รอบคอบและความอดทนในการชี้แนะของอาจารย์ส่งเสริมให้เกิดวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขึ้นมา ทศนคติในการศึกษาค้นคว้าอย่างละเอียดรอบและความสำเร็จด้านความรู้อย่างลึกซึ้งของอาจารย์นั้นเป็นแบบอย่างในการเรียนรู้ไปชั่วชีวิตของผมเลยก็ว่าได้ ขอขอบคุณพี่ทุกท่านที่อดทนและช่วยเหลือกันจนทำให้ผมเรียนรู้ได้อย่างเป็นอิสระและได้รับประโยชน์มากมาย ขอขอบคุณเพื่อนร่วมชั้นทุกคน ที่อยู่เป็นเพื่อนกันได้ใช้ชีวิตที่เต็มไปด้วยความสุขตลอด 4 ปีนี้

สุดท้ายผมอยากขอบพระคุณคุณแม่ พ่อคุณแม่ พวกท่านได้ให้อะไรกับผมมากมายนัก ขอขอบคุณทุกท่านที่ทุ่มเทอย่างเจียวๆ อยู่ข้างหลัง ช่วงเวลาที่เหลือต่อจากนี้ไปผมจะเป็นคนดูแลพวกท่านเอง คนต่อไปที่ผมอยากขอบคุณคือตัวของผมเอง สามารถผ่านความทุกข์ทุเลาจนมาได้ถึงจุดนี้ ในใจแม้จะมีเสียที่แข็งแกร่ง แต่ก็เหมือนยังมีกระต่ายน้อยอยู่ในใจด้วยเช่นกัน แต่อย่างไรก็ตามผมหวังว่าจะสามารถแก้ไขนิสัยผลัดวันประกันพรุ่งนี้ได้ในวัน

ขอขอบคุณตลอดหลายปีที่ผ่านมา ที่เติบโตไปกับผม ทำให้ผมแข็งแกร่งขึ้น

QIU JIAJI

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	ฐ
สารบัญภาพ.....	ท
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของการวิจัย.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
คำถามของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดของงานวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย	5
ขอบเขตของงานวิจัย.....	5
วิธีดำเนินงานวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
บทที่ 2 ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
วิวัฒนาการและพัฒนาการของศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจิ้งเต๋อเจิ้น	8
ภูมิหลังของจางชงม่าว	11
1. วิธีชีวิตของจางชงม่าว	11
2. ภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจางชงม่าว	15
3. อิทธิพลของจางชงม่าวต่อศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบร่วมสมัย.....	20

เทคนิคการวาดภาพบนเครื่องเคลือบของจิ่งเต๋อเจิ้น	25
1. การตกแต่งด้วยการเขียนสีใต้เคลือบและบนเคลือบ	25
2. ที่มาและลักษณะพิเศษของเฟินไฉ่.....	27
3. ขั้นตอนการวาดภาพ	28
4. เทคนิคการลงเฟินไฉ่.....	29
5. อุปกรณ์สำหรับการลงเฟินไฉ่.....	33
6. เม็ดสีสำหรับการลงเฟินไฉ่	34
ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์และสุนทรียภาพของภาพวาดบนเครื่องเคลือบ.....	36
1. ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ของการวาดภาพ	36
2. สุนทรียภาพของภาพวาดบนเครื่องเคลือบ.....	37
การสืบสานและการสร้างสรรค์งานศิลปะเครื่องเคลือบของจางซงม่าว	38
1. วัตถุประสงค์ของการสืบสาน เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่.....	38
2. แก่นแท้ของศิลปะคือการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่.....	39
3. ขนบประเพณีในงานเครื่องเคลือบ	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40
บทที่ 3 ผลงานศิลปะการวาดภาพเฟินไฉ่บนเครื่องเคลือบของจางซงม่าว.....	44
ผลงานภาพวาดบนเครื่องเคลือบในยุคแรก (ค.ศ. 1946 - 1978).....	44
1. ผลงาน “หยวนหมิงรักดอกเบญจมาศ”	44
2. ผลงาน “การหวนคืนสู่อำนาจของสหภาพโซเวียต”	45
4. ผลงานภาพชุด “โฉมใหม่ของชนบท”	47
5. ผลงาน “ดอกโบตั๋น”.....	48
ผลงานภาพวาดบนเครื่องเคลือบในยุคที่สอง (ค.ศ. 1979 - 1990).....	49
1. ผลงาน “บทเพลงแห่งป่าขี้”	49
2. ผลงาน “สีสันฤดูใบไม้ผลิแห่งจิ่งกั๋ง”	50

3. ผลงาน “เงาของเรือใบในแม่น้ำบางเขน”	51
4. ผลงาน “ศาลาเก่าสุ้ม”	51
5. ผลงาน “ร้อยมวลบุปผาสะพรั่งประชันโฉม”	52
ผลงานภาพวาดบนเครื่องเคลือบในยุคที่สาม (ค.ศ. 1991 - 2013).....	53
1. ผลงาน “ดอกหงษ์ฟุ้งสีส้มอ้อมดอกโบตัน”	53
2. ผลงาน “ความงามแห่งชาติ กลิ่นหอมแห่งสวรรค์”	54
3. ผลงาน “บุปผาสีฤดู”	55
4. ผลงาน “เยือนกระท่อมสามครา”	57
5. ผลงาน “ทะเลสาบนางฟ้า”	57
ผลงานของจางซงม่าวที่มีการจัดแสดงและได้รับรางวัล.....	58
บทที่ 4 อัตลักษณ์และสุนทรียภาพศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบแบบเฟินไฉ่ของ จางซงม่าว.....	67
พัฒนาการและอัตลักษณ์ของศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบเฟินไฉ่ของจางซงม่าว.....	67
1. สไตล์การวาดภาพแบบดั้งเดิม: ยุคเรียนศิลปะ	67
2. สไตล์การตกแต่งที่สมจริง: ยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง	69
3. อัตลักษณ์การผสมผสานรูปแบบและจิตวิญญาณ: ยุคแห่งความเฟื่องฟู.....	72
สุนทรียภาพศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจางซงม่าว.....	75
1. การแสดงออกถึงแนวความคิดและสไตล์ทางศิลปะ	75
2. ความสัมพันธ์ทัศนมิติ	78
3. ศิลปะตกแต่ง.....	80
4. สุนทรียภาพแห่งดอกโบตัน.....	81
5. สุนทรียภาพแห่งภาพวาดทิวทัศน์.....	82
6. สุนทรียภาพแห่งภาพวาดพรรณพฤกษาและสัตว์.....	84
บทที่ 5 การสร้างสรรค์และวิเคราะห์ผลงานศิลปะเครื่องเคลือบ “เฟินไฉ่แห่งบูรพา”	87
แนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบ	88

1. แนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	88
2 การสกัดองค์ประกอบจากมหาวิทยาลัยบูรพา ประเทศไทย.....	88
3. ภาพร่างแนวคิดการสร้างสรรค์และการออกแบบผลงาน.....	92
ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบ.....	93
1. ขั้นตอนการสร้างสรรค์และหัตถศิลป์เครื่องเคลือบ.....	93
2. ภาพผลงาน.....	99
การวิเคราะห์ผลงาน.....	103
1. การวิเคราะห์ผลงานของผู้วิจัยที่เกิดจากการบูรณาการสุนทรียภาพการวาดภาพบนเครื่องเคลือบของจางชงม่าว.....	103
2. ข้อคิดเห็นและคำแนะนำต่อผลงานจากผู้เชี่ยวชาญ.....	105
บทที่ 6 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย.....	107
สรุปผลการวิจัย.....	107
อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	110
บรรณานุกรม.....	112
ภาคผนวก.....	114
ภาคผนวก ก.....	115
ภาคผนวก ข.....	122
ภาคผนวก ค.....	127
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	130

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3-1.....	59

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดของงานวิจัย	4
ภาพที่ 2-1 ภาพถ่ายของจางซงม่าว ในปี ค.ศ. 1958	12
ภาพที่ 2-2 “เยี่ยมเยือนชนบทเมื่อคราเทศกาลตรุษจีน” (Visiting rural during Chinese New Year).....	14
ภาพที่ 2-3 ภาพถ่ายของจางซงม่าว ในปี ค .ศ.1983	15
ภาพที่ 2-4 ภาพส่วนหนึ่งของฉากหิมะในภาพ “เยือนกระท่อมสามครา”	16
ภาพที่ 2-5 แจกัน “สายใยรักแม่ลูก”	18
ภาพที่ 2-6 “ทะเลสาบนางฟ้า” (Fairy Lake)	20
ภาพที่ 2-7 “บุปผาวิหคทั้งสี่ฤดูกาล”	21
ภาพที่ 2-8 “ดอกโบตั๋น”	23
ภาพที่ 2-9 “ร้อยมวลบุปผาสะพรั่งประชันโฉม”	24
ภาพที่ 2-10 การลงเส้นพื้นฐานบนภาพร่าง	29
ภาพที่ 2-11 ระบายสีเข้มและสีสว่างลงบนใบไม้	30
ภาพที่ 2-12 เติมสีขาวลงใบบนดอกไม้บริเวณที่ต้องการลงสี	31
ภาพที่ 2-13 ลงสีบนบริเวณที่เติมสีขาวเสร็จแล้ว	32
ภาพที่ 3-1 ภาพผลงาน	45
ภาพที่ 3-2 ภาพผลงาน	46
ภาพที่ 3-3 ภาพผลงาน	47
ภาพที่ 3-4 ภาพผลงาน	48
ภาพที่ 3-5 ภาพผลงาน	49
ภาพที่ 3-6 ภาพผลงาน	50

ภาพที่ 3-7 ภาพผลงาน	50
ภาพที่ 3-8 ภาพผลงาน	51
ภาพที่ 3-9 ภาพผลงาน	52
ภาพที่ 3-10 ภาพผลงาน	52
ภาพที่ 3-11 ภาพผลงาน	54
ภาพที่ 3-12 ภาพผลงาน	55
ภาพที่ 3-13 ภาพผลงาน	56
ภาพที่ 3-14 ภาพผลงาน	57
ภาพที่ 3-15 ภาพผลงาน	58
ภาพที่ 4-1 ภาพ “การมาเยือนของฤดูใบไม้ผลิ”	73
ภาพที่ 4-2 ภาพ “เยือนกระท่อมสามครา”	75
ภาพที่ 4-3 ผลงาน “เงาของเรือใบในแม่น้ำชางเจียง”	76
ภาพที่ 4-4 ผลงาน “หยวนหมิงรักดอกเบญจมาศ”	77
ภาพที่ 4-5 ภาพวาด “หมู่มวณกาท่ามกลางหมันต์ฤดู”	79
ภาพที่ 4-6 ภาพ “ศาลาเก่าสู่ลม”	80
ภาพที่ 4-7 ภาพวาด “ความงามแห่งชาติ กลิ่นหอมแห่งสวรรค์”	82
ภาพที่ 5-1 ภาพเรือซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของสาขาวิชาวิทยาการเดินเรือ มหาวิทยาลัยบูรพา	89
ภาพที่ 5-2 คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา	89
ภาพที่ 5-3 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยบูรพา	89
ภาพที่ 5-4 รถไฟฟ้าของมหาวิทยาลัยบูรพา	90
ภาพที่ 5-5 รถสองแถว	90
ภาพที่ 5-6 สถาบันขงจื้อและศูนย์จีนศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา	91
ภาพที่ 5-7 องค์พระพิฆเนศ	91
ภาพที่ 5-8 ภาพร่างด้วยมือ	92

ภาพที่ 5-9 สัดส่วนของรูปแบบสามมุม ความมั่นคงค่อนข้างสูง สามารถเน้นองค์ประกอบของ รูปลักษณะออกมาได้ดี.....	93
ภาพที่ 5-10 การวาดเส้น.....	94
ภาพที่ 5-11 การลงแสงและเงา.....	94
ภาพที่ 5-12 การลงพื้นหลังด้วยสีแดง.....	94
ภาพที่ 5-13 การเติมสีขาว.....	95
ภาพที่ 5-14 การระบายสีน้ำมันก๊าด.....	95
ภาพที่ 5-15 เตรียมสำหรับการเผาครั้งแรก.....	96
ภาพที่ 5-16 ปรับแก้หลังการเผาครั้งแรก.....	96
ภาพที่ 5-17 การเชื่อมสีด้วยเฟินไฉ่.....	97
ภาพที่ 5-18 การล้างและย้อมสี.....	97
ภาพที่ 5-19 การทาเคลือบสีขาว.....	98
ภาพที่ 5-20 ภาพผลงานจริงของ “เฟินไฉ่แห่งบูรพา”.....	99
ภาพที่ 5-21 ภาพผลงานจริงของ “เฟินไฉ่แห่งบูรพา”.....	100
ภาพที่ 5-22 ภาพผลงานจริงของ “เฟินไฉ่แห่งบูรพา”.....	101
ภาพที่ 5-23 ภาพผลงานจริงของ “เฟินไฉ่แห่งบูรพา”.....	102
ภาพที่ 5-24 ภาพรวมผลงานจริงของ “เฟินไฉ่แห่งบูรพา”.....	103

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของการวิจัย

ประเทศจีนได้รับการขนานนามว่าเป็นดินแดนแห่งเครื่องเคลือบ เป็นต้นกำเนิดของงานศิลปะเครื่องเคลือบหลากหลายรูปแบบ กล่าวได้ว่า เครื่องเคลือบได้หยั่งรากฝังลึกอยู่ในวัฒนธรรมจีน ตั้งแต่แรกเริ่ม การวาดลวดลายลงบนเครื่องเคลือบกลายเป็นปรากฏการณ์ครั้งใหม่ในประวัติศาสตร์วงการศิลปะเครื่องเคลือบ จากงานฝีมือที่เรียบง่ายไปสู่งานศิลปะชั้นสูง อย่างไรก็ตาม ยังมีผู้คนจำนวนมากที่มีอคติต่อการวาดลวดลายลงบนเครื่องเคลือบ พวกเขาเชื่อว่าการวาดลวดลายลงบนเครื่องเคลือบ ยังขาดความรู้เชิงทฤษฎีที่เป็นระบบ นอกจากนี้ ยังสะท้อนให้เห็นว่าการวาดลวดลายลงบนเครื่องเคลือบดูเหมือนจะไม่ใช่วิชาสามัญหรือขอบเขตเนื้อหาที่เหมาะสมจะนำมาทำงานวิจัยทางวิชาการ งานศิลปะเทคนิคเฟินไฉ่ บนเครื่องเคลือบของจางซงมาว (Zhang Songmao) ถือเป็นก้าวสำคัญในการพัฒนางานศิลปะจีนต่อเจิ้น โดยงานวิจัยนี้จะดำเนินการศึกษารูปแบบและเอกลักษณ์ของงานศิลปะเทคนิคเฟินไฉ่บนเครื่องเคลือบของจางซงมาว อย่างเป็นระบบจากมุมมองทางวิชาการ โดยเริ่มจากการศึกษารูปแบบและเอกลักษณ์ของศิลปะเฟินไฉ่บนเครื่องเคลือบของจางซงมาว และศึกษางานวิจัยศิลปะเทคนิคเฟินไฉ่ที่เกี่ยวข้อง ทำให้เราสามารถเห็นถึงการสืบสานและการสร้างสรรค์งานศิลปะวาดภาพเครื่องเคลือบร่วมสมัย

ในช่วงปลายราชวงศ์ซิง อุตสาหกรรมเครื่องเคลือบของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นอยู่ในช่วงวิกฤต ศิลปินงานจิตรกรรมชาวฮั่นฮุยหลายท่านเดินทางมายังเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นเพื่อเริ่มต้นกิจการของตัวเอง พัดพากลิ่นอายทางศิลปะที่สดใหม่ให้สลักลงบนลวดลายงานศิลปะเครื่องเคลือบของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น โดยมีจิตรกรชาวฮั่นฮุยนามเจิงเหมินและหวางเส้าเหว่ยเป็นตัวแทนของศิลปินที่มีชื่อเสียงในงานด้านนี้ พวกเขาผสมผสานอัตลักษณ์ของตนเข้ากับการสร้างสรรค์ภาพวาดบนเครื่องเคลือบ นับเป็นการทดลองเทคนิคทางศิลปะใหม่ๆ ครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของศิลปะเครื่องเคลือบจีน นอกจากนี้ ก็ยังมี “แปดสหายจูซาน”¹ จิตรกรเครื่องเคลือบที่มีชื่อเสียงในช่วงปลายราชวงศ์ซิงและต้นราชวงศ์หมิง ใน

¹ แปดสหายจูซาน คือ กลุ่มคณะศิลปินที่รวมตัวกันในช่วงที่ราชวงศ์ซิงก็ค่อยๆ อ่อนแอลง เป็นช่วงที่โรงงานเตาเผาเครื่องเคลือบของราชสำนักก็ตกต่ำลงเช่นกัน กลุ่มแปดสหายจึงก่อตั้งขึ้นเพื่อสืบทอดแก่นแท้ของศิลปะเครื่องเคลือบจีนและศิลปะจิตรกรรมจีน ขณะเดียวกันก็ซึมซับงานศิลปะจากตะวันตกและเทคนิคการวาดลวดลายจากญี่ปุ่น นำมาประยุกต์ใช้จนก่อให้เกิดงานศิลปะรูปแบบใหม่ ที่กลายเป็นอัตลักษณ์ของงานศิลปะจีนในยุคนี้

ฐานะกลุ่มคณะศิลปินที่ค่อนข้างมั่นคง กลุ่มสหายุชานจึงค่อยๆ ช่วยกันก่อตั้งสำนักศิลปะจิตรกรรม เครื่องเคลือบขึ้นมา เนื่องจากทั้งแปดคนมีสไตล์การวาดภาพในแบบฉบับของตนเองและมีความเข้าใจในงานศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์ ดังนั้น พวกเขามักจะเรียนรู้ศาสตร์แห่งศิลปะจากกันและกันและมุ่งเน้นไปที่การผสมผสานบทกวี ภาพวาด การลงสี และการรังสรรค์งานศิลปะเครื่องเคลือบให้ประสานกลมกลืนกัน ซึ่งก่อให้เกิดงานจิตรกรรมเครื่องเคลือบรูปแบบใหม่และศิลปะแขนงใหม่นี้ก็เริ่มแพร่หลายในช่วงครึ่งแรกของศตวรรษที่ 20 ด้วยเหตุนี้ “แปดสหายุชาน” ถือเป็นบุคคลสำคัญในการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมเครื่องเคลือบ ทั้งรูปแบบ รสนิยม สไตล์ รสนิยมทางสุนทรียภาพ ตลอดจนการแสวงหาศาสตร์แห่งศิลปะ ซึ่งค่อนข้างแตกต่างจากในอดีต ทำให้การวาดภาพเครื่องเคลือบเป็นปรากฏการณ์ทางประวัติศาสตร์ครั้งใหม่

จางซงมาวเกิดในครอบครัวจิตรกรด้านงานจิตรกรรมเครื่องเคลือบ บิดาของเขาเป็นลูกศิษย์ของหลิววี่เสินหนึ่งในแปดสหายุชาน จางซงมาวเริ่มเรียนศิลปะกับบิดาของเขาเมื่ออายุได้ 12 ปี ต่อมาเมื่ออายุ 19 ปี จางซงมาวร่ำลาครอบครัวและเริ่มต้นออกเดินทางเพื่อศึกษาศาสตร์แห่งศิลปะ ผ่านแม่น้ำและภูเขาอันพันพันหมื่น ไม่ว่าสภาพแวดล้อมและปัจจัยรอบข้างจะทำให้เขาต้องพบเจอกับความยากลำบากมากแค่ไหนก็ไม่สามารถหยุดยั้งการแสวงหาองค์ความรู้ทางศิลปะของเขาได้ ผลงานและประสบการณ์ชีวิตของจางซงมาวเปรียบเสมือนหนังสือเล่มหนาที่เต็มไปด้วยเรื่องราวมากมาย จากคำบอกเล่าของจางซงมาว ลูกสาวของจางซงมาว เธอกล่าวว่าบิดาของเธอเกิดมาเพื่อศิลปะเครื่องเคลือบ จางซงมาวเกิดในปี.ศ.1934 ในมณฑลเจียงซี เต็บโตมาในครอบครัวที่ยากจน เขามักจะรับจ้างวาดภาพหรือวาดลวดลายบนเครื่องเคลือบเพื่อหารายได้ประทังชีวิตในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น ในตอนนั้นสวีจิ้งหนาน หนึ่งในแปดสหายุชาน เล็งเห็นถึงความเฉลียวฉลาดและความใฝ่รู้ของเขา จึงให้สวีเทียนเหมยลูกชายของตนรับจางซงมาวเป็นบุตรเขย และให้แต่งงานกับบุตรสาวของสวีเทียนเหมยที่ชื่อสวีย่าเฟิงซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะหัตถกรรมสมัยใหม่ และกลายเป็นวงศ์ตระกูลศิลปะเครื่องเคลือบดังเช่นทุกวันนี้ การได้รับการขนานนามเช่นนี้ไม่เพียงแต่เป็นชื่อเสียงและเกียรติยศแก่วงศ์ตระกูลแล้ว แต่ยังมีชื่อเสียงเลื่องลือแห่งยอดฝีมือที่จะสืบสานงานศิลปะของวงศ์ตระกูลสืบไป รูปแบบงานศิลปะของจางซงมาวส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลมาจาก “แปดสหายุชาน” ซึ่งพวกเขาไม่ได้เดินอย่างโดดเดี่ยวเดียวดายบนเส้นทางของการสืบสานงานศิลปะอีกต่อไป ความฝันที่หมั่นจะสืบสานศิลปะเครื่องเคลือบดั้งเดิมของพวกเขาใกล้ความเป็นจริงมากขึ้นไปอีกขั้น นอกจากนี้ พวกเขาไม่เพียงฝึกฝนจนเชี่ยวชาญในเทคนิคงานศิลปะเครื่องเคลือบเท่านั้น แต่ในการเลือกธีมภาพที่จะวาดลงบนเครื่องเคลือบ การใช้สี กระทั่งเทคนิคและรูปแบบที่จะใช้ในการวาดภาพบนเครื่องเคลือบล้วนแต่น้อมนำองค์ความรู้ด้านเทคนิคศิลปะดั้งเดิมมาประยุกต์ใช้เพื่อสืบสานวัฒนธรรมศิลปะดั้งเดิมให้คงอยู่สืบไป ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะคนรุ่นใหม่ของตระกูลเครื่องเคลือบของจางซงมาวและที่คลุกคลีอยู่ในวงการศิลปะเครื่องเคลือบ และอาศัยอยู่ในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น ซึ่งเป็นเมืองแห่งเครื่องเคลือบ อีกทั้ง ผู้วิจัยยังได้รับอิทธิพล

และชี้แจงงานศิลปะเครื่องเคลือบร่วมสมัยของจังหวัดอย่างลึกซึ้ง ทำให้ง่ายต่อการรวบรวมข้อมูล เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสำรวจ การสัมภาษณ์ และการดำเนินการวิจัยในด้านอื่นๆ เพื่อดำเนินการศึกษารูปแบบและเอกลักษณ์ของงานศิลปะเทคนิค เฝินไฉ่บนเครื่องเคลือบของจางชงมาวอย่างเป็นระบบ และศิลปะเทคนิคเฝินไฉ่อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เราสามารถเห็นถึงการสืบสานและการสร้างสรรค์ลวดลายศิลปะบนเครื่องเคลือบร่วมสมัย

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาภูมิหลังความเป็นมา สภาพการณ์ปัจจุบัน และความสำคัญของงานศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจางชงมาวอย่างเป็นระบบและครอบคลุม วิเคราะห์และสรุปอิทธิพลและบทบาทของงานศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจางชงมาวต่องานศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบร่วมสมัย พบว่า สุนทรียภาพของภาพวาดเครื่องเคลือบของจางชงมาว มีแนวความคิดทางศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์และสไตล์การตกแต่งที่โดดเด่น ซึ่งมีคุณค่าและประโยชน์อย่างมากต่อผู้วิจัยที่จะนำเทคนิคการวาดภาพเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมและสุนทรียภาพด้านการวาดภาพบน เครื่องเคลือบของจางชงมาวมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบร่วมสมัยและสืบทอดวิธีการแบบดั้งเดิมและแสวงหานวัตกรรมใหม่ และมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจังหวัดร่วมกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

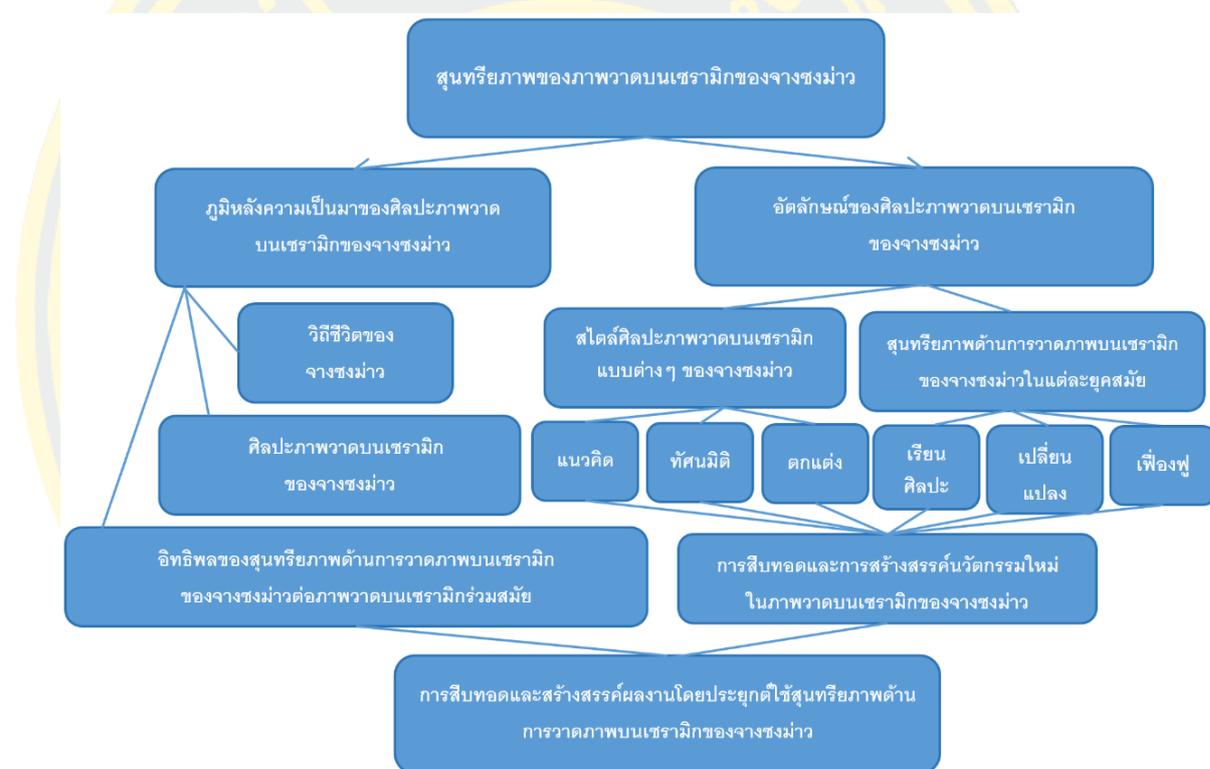
1. เพื่อศึกษาภูมิหลังความเป็นมาของงานศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจางชงมาว
2. วิเคราะห์สุนทรียภาพของศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจางชงมาวที่มีต่อผลงานจิตรกรรมเครื่องเคลือบร่วมสมัย
3. เพื่อนำสุนทรียภาพด้านการวาดภาพบนเครื่องเคลือบของจางชงมาวมาสืบทอดและสร้างสรรค์การวาดภาพบนเครื่องเคลือบแบบร่วมสมัย

คำถามของการวิจัย

1. จางชงมาวมีเรื่องราวภูมิหลังการทำงานเทคนิคภาพวาดบนเครื่องเคลือบอย่างไร
2. ผลงานศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจางชงมาวแสดงออกถึงสุนทรียภาพและมีอิทธิพลต่อสังคมอย่างไรบ้าง
3. สามารถนำสุนทรียภาพ ปรัชญาและแนวคิดจากงานศิลปะภาพวาดของจางชงมาวมาประยุกต์ใช้ในการสืบทอดและสร้างสรรค์งานภาพวาดบนเครื่องเคลือบแบบร่วมสมัยได้อย่างไร

กรอบแนวคิดของงานวิจัย

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาภูมิหลังความเป็นมาและวัฒนธรรมของศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจางซงมาวอย่างครอบคลุมผ่านมุมมองและมิติที่หลากหลาย วิธีชีวิตและภูมิหลังทางวัฒนธรรมเกี่ยวข้องกับสไตล์ศิลปะของศิลปินอย่างมาก ดังนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและสรุปสไตล์ อัตลักษณ์ และการแสดงออกทางศิลปะของศิลปะเทคนิคเฟินไฉบนเครื่องเคลือบของจางซงมาวอย่างเป็นระบบในเชิงวิชาการ การศึกษาการพัฒนาการสุนทรียภาพด้านการวาดภาพบนเครื่องเคลือบของจางซงมาว สามารถแบ่งออกได้ดังภาพที่ 1-1

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดของงานวิจัย (Qiu Jiaji, 2021)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

1. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ภาพวาดบนเครื่องเคลือบอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. ได้ชุดผลงานภาพบนเครื่องเคลือบที่มีความงามร่วมสมัย
3. เป็นการสืบทอดและเผยแพร่สุนทรียภาพด้านการวาดภาพบนเครื่องเคลือบของจางชงม่าวในบริบทร่วมสมัย

ขอบเขตของงานวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. งานวิจัยนี้มุ่งเน้นศึกษาและทำความเข้าใจในคุณค่าทางประวัติศาสตร์ และแสดงให้เห็นถึงคุณูปการของจางชงม่าวที่มีต่อการพัฒนาศิลปะการวาดภาพเครื่องเคลือบของจีน โดยการศึกษาภูมิหลังทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของการวาดภาพบนเครื่องเคลือบด้วยเทคนิคเฟินไฉ่ของจางชงม่าว

2. ศึกษารูปแบบศิลปะการวาดภาพเครื่องเคลือบของจางชงม่าวที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละยุคสมัย เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวคิดและวิธีการพัฒนาศิลปะการวาดภาพเครื่องเคลือบร่วมสมัย

3. ดำเนินการวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับศิลปะการวาดภาพเครื่องเคลือบของจางชงม่าว จากมุมมองที่แตกต่างกัน เพื่อสะท้อนรูปแบบศิลปะการวาดภาพเครื่องเคลือบของสังคมร่วมสมัยได้ดียิ่งขึ้น

ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อทำการสำรวจภาคสนามในสถานที่ต่างๆ ได้แก่ สมาคมศิลปะหัตถกรรมเครื่องเคลือบเจียงซี สถาบันศิลปะ China Academy of Art สถาบันศิลปะหัตถกรรม Central Institute of Arts and Crafts มหาวิทยาลัยศิลปะเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น Jingdezhen Ceramic University สถาบันวิจัยเครื่องเคลือบกระทรวงอุตสาหกรรมเบา และเรือนหยาเววไฉ่บนภูเขาหวางซาน

ขอบเขตด้านเวลา

งานวิจัยนี้ได้กำหนดช่วงเวลาในการศึกษาศิลปะเครื่องเคลือบของจางชงม่าวในช่วงปีทศวรรษที่ 1940 ถึงปัจจุบัน

ขอบเขตด้านการสร้างสรรค์

สร้างสรรค์ผลงานภาพวาดบนเครื่องเคลือบด้วยเทคนิคเฟินไฉ่ที่อบวอลด้วยกลิ่นอายของสุนทรียภาพร่วมสมัย ด้วยแผ่นกระเบื้องเคลือบจำนวน 4 แผ่น ขนาด 140 X 72 ซม./แผ่น

วิธีดำเนินงานวิจัย

1. การวิจัยทางเอกสาร

ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์และในปัจจุบันจำนวนมากเกี่ยวกับ ภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจางซงม่าว โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย ดำเนินการศึกษา จำแนก จัดเรียงข้อมูล และดำเนินการแยกประเภทข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน และเพื่อใช้ในการสนับสนุนทางทฤษฎีสำหรับการวิจัยครั้งนี้

2. การวิจัยภาคสนาม

ลงพื้นที่ดำเนินการสัมภาษณ์ศิลปินเครื่องเคลือบ อภิปรายและวิเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง กับหัวข้อวิจัยร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ และปรึกษาหารือถึงแนวทางแก้ไขปัญหาที่กล่าวถึงในงานวิจัย

3. วิธีวิจัยแบบสังเคราะห์

งานวิจัยนี้ได้รับข้อมูลอันเป็นประโยชน์จากการพิสูจน์ข้อเท็จจริงไปที่ละชั้น ก่อเกิดเป็น ความก้าวหน้าในการวิจัย และความสัมพันธ์ของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกันตลอดกระบวนการวิจัย โดยผ่าน การศึกษาวิจัยศิลปะจีนโบราณเครื่องเคลือบของจางซงม่าว ซึ่งกระบวนการวิจัยทั้งหมด ตั้งแต่เนื้อหาที่มีเฉพาะเจาะจงไปจนถึงเนื้อหาทั่วไป ตั้งแต่ข้อมูลปัจเจกไปจนถึงภาพรวม และจากส่วนหนึ่งสู่องค์รวม ซึ่งนำไปสู่ข้อพิสูจน์ที่ช่วยคลี่คลายประเด็นอภิปรายของหัวข้อวิจัยในครั้งนี้

4. วิธีวิจัยเชิงสร้างสรรค์

การผสมผสานเทคนิคการวาดภาพบนเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมเข้ากับสุนทรียภาพด้านการ วาดภาพบนเครื่องเคลือบของจางซงม่าว เพื่อสร้างผลงานศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบร่วมสมัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

จางซงม่าว คือ ประมาจารย์ด้านการวาดภาพบนเครื่องเคลือบจีน ศิลปินจางซงม่าวเข้าร่วมกับสถาบันวิจัยเครื่องเคลือบกระทรวงอุตสาหกรรมเบาในปีค.ศ. 1954 และในปีค.ศ. 1994 ได้รับ “ทุนสนับสนุนพิเศษแห่งรัฐบาล” จากรัฐบาลจีน และในปีเดียวกันตระกูลของจางซงม่าวก็ได้รับการ ยกย่องให้เป็น “ตระกูลแห่งงานศิลปะเครื่องเคลือบของโลก”

ภาพวาดบนเครื่องเคลือบ คือ รูปแบบศิลปะของการวาดภาพหรือตกแต่งบนพื้นผิวของ เครื่องเคลือบ สามารถใช้สี การเคลือบหรือวัสดุตกแต่งต่างๆ หลากหลายประเภทในการสร้างรูปภาพ ลวดลายบนเครื่องเคลือบ

เฟินไฉ่ คือ การนำสีสันทึบของสีชมพูที่อ่อนหวานและอบอุ่นเคลือบลงบนเครื่องเคลือบ เทคนิคการวาดภาพนั้นยุ่งยากและซับซ้อนมาก เทคนิคการวาดภาพประเภทนี้นั้นต้องการให้ศิลปินมี ทักษะการวาดภาพที่ยอดเยี่ยมและเฉียบแหลมในการประยุกต์ใช้สี

อัตลักษณ์รูปแบบ หมายถึง รูปแบบ คือ แนวความคิดทางศิลปะซึ่งเป็นตัวแทนที่นำเสนอองค์รวมของงานศิลปะ ซึ่งจะมีรูปแบบแตกต่างจากงานศิลปะทั่วไป สะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดของตัวศิลปินแต่ละยุคสมัย

การถ่ายทอดและสืบสาน หมายถึง กระบวนการสอนและการสืบทอดความรู้ ทักษะเทคนิค หลักการ แนวคิด และอื่นๆ ระหว่างอาจารย์และลูกศิษย์ และกระบวนการสอน สืบทอด และพัฒนาจากคนรุ่นก่อน

สุนทรียภาพ คือ การรู้ เข้าใจ รับรู้ และการตัดสินใจมีความมึ้อยู่อย่างมีเหตุผลและความรู้สึกในเชิงอัตวิสัยและภาววิสัย รูปแบบการแสดงออกซึ่งความเข้าใจของแต่ละบุคคลต่อความงามในสรรพสิ่ง

การสร้างสรรค คือ การใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ความเข้าใจและวิศดุร่วมสมัย โดยยึดถือศิลปะดั้งเดิมเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างผลงานรูปแบบใหม่ และได้รับประโยชน์บางประการจากการสร้างสรรคดังกล่าว แก่นแท้ของการสร้างสรรคนวัตกรรม คือ การก้าวข้ามผ่านแนวคิดแบบเก่าและหลักคำสอนแบบเดิมๆ ความสำคัญของการสร้างสรรคนวัตกรรมใหม่คือคำว่า “ใหม่” ซึ่งอาจเป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างผลิตภัณฑ์ ประสิทธิภาพ และอัตลักษณ์ภายนอก หรือการออกแบบการสร้างรูปแบบและวิธีการในการแสดงออกของเนื้อหา หรือการเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงเนื้อหา

บทที่ 2

ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการรวบรวมและวิเคราะห์ ข้อมูลตั้งแต่กระบวนการพัฒนางานศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น ไปจนถึงศิลปะภาพวาด บนเครื่องเคลือบของจางชงมาว และอิทธิพลของจางชงมาวต่อศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบร่วม สมัย จากนั้นดำเนินการศึกษาเทคนิคฝีมือด้านการวาดภาพบนเครื่องเคลือบไปจนถึงทฤษฎี สุนทรียภาพและความงามของศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบ

วิวัฒนาการและพัฒนาศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจิ่งเต๋อเจิ้น

เครื่องเคลือบเป็นของล้ำค่ามาตั้งแต่สมัยโบราณ และเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นมีชื่อเสียงในด้านศิลปะ การวาดภาพบนเครื่องเคลือบอันงดงาม ตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน ศิลปะการวาดภาพบนเครื่อง เคลือบของจิ่งเต๋อเจิ้นได้ผ่านความเปลี่ยนแปลงนับพันปี ทำให้เกิดภาพประวัติศาสตร์ที่เต็มไปด้วยสีสัน ตั้งแต่เครื่องเคลือบสีน้ำเงินขาวในสมัยราชวงศ์ซ่ง ไปจนถึงเครื่องเคลือบหลากสีและเครื่องเคลือบเฟิน ไฉ่ของราชวงศ์หมิงและชิง ไปจนถึงนวัตกรรมและการพัฒนาร่วมสมัย ศิลปะการวาดภาพเครื่อง เคลือบของจิ่งเต๋อเจิ้นที่มีสไตล์อันเป็นเอกลักษณ์และงานฝีมืออันประณีตบรรจงทำให้เป็นที่สนใจของ ผู้คนทั่วโลกมาจนถึงปัจจุบัน ประวัติศาสตร์การพัฒนามานานและงดงามนี้ถือเป็นหนึ่งในเรื่องราว ที่ทำให้ผู้คนสนใจในวัฒนธรรมเครื่องเคลือบจีนอย่างมาก

ศิลปะการวาดภาพบนเครื่องเคลือบของจิ่งเต๋อเจิ้นมีประวัติศาสตร์อันยาวนาน ในสมัย ราชวงศ์ถัง เมืองจิ่งเต๋อเจิ้นได้เริ่มเผาเครื่องเคลือบสีขาวและมีความก้าวหน้าครั้งสำคัญในงานศิลปะ การวาดภาพ เมื่อถึงในสมัยราชวงศ์ซ่ง การวาดภาพบนเครื่องเคลือบของจิ่งเต๋อเจิ้นค่อยๆ มีสีสันและ หลากหลายมากขึ้น เนื่องด้วยการพัฒนาทางประวัติศาสตร์ นวัตกรรมของเทคโนโลยีการวาดภาพบน เครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นในราชวงศ์หยวนได้เผยแพร่ออกไปอย่างกว้างขวาง ในสมัยราชวงศ์หมิง ภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจิ่งเต๋อเจิ้นรุ่งเรืองมาก จึงถือได้ว่าเป็นยุคแห่งความรุ่งโรจน์ และในช่วง เวลานี้เองที่มีรูปแบบการวาดภาพอันเป็นเอกลักษณ์มากมายเกิดขึ้น ในสมัยราชวงศ์ชิง เทคนิคสีได้ เคลือบสีแดง เคลือบเฟินไฉ่และเทคนิคอื่นๆ ของจิ่งเต๋อเจิ้นถึงจุดสูงสุดและกลายเป็นตัวแทนของ ศิลปะการวาดภาพบนเครื่องเคลือบในเวลานั้น ในยุคปัจจุบัน ศิลปะการวาดภาพบนเครื่องเคลือบของ

จึงต่อเงินยังคงพัฒนาและสร้างสรรค์ต่อไป โดยการผสมผสานองค์ประกอบศิลปะสมัยใหม่ และสร้างรูปแบบศิลปะการวาดภาพบนเครื่องเคลือบอันเป็นเอกลักษณ์ในปัจจุบัน

วิวัฒนาการและพัฒนารูปแบบศิลปะการวาดภาพบนเครื่องเคลือบของจิ่งเต๋อเจิ้นมีดังนี้

สมัยราชวงศ์ถัง: ภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจิ่งเต๋อเจิ้นในช่วงเวลานี้ส่วนใหญ่เป็นเครื่องเคลือบสีขาว และการตกแต่งส่วนใหญ่เป็นลวดลายภาพเรียบง่าย

สมัยราชวงศ์ซ่ง: ภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจิ่งเต๋อเจิ้นในสมัยราชวงศ์ซ่งมีความสดใสมีชีวิตชีวาและมีสีสันมากขึ้น เนื่องจากการค้นพบสีบนเคลือบ ภาพวาดส่วนใหญ่จึงเป็นภาพทิวทัศน์ พรรณพฤกษา สัตว์ และธิดาอื่นๆ เป็นหลัก

สมัยราชวงศ์หยวน: เครื่องเคลือบสีน้ำเงินและสีขาวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหม่ในการวาดภาพบนเครื่องเคลือบ คือ การใช้วัสดุโคบอลต์ในการวาดภาพบนตัวผลิตภัณฑ์ดิบแล้วเคลือบด้วยสีโปร่งใสและทำการเผา ทำให้ได้สีสันสดใส และลวดลายที่เป็นเพียงภาพพืชพรรณและสัตว์อย่างง่ายไปเป็นภาพตัวละครและทิวทัศน์ ภาพวาดบนเครื่องเคลือบในยุคนี้มีความประณีตและละเอียดอ่อน โดยส่วนใหญ่เป็นธิดาจากนิทานและตำนาน เทคนิคการวาดภาพมีความสมบูรณ์แบบมากขึ้น และมีสีที่ละมุนชัดเจนมากขึ้น

สมัยราชวงศ์หมิง: ภาพวาดบนเครื่องเคลือบได้รับการพัฒนาขึ้นในสมัยราชวงศ์หมิง โดยเฉพาะภาพวาดบนเครื่องเคลือบสีน้ำเงินและสีขาว ภาพวาดมีความซับซ้อนและละเอียดมากขึ้น และวิธีการวาดภาพก็มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น การเน้นเส้น (linear) การเคลือบ (blending) ฯลฯ ในสมัยราชวงศ์หมิงตอนกลางและตอนปลาย มีเครื่องเคลือบหลากสีปรากฏขึ้น ยกตัวอย่างเช่น เครื่องเคลือบบุฉู่ฉู่ (ห่านสี) เครื่องเคลือบโถ้วฉู่ฉู่ (บางส่วนเขียนด้วยสีใต้เคลือบสีน้ำเงิน) และเครื่องเคลือบเฟินฉู่ฉู่ ซึ่งทำให้ภาพวาดบนเครื่องเคลือบมีสีสันและหลากหลายมากยิ่งขึ้น

สมัยราชวงศ์ชิง: ศิลปะการวาดภาพบนเครื่องเคลือบได้มาถึงจุดสูงสุดอีกครั้งในสมัยราชวงศ์ชิง โดยเฉพาะในสมัยจักรพรรดิคังซี จักรพรรดิยงเจิ้ง และจักรพรรดิเฉียนหลง สีเคลือบมีความหลากหลายมากขึ้น และการพัฒนาเทคนิคการวาดภาพใหม่ๆ เช่น เทคนิคเฟินฉู่ฉู่ และสีเคลือบ (enamel) ทำให้ภาพวาดบนเครื่องเคลือบมีความละเอียดอ่อนและสดใสมีชีวิตชีวามากขึ้น เครื่องเคลือบสีน้ำเงินและสีขาวในสมัยจักรพรรดิคังซีนั้นพิถีพิถัน ส่วนเครื่องเคลือบเฟินฉู่ฉู่ในสมัยจักรพรรดิยงเจิ้งนั้นหรูหราและงดงาม และภาพวาดบนเครื่องเคลือบในสมัยจักรพรรดิเฉียนหลงนั้นงดงามและเทคนิคซับซ้อนยิ่งขึ้นไปอีก

สมัยสาธารณรัฐจีน: หลังจากเข้าสู่สมัยสาธารณรัฐจีน ภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจิ่งเต๋อเจิ้นเริ่มนำเทคนิคการวาดภาพแบบตะวันตกมาใช้ เช่น ความสมจริง ทศนิยมมิติ ฯลฯ และการแสดงออกทางศิลปะที่หลากหลาย ภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจิ่งเต๋อเจิ้นในยุคนี้ผสมผสานองค์ประกอบ

สมัยใหม่บนพื้นฐานของศิลปะดั้งเดิมที่สืบทอดมา ทำให้การสร้างสรรค์มีความหลากหลายมากขึ้น มีสไตล์และรูปแบบที่มีเอกลักษณ์มากขึ้น และผสมผสานสุนทรียภาพร่วมสมัย

นอกจากนี้ ก็ยังมี “แปดสหายจุซาน” จิตรกรเครื่องเคลือบที่มีชื่อเสียงในช่วงปลายราชวงศ์ชิงและต้นราชวงศ์หมิง ในฐานะกลุ่มคณะศิลปินที่มั่นคง กลุ่มสหายจุซานจึงค่อยๆ ช่วยกันก่อตั้งสำนักศิลปะจิตรกรรมเครื่องเคลือบขึ้นมา เนื่องจากทั้งแปดคนมีสไตล์การวาดภาพในแบบฉบับของตนเองและมีความเข้าใจในงานศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์ ดังนั้น พวกเขาอาจจะเรียนรู้ศาสตร์แห่งศิลปะจากกันและกันและมุ่งเน้นไปที่การผสมผสานบทกวี ภาพวาด การลงสี และการรังสรรค์งานศิลปะเครื่องเคลือบให้ประสานกลมกลืนกัน ซึ่งก่อให้เกิดงานจิตรกรรมเครื่องเคลือบรูปแบบใหม่และศิลปะแขนงใหม่นี้ก็เริ่มแพร่หลายในช่วงครึ่งแรกของศตวรรษที่ 20 และบิดาของจางชงม่าวก็เป็นลูกศิษย์ของหลิวอวี๋เสินหนึ่งในแปดสหายจุซาน จางชงม่าวเริ่มเรียนศิลปะกับบิดาของเขาเมื่ออายุได้ 12 ปี ต่อมาเมื่ออายุ 19 ปี จางชงม่าวเติบโตมาในครอบครัวที่ยากจน เขามักจะรับจ้างวาดภาพหรือวาดลวดลายบนเครื่องเคลือบเพื่อหารายได้ประทังชีวิตในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น ในตอนนั้นสวีจิ่งหนาน หนึ่งในแปดสหายจุซาน เล็งเห็นถึงความเฉลียวฉลาดและความใฝ่รู้ของเขา จึงให้สวีเทียนเหมยลูกชายของตนรับจางชงม่าวเป็นบุตรเขย และให้แต่งงานกับบุตรสาวของสวีเทียนเหมยที่ชื่อสวีย่าเฟิงซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะหัตถกรรมสมัยใหม่ และกลายเป็นวงศ์ตระกูลศิลปะเครื่องเคลือบดังเช่นทุกวันนี้

สำหรับภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจิ้งเต๋อเจิ้นสมัยใหม่ ศิลปินมักจะให้ความสำคัญกับความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวและการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ มากขึ้น พวกเขาเลือกใช้รูปแบบและเทคนิคการวาดภาพใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง ผสมผสานแนวคิดสุนทรียภาพร่วมสมัย และสร้างผลงานที่มีทั้งเอกลักษณ์ดั้งเดิมและกลิ่นอายสมัยใหม่ ภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจิ้งเต๋อเจิ้นสมัยใหม่มีความหลากหลาย ซึ่งประกอบด้วยทิวทัศน์ธรรมชาติแบบดั้งเดิม พืชพรรณพฤกษา และสัตว์ ตลอดจนฉีมนามธรรมและร่วมสมัย ในขณะเดียวกัน ศิลปินบางคนยังผสมผสานลักษณะเฉพาะของการผลิตเครื่องเคลือบ เพื่อศึกษาและสำรวจรูปแบบการแสดงออกของการวาดภาพบนเครื่องเคลือบที่แตกต่างจากแบบดั้งเดิม โดยแสดงให้เห็นงานศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์และทันสมัยมากขึ้น จะเห็นได้ว่า ภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจิ้งเต๋อเจิ้นได้พัฒนาจากการแสวงหาด้านงานฝีมือและการแสดงออกถึงความงามตามธรรมชาติ ไปสู่การพัฒนาด้านรายละเอียดและสีสันขั้นสูงสุด เพื่อแสวงหาความสมดุลและการสร้างสรรค์นวัตกรรมระหว่างความดั้งเดิมและความทันสมัยอย่างต่อเนื่อง

ภูมิหลังของจางชงม่าว

1. วิถีชีวิตของจางชงม่าว

จางชงม่าวเกิดในปีค.ศ. 1934 ในมณฑลเจียงซี เดิมโตมาในครอบครัวที่ยากจน เมื่ออายุได้ 12 ปี ก็เริ่มเรียนศิลปะจากบิดาของตนเอง เนื่องจากธรรมชาติของจางชงม่าวนั้นเป็นเด็กใฝ่รู้ใฝ่เรียน ประกอบกับพรสวรรค์ที่ฟ้าประทานให้ ในช่วงอายุเพียงเท่านั้น เขาก็สามารถวาดภาพพรรณพฤกษาสัตว์ และตัวละครลงบนงานชุดกาน้ำชาเคลือบเครื่องเคลือบขนาดเล็ก และได้รับคำชมจากเหล่าปรมาจารย์อย่างล้นหลาม อีกทั้ง ได้วางขายผลงานคู่กับผลงานของเหล่าศิลปิน หลังจากที่ได้ศึกษาและผ่านการฝึกฝนอย่างหนัก ทำให้จางชงม่าวมีความเชี่ยวชาญในด้านศิลปะการวาดภาพสีบนเคลือบบนเครื่องเคลือบ ในปีค.ศ. 1951 ผลงานการออกแบบชุดชงชาเฟินฉี ในหัวข้อ “หมู่หลานอาสาออกรบ” ซึ่งผลงานดังกล่าวได้พาจางชงม่าวคว้ารางวัลอันดับหนึ่งในสาขา Jingdezhen Ceramic Art Decoration ต่อมา ในปีค.ศ. 1953 จางชงม่าวตัดสินใจเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในสมาคมศิลปะประจำเมือง ได้ริเริ่มใช้รงควัตถุชนิดใหม่ในการลงสีตกแต่งภาพวาดสีบนกระเบื้องเคลือบซึ่งทำให้ชิ้นงานมีเนื้อสัมผัสที่คล้ายคลึงกับภาพสีน้ำมัน และได้ตั้งชื่อให้ผลงานชิ้นนี้ว่า “การหวนคืนสู่อำนาจของสหภาพโซเวียต” ผลงานของจางชงม่าวสร้างความฮือฮาให้แก่วงการศิลปะเครื่องเคลือบเป็นอย่างมาก ซึ่งผลงานของเขาไม่เพียงได้เข้าร่วมในนิทรรศการสมาคมแห่งชาติจีนทั่วประเทศและคว้ารางวัลมาเท่านั้น แต่ยังมีบทบาทสำคัญในการชักนำจางชงม่าวเข้าสู่สถาบันวิจัยเครื่องเคลือบ กระทรวงอุตสาหกรรมเบาอีกด้วย

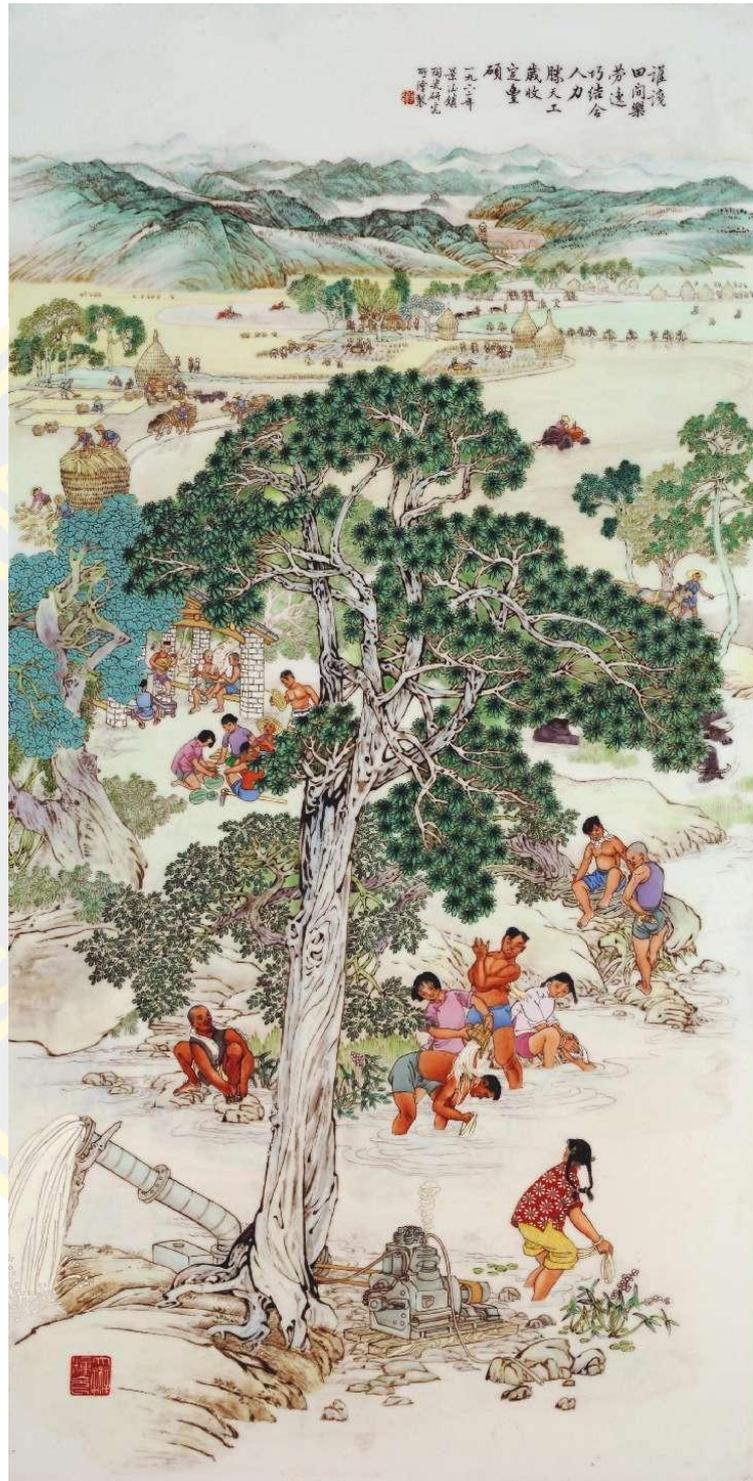
รูปแบบงานศิลปะของจางชงม่าวส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลมาจาก “แปดสหายจูชาน” ซึ่งพวกเขาไม่ได้เดินอย่างโดดเดี่ยวเดียวดายบนเส้นทางของการสืบสานงานศิลปะอีกต่อไป ความฝันที่หมั่นจะสืบสานศิลปะเครื่องเคลือบดั้งเดิมของพวกเขาใกล้ความเป็นจริงมากขึ้นไปอีกขั้น นอกจากนี้ พวกเขาไม่เพียงฝึกฝนจนเชี่ยวชาญในเทคนิคงานศิลปะเครื่องเคลือบเท่านั้น แต่ในการเลือกธีมภาพที่จะวาดลงบนเครื่องเคลือบ การใช้สี ตลอดจนเทคนิคและรูปแบบที่จะใช้ในการวาดภาพบนเครื่องเคลือบล้วนแต่น้อมนำองค์ความรู้ด้านเทคนิคศิลปะดั้งเดิมมาประยุกต์ใช้เพื่อสืบสานวัฒนธรรมศิลปะดั้งเดิมให้คงอยู่สืบไป

ภาพที่ 2-1 ภาพถ่ายของจางซงม่าว ในปี ค.ศ. 1958

ในปีค.ศ.1954 จางซงม่าวได้สร้างสรรค์ผลงานชื่อ “เยี่ยมเยือนชนบทเมื่อคราเทศกาลตรุษจีน” (Visiting rural during Chinese New Year) (ภาพที่ 2-2) ในหัวข้อเกี่ยวกับพันธมิตรกรรมกรและชาวนา จางซงม่าวได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 1 จากงานนิทรรศการศิลปะเจียงซี (Jiangxi Art Exhibition) และผลงานของเขายังได้ตีพิมพ์เป็นภาพสำหรับงานปีใหม่จีนอีกด้วย ต่อมาในปีค.ศ.1955 เขายังได้รับสิทธิ์ให้เข้าร่วมการประชุมระดับชาติ National Youth Socialist Construction Activists Conference ปีค.ศ.1956 เขาได้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันวิจัยเครื่องเคลือบเป็นกรณีพิเศษ และในปีค.ศ.1957 จางซงม่าวยังได้เป็นตัวแทนเข้าร่วมการประชุม The National Communist Youth League Congress ทั้งยังได้รับการต้อนรับจากประธานเหมาเจ๋อตง และรัฐมนตรีจากรัฐบาลกลาง ถึงสองครั้งด้วยกัน นับแต่นั้นเป็นต้นมา จางซงม่าวก็นำประสบการณ์ทางการศึกษาค้นคว้ามาเรื่อยๆ มักจะเดินทางไปตามทุ่งนาป่าเขาเพื่อวาดภาพร่าง ไม่ว่าจะหนาวเหน็บหรือร้อนเพียงใด หรือแม้แต่จะต้องนอนกลางดินกินกลางทราย จางซงม่าวก็นิยามที่จะแสวงหาทิวทัศน์ที่แปลกใหม่และงดงามอยู่เสมอ และมุ่งมั่นในการฝึกวาดภาพพู่กันด้วยจิตใจอันแน่วแน่ ทำให้โลกทัศน์ของเขากว้างไกลและลึกซึ้งยิ่งกว่าเดิม จางซงม่าวได้นำวิธีการแสดงออกทางศิลปะของภาพวาดสีน้ำมันซึ่งเป็นที่แพร่หลายอย่างมากมาบูรณาการเข้ากับเทคนิคการตกแต่งงานเครื่อง

เคลือบจีน หลังจากผ่านการศึกษา สักรวและค้นคว้านับครั้งไม่ถ้วน ในที่สุดก็เกิดการพัฒนารั้งใหม่ ขึ้นกับภาพวาดตัวละครและพรรณพฤกษา โดยใช้วิธีจับคู่เฉดสีที่ตัดกันได้อย่างลงตัว ทำให้รอยจีบบน เสื้อผ้าของตัวละครและกลีบดอกไม้มีแสงและเงา มีความเข้มความอ่อน และทำให้รู้สึกได้ถึงระยะใกล้ และไกลโดยใช้ระดับของสีสันเป็นปัจจัยช่วย ซึ่งทำให้ลวดลายดูมีมิติขึ้นอย่างชัดเจน ส่งผลให้ภาพวาด ทิวทัศน์แบบจีนดั้งเดิมที่ซ้ำซากและจำเจอย่าง “เรือหนึ่งลำลอยล่องกลางสองฝั่งแม่น้ำ” แปรเปลี่ยน ไปอย่างสิ้นเชิง โดยส่วนมากมักจะวาดภาพต้นไม้ไว้ในระยะใกล้ และมีสัดส่วนของภาพที่กินพื้นที่ส่วน ใหญ่ของเฟรมภาพ วาดด้วยหมึกและสีที่เข้มมาก ส่วนภาพทิวทัศน์ในระยะไกล มักจะเป็นภาพทิวเขา หรือน้ำตกที่มีสีสันจางๆ ราวกับไม่มี ให้ความรู้สึกเหมือนไกลสุดลูกหูลูกตาราวกับไม่มีที่สิ้นสุด ชูตง ซา “ดอกท้อ ดอกแมกโนเลียยูหลาน(Yulan Magnolia) ดอกเดย์ลิลลี่สีส้ม (Hemerocallis fulva)” ที่เขาออกแบบให้กับสถานทูตต่างประเทศได้รับการชื่นชมและยกย่องเป็นอย่างสูงจากกระทรวง ต่างประเทศ ในปีค.ศ. 1958 จางซงมาวได้สร้างสรรค์ผลงานแจกันเครื่องเคลือบจีนโบราณที่มีชื่อ ผลงานว่า “ระบำนกยูง” และ “ระบำดอกบัว” ซึ่งควารางวัลชนะเลิศด้านการสร้างสรรค์ผลงานเครื่อง เคลือบในระดับเมือง ต่อมาปีค.ศ. 1959 รัฐบาลท้องถิ่นเมือง จิ่งเต๋อเจิ้นได้เสนอชื่อให้จางซงมาวได้รับ การแต่งตั้งเป็นหนึ่งใน 33 “ศิลปินเครื่องเคลือบ” ครั้งแรกของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และ ในปีนั้นเอง จางซงมาว ชายผู้มีอายุเพียง 25 ปีก็ได้กลายเป็นศิลปินเครื่องเคลือบที่มีอายุน้อยที่สุด

ภาพที่ 2-2 “เยี่ยมเยือนชนบทเมื่อคราเทศกาลตรุษจีน” (Visiting rural during Chinese New Year) (จางซงมาว)

2. ภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจางซงม่าว

ในช่วงเวลา 20 กว่าปีที่ผ่านมา ด้วยความปรารถนาอันแรงกล้า ปณิธานอันแน่วแน่และความกระตือรือร้นของจางซงม่าวที่ต้องการจะไปให้ถึงจุดสูงสุดของศิลปะอย่างไม่หยุดยั้ง ทำให้เกิดการสร้างสรรค์ผลงานขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผลงานส่วนใหญ่ในช่วงเวลานี้เป็นการผสมผสานผลงานเข้ากับการเขียน เพื่อแสดงให้เห็นถึงประสบการณ์ ความคิด ซึ่งเป็นผลงานที่ดูไม่แข็งกระด้าง ตัวเขียนก็เป็นระเบียบ แสดงให้เห็นว่าผลงานดูโดดเด่น แต่ก็ยังมีพื้นที่ว่างอยู่บ้าง นอกจากนี้ การใช้สีมีความเฉพาะเจาะจงมากและเลเยอร์ของสีก็มีความแตกต่างกัน ขณะเดียวกันความมีจิตใจดี ไม่แยแสกับชื่อเสียงและเงินทอง ถือเกียรติยศเป็นหน้าที่ที่สูงกว่า บุคลิกและอุปนิสัยอันสูงส่งเหล่านี้ก็สะท้อนให้เห็นในผลงานศิลปะของเขาเช่นกัน

ภาพที่ 2-3 ภาพถ่ายของจางซงม่าว ในปี ค .ศ.1983

ภาพวาดตัวละครของจางชงม่าวมีรูปลักษณ์ที่เสมือนจริงและเปี่ยมด้วยความงดงาม องค์ประกอบและการแสดงออกของลวดลายบนเสื้อผ้าในภาพเขียนมีความสร้างสรรค์อย่างมาก ซึ่งผลงานชิ้นเอกของจางชงม่าว ได้แก่ “เทพธิดาดอกไม้” “สี่หญิงงามแห่งแผ่นดินจีน” “เยือนกระท่อมสามครา” “งานเลี้ยงในคืนฤดูใบไม้ผลิ ณ สวนดอกท้อ” “กวีชิวี่หยวน” “กวีหญิงไซ่เหวินจี” และ “กวีหญิงหลี่ซิงจ้าว” ซึ่งในบรรดาผลงานเหล่านี้ภาพ “เทพธิดาดอกไม้” ที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นในปีค.ศ. 2002 นั้นตราตรึงใจผู้พบเห็นเป็นพิเศษ ภาพที่เทพธิดาที่ถือดอกโบตั๋นในมือด้วยใบหน้าที่สงบงดงาม และรูปร่างที่สง่างาม ทำให้ผู้คนนึกถึงเทพธิดาฉางเอ๋อ เทพธิดาแห่งดวงจันทร์ของจีน และพระสนมหยางกู่ยี่เพยในฮ่องเต้ถังเสวียนจง ซึ่งเทพธิดาถูกรายล้อมไปด้วยดอกโบตั๋นหลากสีและดอกเหมยสวยสด ที่ดูงามสง่า ก่อเกิดเป็นทัศนียภาพอันงดงามและโดดเด่นของฤดูใบไม้ผลิ ผลงานภาพที่ชื่อว่า “เยือนกระท่อมสามครา” (ภาพที่ 2-4) ที่สร้างสรรค์ขึ้นในปีค.ศ. 2003 เป็นชิ้นงานที่ใช้วิธีที่หลากหลายในการถ่ายทอดแนวคิด ความรู้สึกทางศิลปะผ่านภาพ เพื่อแสดงให้เห็นถึงตัวละครและสภาพแวดล้อมของเรื่องราวที่มีมุมมองที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของศิลปิน

ภาพที่ 2-4 ภาพส่วนหนึ่งของฉากหิมะในภาพ “เยือนกระท่อมสามครา” ภาพวาดของจางชงม่าว

ภาพวาด “เยื่อนกระท่อมสามครา” เป็นภาพท่อมกลางฤดูหนาวในเดือนสิบสองตามปีจันทรคติ เกิดหิมะปลิวว่อนทั่วท้องฟ้า คณะเดินทางของเล่าปี่ทั้งสาม ไม่หวั่นเกรงอากาศที่หนาวเหน็บและถนนหนทางที่ยากลำบากลัดเลาะมาถึงว่อหลงกั้ง (เนินเขามังกรซ่อนกาย เมืองหนาน หยาง) เพื่อออกปากเชื้อเชิญขงเบ้งให้ลงมาติดตามตน โดยทั่วไป ผลงานในหัวข้อนี้ส่วนใหญ่มักเป็นภาพที่ผู้มาเยือนทั้งสามยืนอยู่หน้าประตู รอให้เจ้าบ้านออกมาต้อนรับแขก หรือไม่ก็มักเป็นภาพขณะขงเบ้งเผชิญหน้ากับเล่าปี่ในห้องรับรอง แต่ก็ยังมีบางภาพที่แตกต่างออกไป อาทิ ภาพในขณะที่คณะของเล่าปี่ทั้งสามคนกำลังอยู่ระหว่างทางย้อนกลับไปเพื่อเชิญขงเบ้งอีกครั้ง ซึ่งทำให้ผู้คนเห็นความจริงใจของเล่าปี่และคณะ ทั้งยังได้เห็นการนำเสนอหัวข้อภาพเก่าด้วยรูปลักษณะใหม่จากการตีความในมุมมองที่หลากหลายยิ่งขึ้น ผลงานสร้างสรรค์อันแยบคายเช่นนี้ถูกซื้อในปีค.ศ. 2005 โดยคุณหวัง นักธุรกิจชาวเซี่ยงไฮ้ผู้มั่งคั่ง ซึ่งสนนราคาสูงถึง 1.5 ล้านบาท หรือประมาณเจ็ดล้านบาทไทย

ภาพวาดพรรณพฤกษาและสัตว์ที่สวยงามและงามสง่าของจางซงม่าว ปลายพู่กันที่รังสรรค์ภาพดอกไม้ตามฤดูกาลและเหล่านกอพยพได้เสมือนจริงและมีชีวิตชีวา อาทิ ผลงาน “มวลดอกไม้ต้นสะพรั่งฉูดฉาด” “ยามชมชอบสระบัว” “นกกระเรียนช่งเห้อเหยียนเหนียน” และ “หวังค่านิ่งถึงต้นกำเนิดดอกท้อ” ภาพดอกไม้ต้นจากปลายพู่กันของจางซงม่าว วาดโดยใช้หลักการของแสงและทัศนศาสตร์ (Optical Principles) ทำให้รูปทรงของดอกไม้นั้นมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว อีกทั้งเทคนิคแสงและเงาก็มีเอกลักษณ์โดดเด่นไม่แพ้กัน ให้ความรู้สึกถึงมิติที่ชัดเจนภายในภาพ ผู้คนต่างกล่าวว่เป็นผลงานที่หลายกรอบของศิลปะภาพเขียนจีนดั้งเดิม และเป็นผลงานที่บ่งบอกอัตลักษณ์ของจางซงม่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระหว่างปีค.ศ. 1982 ถึง 1989 เขาได้ออกแบบงานเคลือบเซรามิกสองชุด ในผลงานที่ชื่อว่า “พระราชวังฤดูร้อนปักกิ่ง” และ “บุปผาวิหคทั้งสี่ฤดูกาล” (ชุดละ 10 ใบ) ให้กับศูนย์แลกเปลี่ยนงานเซรามิกของบริษัท American Bradford หลังจากนั้นพวกเขาก็ได้นำไปผลิตเผยแพร่ไปทั่วโลกและได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก

ในปีค.ศ. 1990 จางซงม่าวได้สร้างสรรค์ผลงานภาพวาดบนกระเบื้องเคลือบ “เหอจิ้งซำขานกวีแต่ดอกเหมย” ภาพดอกเหมยที่บ้านสะพรั่ง กิ่งก้านที่สลัดซำซ้อ และภาพนกกระเรียนขาวที่เรียงระบำอยู่ไม่ไกล เป็นภาพที่แสดงให้เห็นถึงความชื่นชอบที่ผู้วาดมีต่อดอกเหมย และความรู้สึกเลื่อมใสศรัทธาที่มีต่อนักปราชญ์หลินเหอจิ้ง เมื่อผลงานชิ้นนี้เผยแพร่ได้ไม่นาน ก็ถูกซื้อโดยชาวสิงคโปร์ท่านหนึ่งที่ถูกใจและชื่นชอบผลงานชิ้นนี้ ในราคา 160,000 หยวน และ 16 ปีต่อมา ชาวสิงคโปร์ท่านนี้ก็ขายผลงานนี้ให้กับนักธุรกิจชาวฮ่องกงในราคา 600,000 หยวน ปีค.ศ. 2006 นักธุรกิจชาวฮ่องกงท่านนี้ก็ขายภาพนี้ให้กับนักสะสมท่านหนึ่งในราคาที่สูงถึง 1.3 ล้านบาท หรือประมาณ 6.5 ล้านบาท และในปีค.ศ. 1997 จางซงม่าวได้รับผิดชอบออกแบบและวาดภาพ “ดอกหงษ์ฟู (Chinese redbud) คีนสู่อ้อมอกดอกไม้ต้น” ซึ่งเป็นภาพวาดบนกระเบื้องเคลือบที่รัฐบาลในมณฑลเจียงซีตั้งใจมอบให้รัฐบาลเขตปกครองพิเศษฮ่องกง ภาพนี้ถูกวาดขึ้นใหม่บนพื้นฐานแนวคิดที่เกิดจาก

การระดมสมองร่วมกันระหว่างปรมาจารย์ทั้ง 8 ท่าน เช่น อาจารย์ชยงกานทรู เป็นต้น องค์ประกอบของภาพมีความหมายที่ลึกซึ้ง สีเส้นสวยสดใส รูปลักษณ์และรูปทรงของดอกโบตันและดอกหงษ์ฟู (Chinese redbud) ที่ทั้งมีชีวิตชีวาและสง่างาม เปี่ยมด้วยเสน่ห์ สอดรับกับธีมหลักที่ว่า “พี่น้องทั้งในแผ่นดินและโพ้นทะเลต่างตั้งตารอที่จะได้รวมกันเป็นหนึ่ง ดอกหงษ์ฟูและดอกโบตันจะรุ่งเรืองไปด้วยกัน” ซึ่งเป็นที่ได้รับความสนใจจากสถานีโทรทัศน์ส่วนกลาง ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น หนังสือพิมพ์และวารสารเป็นอย่างมาก สื่อเหล่านี้ต่างก็รับรายงานเรื่องนี้ จากนั้นในปีค.ศ.1999 จางชงม่าวและสวีย่าเฟิงร่วมกันออกแบบและวาดภาพ “สายใยรักแม่ลูก” (ภาพที่ 2-5) ตกแต่งบนแจกัน เครื่องเคลือบและส่งมอบให้เขตปกครองพิเศษมาเก๊า ภายในภาพประกอบด้วยลวดลายดอกโบตันและดอกบัว ซึ่งแฝงไว้ด้วยความหมายที่ว่า ชาวจีนแผ่นดินใหญ่และเพื่อนร่วมชาติในมาเก๊าที่มีจิตใจที่เชื่อมโยงถึงกัน

ภาพที่ 2-5 แจกัน “สายใยรักแม่ลูก” (จางชงม่าว)

จางซงม่าวได้สร้างผลงานจิตรกรรมฝาผนังภาพพรรณพฤกษาและสัตว์ขนาดใหญ่ที่ชื่อว่า “การมาเยือนของฤดูใบไม้ผลิ” ที่โรงแรมเหอจื่อ เมืองจิ้งเต๋อเจิ้นในศูนย์กลางการค้าเครื่องเคลือบโดยใช้กระเบื้องเคลือบมากถึง 10 กว่าชิ้นในการสร้างสรรค์ผลงาน ภาพที่ดูมีชีวิตชีวาแต่มีอาจจับต้องลายเส้นที่ประณีตวิจิตรบรรจง ทั้งยังมีการสลับสับเปลี่ยนสีสันทันทีใช้อย่างหลากหลาย ลำต้นของต้นเหมยเก่าแก่โค้งงอ กิ่งก้านพาดผ่านตัดสลับกันไปมา และปกคลุมด้วยดอกเหมยที่บ้านสะพรั่ง เสมือนกิ่งก้านลำค่าอายุหมื่นปีที่ถูกปกคลุมด้วยกลิ่นหอมและความงามอันเยือกเย็น ซึ่งรายละเอียดภายในภาพแสดงให้เห็นถึงอารมณ์และแนวความคิดทางศิลปะที่ว่า “ดอกแรกที่เบ่งบานท่ามกลางดอกไม้ทั้งปวงเมื่อเข้าสู่ฤดูใบไม้ผลิ” ซึ่งแฝงไว้ด้วยจิตวิญญาณอันแน่วแน่แห่งกาลยุคสมัย กล่าวได้ว่า ผลงานชิ้นนี้คือผลผลิตจากการตกผลึกทางศาสตร์ศิลปะของจางซงม่าวที่ได้จากการคร่ำหวอดในวงการศิลปะมาหลายทศวรรษ ครั้งหนึ่งมีลูกค้าชาวอเมริกันเชื้อสายจีนท่านหนึ่งต้องการซื้อผลงานชิ้นนี้ของจางซงม่าวเป็นจำนวนเงินถึง 1 ล้านดอลล่าร์สหรัฐ พร้อมทั้งให้ทางครอบครัวจัดส่งผลงานไปยังอเมริกา แต่ก็ถูกปฏิเสธโดยจางหวานเหยียน สมาชิกในครอบครัวของจางซงม่าว ต่อมาภายหลัง มีนักธุรกิจชาวเจ้อเจียงผู้มั่งคั่งเสนอเงินถึง 20 ล้านหยวนเพื่อซื้อผลงานของจางซงม่าว แต่จางซงม่าวก็ยังไม่ตอบตกลง เพราะตัวเขานั้นหวงแหนผลงานของตนอย่างมาก และต้องการให้ผลงานของตนชิ้นนี้ได้รับการยกย่องและเก็บสงวนรักษาในฐานะ “สมบัติล้ำค่าแห่งชาติจีน” เช่นเดียวกับผลงานชิ้นอื่นๆ ที่จรรโลงใจถึงจิตวิญญาณ ได้รับการเก็บรักษาไว้ที่เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น เป็นมรดกให้ลูกหลานและคนรุ่นหลังในเมืองแห่งเครื่องเคลือบแห่งนี้สืบไป

ภาพวาดทิวทัศน์ของจางซงม่าวให้บรรยากาศที่ทรงพลังและมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นอย่างมาก อีกทั้งแนวความคิดทางศิลปะยังเปิดกว้างและยอดเยี่ยม พาลให้ผู้คนบังเกิดจินตนาการอันเพริศแพร้ว ไม่ว่าจะพิศมองจากระยะไกลหรือชื่นชมรายละเอียดในระยะใกล้ล้วนแต่รู้สึกได้ถึงความวิจิตรอันเลิศล้ำที่ทิวทัศน์มากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งมาจากการแสดงออกถึงความรู้สึกอันลึกซึ้งและอารมณ์ทางบทกวีที่ผู้วาดมีต่อธรรมชาติ ผลงานภาพวาดทิวทัศน์ที่โดดเด่นของจางซงม่าว ได้แก่ “รุ่งอรุณที่จิ้งกั” “น้ำตกที่ภูเขาหวงซาน” “ห้าหุบเขาแห่งหลูซาน” “ทะเลป่าและน้ำตกเหยา” “ทะเลสาบหลากสีซู่หู” “ผู้ซึ่งอยู่ในส่วนลึกของหม่อมลเมฆา” “ภูผาอันสูงชัน แม่น้ำที่ทอดยาว” และ “ฤดูใบไม้ร่วงสีทองอร่าม” ในบรรดาผลงานศิลปะของเขา ผลงาน “เยือนกระท่อมสามครา” ของจางซงม่าวไม่เพียงแต่เป็นภาพวาดตัวละครเท่านั้น แต่ในขณะเดียวกัน ผลงานชิ้นดังกล่าวก็ยังเป็นภาพวาดทิวทัศน์ยามหิมะโปรยปรายเช่นกัน ดังที่ “คำนำและคำลงท้าย” บนภาพวาดซึ่งเขียนไว้ว่า “ในวันที่หิมะโหมกระหน่ำฉ่น (เล่าปี) ไปเยือนผู้มีคุณธรรมคนหนึ่ง (ขงเบ้ง) แต่กลับไม่พบ เหลือเพียงความเสียใจและความรู้สึกนึกคิดที่ว่างเปล่า อากาศอันหนาวเหน็บ สะพานอันขาวโพลน ลำธารอันเยือกแข็ง และลมหนาวที่พัดกระหนาบอานม้า ช่างเป็นการเดินทางอันแสนยาวนาน กลีบดอกแพร์ร่วงหล่นเหนือศรีษะ ช่อดอกหลิวปลิวว่อนอยู่ตรงหน้า ทำให้รู้สึกสับสนไม่สบายใจ เล่าปีวัดเส้าหยุดม้าและถอนหายใจ มองย้อนกลับ

ไปที่ว้อหลงกั่ง (เนินเขามังกรซ่อนกาย) เห็นเพียงว้อ หลังกั่งที่ปกคลุมไปด้วยหิมะสีขาวโพลน” กล่าวคือเป็นบทพรรณนาถึงทิวทัศน์หิมะตกภายในภาพวาด

ในปีค.ศ. 2005 จางซงม่าวได้สร้างผลงานจิตรกรรมบนกระเบื้องเคลือบที่ชื่อว่า “ทะเลสาบนางฟ้า” (Fairy Lake) (ภาพที่ 2-6) สำหรับบริเวณจุดชมวิวทะเลสาบนางฟ้าในเมืองซินหยู มณฑลเจียงซี ภาพพระยะไกลเป็นหินตะปุ่มตะป่ำและต้นไม้สีเขียวขจี ท่าเรืออันพลุกพล่านได้ร่มเงาเขียวขจี ภาพที่เต็มไปด้วยเรือยอชท์และนักท่องเที่ยวและเกาะเล็กเกาะน้อยในทะเลสาบที่งดงามแปลกตาและมีเอกลักษณ์ ส่วนภาพพระยะใกล้ที่เต็มไปด้วยม่านหมอกที่ดูกว้างใหญ่และภาพเลียนรางของภูเขาสีเขียวที่ไกลสุดลูกหูลูกตา ทำให้ภาพดูงดงาม ด้วยองค์ประกอบภาพที่ถูกจัดวางอย่างชัดเจนและเป็นระเบียบ การผสมผสานของทิวทัศน์และแนวความคิดทางศิลปะที่ลึกซึ้ง ทำให้รูปแบบศิลปะและเนื้อหาที่แสดงออกมาประสานกลมกลืนกันได้อย่างสมบูรณ์แบบ

ภาพที่ 2-6 “ทะเลสาบนางฟ้า” (Fairy Lake) (จางซงม่าว)

3. อิทธิพลของจางซงม่าวต่อศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบร่วมสมัย

ในปีค.ศ. 1959 รัฐบาลท้องถิ่นเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นได้มอบตำแหน่ง “ศิลปินเครื่องเคลือบ” ครั้งแรกให้กับจางซงม่าว ต่อมาในเดือนเมษายน ปีค.ศ. 1988 เขาได้รับรางวัล “ปรมาจารย์ด้านศิลปหัตถกรรมจีน” จากกระทรวงอุตสาหกรรมเบา และในเวลาเดียวกันจางซงม่าวยังได้เข้าเป็นสมาชิกของสมาคมศิลปินจีน (Chinese Artists Association) อีกด้วย นอกจากนี้ เขายังได้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสมาคมศิลปะเครื่องเคลือบแห่งประเทศไทยสาธารณรัฐประชาชนจีน รองประธาน

สหพันธ์วรรณกรรมและศิลปะแห่งเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น (Jingdezhen Federation of Literary and Art) รวมถึงตำแหน่งสมาชิกคณะกรรมการชุดที่ 7 ซึ่งมีสิทธิ์เข้าร่วมการประชุมสภาที่ปรึกษาทางการเมืองแห่งชาติประจำมณฑลเจียงซี ไม่เพียงเท่านั้น จางซงมาวยังได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกคณะกรรมการชุดที่ 2 4 5 6 7 และ 8 ของการประชุมสภาที่ปรึกษาทางการเมืองแห่งชาติประจำเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น (Jingdezhen CPPCC) ซึ่งทำให้เขาได้รับการสนับสนุนจาก “เงินช่วยเหลือพิเศษของรัฐบาล” ที่ออกโดยคณะมนตรีรัฐกิจ

จางซงมาวเป็นศิลปินที่มีความสามารถหลากหลายในวงการศิลปะเครื่องเคลือบของจีน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญในงานศิลปะวาดภาพบนเครื่องเคลือบ อาทิ ภาพวาดตัวละคร ทิวทัศน์ หรือภาพวาดพรรณพฤกษาและสัตว์ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นภาพวาดสไตล์จีน โดยเฉพาะภาพวาดด้วยเทคนิค เฟิน ไฉ่ โดยการเรียนรู้จากธรรมชาติและวาดภาพร่างออกมา แสดงให้เห็นถึง “การรวมไว้ซึ่งสิ่งที่ยอดเยี่ยมอย่างที่สุด” ด้วยฝีมือด้านศิลปะชั้นเลิศและน่าทึ่ง ซึ่งสไตล์เหล่านี้ได้กลายเป็นรูปแบบงานศิลปะอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของเขา ผลงานของจางซงมาว เช่น “พระราชวังฤดูร้อนปักกิ่ง” และ “บุปผาวิหคทั้งสี่ฤดูกาล” (ภาพที่ 2-7)เป็นที่รู้จักไปทั่วโลกและได้รับการวางจำหน่ายอย่างแพร่หลาย

ภาพที่ 2-7 “บุปผาวิหคทั้งสี่ฤดูกาล” (จางซงมาว)

ในปีค.ศ. 1960 จางซ่งม่าวได้เป็นตัวแทนวงการศิลปะเครื่องเคลือบในระดับเมืองเข้าร่วมการประชุมทางวัฒนธรรมระดับชาติ National Cultural Congress และได้รับการอนุมัติให้เป็นสมาชิกสมาคมศิลปินแห่งชาติจีน ต่อมาในปีค.ศ.1963 จางซ่งม่าวได้ทำงานร่วมกับหวังซีเหลียง และช่วยกันสร้างสรรค์ผลงานที่มีชื่อว่า “โฉมใหม่ของชนบท” (New look of rural) และยังได้ร่วมกันสร้างสรรค์ภาพวาดบนกระเบื้องเคลือบ “มุ่งหน้าสู่ชนบท” หลังจากนั้นจางซ่งม่าวยังได้วาดภาพบนกระเบื้องเคลือบฉากกันมอบให้แก่ Jiangxi the Great Hall of the People จำนวนสามภาพ ซึ่งได้รับการชื่นชมและยกย่องอย่างสูงจากผู้มีชื่อเสียงในทุกแวดวงสาขาอาชีพ

ในช่วงที่เกิดเหตุการณ์ “ปฏิวัติวัฒนธรรม” จางซ่งม่าวมักถูกบีบบังคับและขัดขวางในการศึกษาและวิจัยการสร้างสรรค์ศิลปะเครื่องเคลือบเสมอมา แต่จางซ่งม่าวก็ไม่เคยย่อท้อ ยังคงยืนหยัดวาดภาพร่างและฝึกฝนการวาดภาพจีน เรียนเขียนพู่กันจีน แกะสลักตราประทับเงิน ทองบพกลอนบทกวี เพื่อให้มีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจในด้านศิลปะอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง เมื่อใดก็ตามที่เขามีโอกาส จางซ่งม่าวก็ไม่ลังเลที่จะอุทิศตนเพื่อการศึกษาวิจัยและการสร้างสรรค์งานศิลปะ ในปีค.ศ. 1968 จางซ่งม่าวได้สร้างสรรค์ผลงานภาพจิตรกรรมฝาผนังขนาดใหญ่ โดยมีชื่อผลงานว่า “นกกกระเรียนอพยพ” และ “บทเพลงฤดูหนาว” สำหรับงาน World Tourism Expo โดยวาดภาพทิวทัศน์อันสดใสของฤดูใบไม้ผลิและหิมะสีขาวโพลนลงบนเครื่องเคลือบ นอกจากนี้ กระดาษลอกลายเครื่องเคลือบลาย “ดอกโบตั๋น” ที่ใช้ในชีวิตประจำวันซึ่งออกแบบมาสำหรับโรงงานเครื่องเคลือบในปีค.ศ. 1969 ได้รับผลตอบแทนที่ดีจากลูกค้าและได้รับการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง และในปีค.ศ. 1970 จางซ่งม่าวได้สร้างสรรค์ผลงานที่มีชื่อว่า “รัฐบาล ชาวนาและทหารในชู่ยชวน” ซึ่งเป็นหนึ่งในภาพวาดการปฏิวัติจี้ก้งชาน ต่อมาในปีค.ศ. 1972 งานตกแต่งเครื่องเคลือบของเงินที่ใช้สำหรับตั้งโชว์ลวดลาย “ดอกโบตั๋น” (ภาพที่ 2-8) ที่เขาออกแบบได้รับคัดเลือกให้เข้าร่วมแสดงในงานนิทรรศการศิลปะชาติครั้งแรก และจัดพิมพ์บนหน้าแรกของหมวดเครื่องเคลือบของ “หนังสือภาพงานศิลปะชาติ” และในปีค.ศ. 1973 เขาได้ออกแบบผลงานที่มีชื่อว่า “มวลดอกโบตั๋นสะพรั่งฉูดฉาด” สำหรับโถ่งเงินให้กับโรงแรมในปักกิ่ง ด้วยรูปทรงที่สง่างาม สีสนที่สดใส ทำให้ได้รับการสรรเสริญและชื่นชมจากคนในวงการเป็นอย่างมาก

ภาพที่ 2-8 “ดอกโบตั๋น” (จางซงม่าว)

เมื่อเข้าสู่ปีค.ศ. 1975 จางซงม่าวก็ได้รับการว่าจ้างจาก China Academy of Art ใน มณฑลเจ้อเจียง ให้เป็นอาจารย์สอนวิชาศิลปะเครื่องเคลือบ สาขาวิชาศิลปหัตถกรรม ซึ่งจางซงม่าวได้ บรรยายในหัวข้อ “ศิลปะการตกแต่งเครื่องเคลือบ: การวาดหรือตกแต่งสีบนเคลือบ (Over Glaze Color)” และยังสามารถเขียนบทความวิชาการจำนวน 2 บทความ ได้แก่ “วิธีวาดภาพด้วยเทคนิคเฟินฉี” และ “เครื่องเคลือบหลากสี” (สีที่แปลกออกไปอันเกิดจากส่วนผสมของวัสดุที่นำเข้ามาจาก ต่างประเทศและการผสมเม็ดสี) ซึ่งบทความของเขาได้ตีพิมพ์ในวารสาร “CHINA CERAMICS” และ “GUANGDONG CERAMICS” นอกจากนี้ จางซงม่าวยังมีผลงานวิจัยเรื่อง “การก่อตัวและพัฒนาการ ของการวาดหรือตกแต่งสีบนเคลือบงานเครื่องเคลือบ” และ “การออกแบบและการวาดภาพ จิตรกรรมฝาผนังกระเบื้องเคลือบ” ซึ่งเป็นเครื่องพิสูจน์ให้เห็นถึงความรู้และความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ในศิลปะและวัฒนธรรมที่ลึกซึ้งของจางซงม่าว

จางซงมาวไม่เพียงแต่เชี่ยวชาญในการตกแต่งงานเครื่องเคลือบด้วยเทคนิคทั้งเขียนสีบนเคลือบและสีใต้เคลือบเป็นภาพตัวละคร ทิวทัศน์ พรรณพฤกษาและสัตว์ แต่ยังเชี่ยวชาญด้านการเขียนพู่กันจีนและการแกะสลักตราประทับจีนอีกด้วย ผลงานของเขาทั้งเป็นธรรมชาติ มีเทคนิคที่ประณีตและมีความวิจิตรบรรจงอย่างยิ่ง การผสมผสานสิ่งต่างๆ เหล่านี้ที่เกิดจากการเรียนรู้ประสบการณ์ และการดึงจุดแข็งของศิลปินท่านอื่นๆ มาสร้างสรรค์ผลงานอันมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว จางซงมาวได้เริ่มเข้าสู่วงการศิลปะการวาดภาพจิตรกรรมฝาผนังกระเบื้องเคลือบตั้งแต่ปีค.ศ. 1979 ด้วยประสบการณ์ชีวิตที่หลากหลาย ความรู้ความสามารถด้านศิลปะที่ยอดเยี่ยม ปลายพู่กันที่แจ่มแจ้งด้วยสีเส้นและเทคนิคอันวิจิตร ตลอดจนความคิดสร้างสรรค์อันแนบคาย และได้สร้างสรรค์ผลงาน “บทเพลงแห่งป่าซาง” ให้กับท่าอากาศยานนานาชาติกรุงปักกิ่ง และผลงาน “สีสันฤดูใบไม้ผลิแห่งจิ้งกั๋ง” สำหรับทำเนียบรัฐบาล Great Hall of the People ที่ตั้งอยู่ในเจียงซี ผลงาน “ร้อยมวลบุปผาสะพรั่งประชันโฉม” (ภาพที่ 2-9) สำหรับอาคารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของเมือง ผลงาน “เงาของเรือใบในแม่น้ำซางเจียง” และผลงาน “ศาลาเก่าสู่ลม” ที่วาดให้สถานีรถไฟเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น รวมถึงผลงานภาพจิตรกรรมฝาผนังกระเบื้องเคลือบขนาดใหญ่อีกหลายชิ้น ครั้งหนึ่งเขาเคยวาดภาพฝาผนังกระเบื้องเคลือบในผลงานที่ชื่อว่า “ทิวทัศน์อันงดงามของซุนหยาง” ให้กับศูนย์บริการผู้สูงอายุเมืองจีวเจียง ในขณะที่เขากำลังคิดและวางแผนในการวาดภาพ เขาเดินทางไปที่เมืองเพื่อวาดภาพร่าง เลือกกุ่ม เลือกทิวทัศน์ และในที่สุดก็เลือกทะเลสาบกันถัง (Gantang Lake) เป็นศูนย์กลางทัศนียภาพอันงดงามของเมืองจีวเจียงถูกวาดจากปลายพู่กันสีของเขา ภาพวาดนี้เป็นที่ชื่นชอบของชาวจีวเจียงมาก ต่อมา ศูนย์บริการผู้สูงอายุเมืองจีวเจียงถูกรื้อถอน แต่เพื่อสงวนรักษาจิตรกรรมฝาผนัง “ทิวทัศน์อันงดงามของซุนหยาง” รัฐบาลเมืองจีวเจียงได้ดำเนินการตัดจิตรกรรมฝาผนังพร้อมกับการกำแพงแล้วย้ายไปที่อาคารซุนหยางที่สร้างขึ้นใหม่เพื่อจัดแสดง โดยเสียค่าใช้จ่ายในการตัดและเคลื่อนย้ายมากกว่า 600,000 หยวน หรือประมาณ 3 ล้านบาทไทย การที่รัฐบาลเมืองจีวเจียงตัดสินใจทำเช่นนี้ ทำให้นี่เป็นสิ่งที่ยืนยันได้ว่าพวกเขาชื่นชอบและยกย่องงานจิตรกรรมฝาผนังชิ้นนี้ของจางซงมาวเป็นอย่างมาก

ภาพที่ 2-9 “ร้อยมวลบุปผาสะพรั่งประชันโฉม” (จางซงมาว)

หลังจากทศวรรษ 1980 เป็นต้นมา เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมเครื่องเคลือบจีนและส่งเสริมศิลปะเครื่องเคลือบของเมืองแห่งเครื่องเคลือบ (เมืองจิ่งเต๋อเจิ้น) ให้เจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้น จางซงม่าวจึงเดินทางไปยังเขตการปกครองพิเศษฮ่องกงและมาเก๊า ประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ฯลฯ เพื่อจัดแสดงผลงาน สาธิตการจัดทำผลงาน แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางเทคนิค รวมถึงการลงพื้นที่สำรวจภาคสนาม ไม่เพียงแต่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมทั้งในและต่างประเทศเท่านั้น แต่ยังทำให้ประเทศจีนได้รับเงินลงทุนจากต่างประเทศและทำให้เมืองจิ่งเต๋อเจิ้นเมืองแห่งเครื่องเคลือบมีเกียรติและเจริญรุ่งเรืองอีกด้วย เขาเคยดำรงตำแหน่งสมาชิกของคณะกรรมการประจำจังหวัด CPPCC ชุดที่ 7 สมาชิกของคณะกรรมการ CPPCC ชุดที่ 5 รองประธานสหพันธ์แวดวงวรรณกรรมและศิลปะประจำเมือง และผู้อำนวยการสมาคมศิลปะเครื่องเคลือบแห่งประเทศไทย ต่อมาในปี.ศ.1986 เขาได้รับเลือกเป็นศิลปินอาวุโสด้านศิลปหัตถกรรม ในปี.ศ. 1988 ยังได้รับรางวัล “ปรมาจารย์ด้านศิลปหัตถกรรมจีน” และในปี.ศ. 1994 ก็ได้รับเงินช่วยเหลือพิเศษโดยการสนับสนุนของรัฐบาลจีนที่ออกโดยคณะมนตรีรัฐกิจ

ศิลปินจางซงม่าวทำงานและอุทิศตนให้กับวงการศิลปหัตถกรรมเครื่องเคลือบมาตลอดชีวิต ยืนหยัดใช้ชีวิตท่ามกลางป่าเขาลำเนาไพรเพื่อซบซบความงดงามของทิวทัศน์ เพื่อวาดภาพทิวทัศน์ ซึ่งทำคุณูปการให้กับงานศิลปะด้านการตกแต่งเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นเป็นอย่างมาก สืบทอดวิธีการแบบดั้งเดิมและแสวงหาการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบใหม่ๆ และสร้างสรรค์ผลงานมากมายที่ให้ความรู้สึกถึงยุคสมัยนั้นๆ ซึ่งเป็นสมบัติทางศิลปะเครื่องเคลือบชั้นเลิศที่มีคุณค่าและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เขามูมานะบากบั่น ทำงานอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย ทุ่มเททั้งชีวิตในการเรียนรู้ จากจิตรกรเครื่องเคลือบธรรมดาคนหนึ่งกลายเป็นหนึ่งในศิลปินเครื่องเคลือบกลุ่มแรกๆ หลังจากการสถาปนาจีนใหม่ และเป็นปรมาจารย์ด้านศิลปหัตถกรรมระดับชาติที่มีชื่อเสียงและได้รับรางวัล “China Arts and Crafts Lifetime Achievement Award”

เทคนิคการวาดภาพบนเครื่องเคลือบของจิ่งเต๋อเจิ้น

1. การตกแต่งด้วยการเขียนสีใต้เคลือบและบนเคลือบ

เทคนิคการวาดภาพบนเครื่องเคลือบมีประวัติศาสตร์อันยาวนานและมีการพัฒนามาอย่างยาวนานในเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น เทคนิคการวาดภาพบนเครื่องเคลือบหรือเทคนิคการตกแต่งเครื่องเคลือบของ จิ่งเต๋อเจิ้น ส่วนใหญ่ประกอบด้วยเทคนิคสีน้ำเงินและสีขาว สีใต้เคลือบสีแดง (underglaze red) การเคลือบเฟินไฉ่ สีบนเคลือบและอื่น ๆ

การตกแต่งด้วยสีฟ้าและสีขาวถือเป็นเทคนิคการตกแต่งแบบคลาสสิกสำหรับเครื่องเคลือบของประเทศจีน ต้นกำเนิดของมันสามารถย้อนกลับไปยังสมัยราชวงศ์ถัง ทว่ากลับได้รับความนิยม

อย่างกว้างขวางในราชวงศ์หยวน และได้รับความนิยมถึงจุดสูงสุดในราชวงศ์หมิงและชิง เทคนิคสีน้ำเงินและสีขาวยังเป็นหนึ่งในเทคนิคที่มีลักษณะเฉพาะและเป็นตัวแทนของจิ้งเต๋อเจิ้น เทคนิคนี้ใช้คอปเปอร์ออกไซด์ (Copper Oxide) และอลูไมต์ (Alumite) ทาลงบนตัวเครื่องเคลือบที่ยังไม่ได้ทำการเผา หลังจากผ่านการเผาในอุณหภูมิสูงจนเกิดลวดลายเป็นสีฟ้าอมเขียว มันไม่เพียงแต่มีชื่อเสียงโด่งดังในประเทศจีน แต่ยังได้รับความนิยมในระดับนานาชาติเช่นกัน มันถือเป็นสัญลักษณ์ที่สำคัญของวัฒนธรรมจีน นอกจากนี้ยังถือเป็นรูปแบบการตกแต่งประเภทหนึ่งที่มีอิทธิพลอย่างกว้างขวางในงานศิลปะเครื่องเคลือบของจีน

สีแดงใต้เคลือบถือเป็นเทคนิคอันล้ำค่าในการวาดภาพบนเครื่องเคลือบจีน สีใต้เคลือบสีแดงเป็นสีเคลือบที่ผสมผสานปฏิกิริยารีดักชัน และควบคุมการซึมผ่านของออกซิเจนเข้าไปในวัสดุ ทำให้กลายเป็นสีแดงโปร่งแสง เทคนิคการเคลือบสีแดงเริ่มขึ้นในสมัยราชวงศ์หยวนและพัฒนาไปถึงจุดสูงสุดในราชวงศ์หมิงและชิง อย่างไรก็ตามเนื่องจากเทคนิคนี้มีความยากในการเผาสูงมากและมีอัตราความสำเร็จที่ต่ำ เพราะอย่างนี้เครื่องเคลือบที่ทำโดยเทคนิคนี้จึงมีคุณค่ามาก สี ความสว่างและความทึบ รวมถึงความเสถียรของสีแดงเคลือบบนทั้งหมดถูกควบคุมโดยปัจจัยต่าง ๆ เช่น อุณหภูมิและการออกซิเดชันในระหว่างกระบวนการเผา ดังนั้นผลิตภัณฑ์ที่เสร็จสมบูรณ์แต่ละชิ้นจึงมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและไม่เหมือนใคร

ทั้งสองเทคนิคนี้จัดอยู่ในประเภทของวิธีการเขียนสีใต้เคลือบ และศิลปินที่มีชื่อเสียงและได้ชื่อว่าเชี่ยวชาญในการเขียนสีใต้เคลือบสมัยใหม่คือ ศิลปินหวังบู (Wang Bu) ซึ่งเป็นศิลปินที่เก่งในการใช้เทคนิคการวาดภาพสีน้ำเงินและสีขาวย และผลงานของเขาเป็นที่ขึ้นชื่อในด้านทักษะอันประณีตบรรจงและรูปแบบศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์ ศิลปินหวังบูใช้เทคนิคสีน้ำเงินและสีขาวในการสร้างสรรค์ผลงานมากมายที่มีความหมายแฝงและคุณค่าทางศิลปะ ซึ่งได้สร้างคุณูปการสำคัญต่อการพัฒนาศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจิ้งเต๋อเจิ้น

เทคนิคการลงสีบนเคลือบคือ การวาดลวดลายหลากสีบนสีเคลือบที่ได้ทำการเผาแล้ว หลังจากทำการวาดเสร็จแล้วจะทำการเผาอีกครั้งที่อุณหภูมิค่อนข้างต่ำ เทคนิคการเขียนสีบนเคลือบสามารถแบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ จากสีที่ใช้และอุณหภูมิที่ใช้ในการเผา ตัวอย่างเช่น เครื่องเคลือบซินไฉ่ ที่ใช้สีแดง เหลือง เขียว น้ำเงิน ดำ และสีอื่นๆ ในการวาด เทคนิคเฟินไฉ่คือ การใช้ผงสีที่ประกอบด้วยสีชาดลินจีหรือสีแดงเลือดนกเป็นส่วนใหญ่ สีชมพูละมุน ๆ พาสเทลทำให้ผู้คนรู้สึกสงบและงดงาม ทำให้สีเคลือบด้านบนมีสีสันมากกว่าสีเคลือบด้านล่างมาก เทคนิคการเคลือบที่ช่วยช่วยให้ศิลปินมีความยืดหยุ่นในการวาดภาพมากขึ้น ช่วยให้พวกเขาสามารถสร้างสรรค์แต่ละชิ้นได้อย่างละเอียดอ่อนและสมบูรณ์ได้

จางชงม่าวเป็นหนึ่งในศิลปินที่มีชื่อเสียงและเชี่ยวชาญในการเขียนสีบนเคลือบเทคนิคเฟินไฉ่ของจิ้งเต๋อเจิ้น นี่จึงเป็นเหตุผลที่จางชงม่าวประสบความสำเร็จอย่างมากในการสร้างสรรค์ผลงาน

เครื่องเคลือบเฟินไฉ่ ด้วยรูปแบบทางศิลปะอันเป็นเอกลักษณ์และความสามารถในการใช้เทคนิคเพื่อ การแสดงออกของรูปแบบทางศิลปะที่หลากหลาย ประการแรกแม้จะใช้เทคนิคการวาดภาพหรือวาด ลวดลายแบบดั้งเดิม การลงสี การเติม การล้าง และเทคนิคอื่นๆ แต่จางซงม่าวก็ให้ความสำคัญกับ ผลลัพธ์ที่ได้จากการสร้างสรรค์ผลงานเป็นอย่างมาก ตัวอย่างเช่น การวาดเส้นเป็นรูปแบบหลักของ การเขียนลวดลาย เขาจึงเลือกใช้เม็ดสีโดยเลือกตามคุณภาพและความแตกต่างของจุดหลอมเหลวของ เม็ดสี เพื่อให้ลายเส้นหลังจากการเผาจะยังคงคมชัดสม่ำเสมอ ในขณะที่เดียวกันก็ให้ความสำคัญกับการใช้ สีน้ำมันในขณะวาด และขยับปลายพู่กันอย่างเหมาะสมในระหว่างการวาด เพื่อให้แน่ใจว่าสีที่ใช้จะ ออกมาสม่ำเสมอ

2. ที่มาและลักษณะพิเศษของเฟินไฉ่

เฟินไฉ่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นในสมัยจักรพรรดิถังซีของราชวงศ์ซิงและได้รับการพัฒนาต่อยอดมา จากอู่ไฉ่ แม่สีทั้ง 5 สี (สีโบราณ) ซึ่งมีประวัติยาวนานกว่าสองถึงสามร้อยปีจนกระทั่งปัจจุบัน ในสมัย จักรพรรดิยงเจิ้ง เฟินไฉ่ได้รับความนิยมและรุ่งโรจน์มากที่สุด โดยการใช้เฟินไฉ่วาดภาพพรรณพฤกษา และสัตว์ ตัวละคร ทิวทัศน์ เป็นต้น ภาพที่วาดด้วยเฟินไฉ่มีความแม่นยำและสมจริงมากกว่าภาพวาด จากแม่สีทั้งห้า สีสันทันมีความกลมกลืน ภาพดูวิจิตรประณีต สีชมพูละมุนเงางาม แวววาว และงดงาม เป็นอย่างมาก

เฟินไฉ่ให้เฉดสีชมพูแวววาว เฟินไฉ่ส่วนใหญ่ในสมัยจักรพรรดิยงเจิ้งล้วนผสมกับสีขาว(ขาว ทึบแสง) เช่น สีม่วงแดงผสมสีขาว ออกมาเป็นสีชมพูเสี้ยวดอกขาว (สีชมพู) กวางชู่สีขาวของหยก (สี ฟ้ำอ่อน) ดิบุกเหลืองทำให้แก้วขาวเป็นสีเหลืองอ่อน สีเขียวบริสุทธิ์ผสมกับสีขาวนวลกลายเป็นสีมรกต สีเขียวเข้มที่ผสมเข้ากับสีขาวแล้วได้สีเขียวของต้นสน สีเหล่านี้ใช้ในการผสมกับผงจึงเรียกว่าเฟินไฉ่ ใน ขณะเดียวกันขั้นตอนการวาดภาพและลงสี เช่น กลีบดอกไม้ เสื้อผ้าของตัวละคร คลื่นน้ำทะเล ไปไม้ ในทิวทัศน์ธรรมชาติ ด้านบนของกำแพงสีชมพูและสีขาว จะต้องทาเคลือบด้วยสีขาวหนึ่งชั้น จากนั้น จึงจะได้สีที่ต้องการ หลังจากลงสีแล้วจะทำให้ได้ผลลัพธ์ภาพที่มีแสงและเงา ความลึก และความสมดุล ต่างๆ

ผลลัพธ์ของภาพศิลปะเทคนิคเฟินไฉ่มักจะใช้วิธีการสร้างภาพโดยใช้เทคนิคของการวาด ภาพจีน ไม่ว่าจะเป็นองค์ประกอบการตกแต่ง เทคนิคการถ่ายทอดแนวความคิดทางศิลปะ และการ เลือกใช้สีมีความคล้ายคลึงกับภาพวาดจีนมาก เมื่อเปรียบเทียบกับเครื่องเคลือบสีโบราณแบบดั้งเดิม จะเห็นได้ว่าลักษณะการตกแต่งของภาพจะลดลง และใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากขึ้น มีชีวิตชีวา ดู เป็นธรรมชาติมากขึ้น ดังนั้น ศิลปินที่ทำงานในด้านการวาดภาพลงบนเครื่องเคลือบจึงเก่งในการวาด ภาพจีน

หลังจากทำการเผาแล้ว ก็จะได้ระดับความหนาของภาพบนเครื่องเคลือบในระดับหนึ่ง โดย จะให้ความเงางาม แวววาวและทนทาน และทนต่อการสึกหรอเหมาะสำหรับเครื่องเคลือบศิลปะทุก

ประเภทและเครื่องเคลือบที่ใช้ในชีวิตประจำวัน อุณหภูมิการเผาจะต่ำกว่าเครื่องเคลือบสีโบราณ เล็กน้อย (720~750°) สีม่วงแดงเป็นสีที่เผายากที่สุด อุณหภูมิที่สูงหรือต่ำไปเพียงเล็กน้อยก็จะส่งผล ต่อพื้นผิวสี ดังนั้น เมื่อเผาสีอื่น โดยทั่วไปจะใช้สีม่วงแดงเป็นสีมาตรฐาน ผลงานที่ได้จากเทคนิคเผาไม่ ขึ้นชื่อในด้านความงดงามและสง่างาม ซึ่งไม่สามารถแยกออกจากเครื่องเคลือบสีขาวที่วิจิตรงดงามได้ เครื่องเคลือบทั้งสองประเภทโดดเด่น แตกต่าง และผสมผสานกันอย่างเป็นธรรมชาติ

3. ขั้นตอนการวาดภาพ

โดยทั่วไปการวาดภาพหรือเขียนลวดลายด้วยเทคนิคเผาไม่จะผ่านกระบวนการต่างๆ เช่น การร่างภาพ การตัดเส้น การขึ้นภาพ การพิมพ์ลาย (วิธีการลอกลาย) การวาดเส้น วัสดุสี การเติมสี การล้างและย้อมสี และการตกแต่งในขั้นสุดท้าย ตั้งแต่การร่างภาพไปจนถึงการทำต้นฉบับ เป็น ขั้นตอนของการร่างเส้นด้วยหมึกเพื่อการรังสรรค์ผลงาน เพื่อกำหนดเนื้อหาในการตกแต่งและ องค์ประกอบของภาพสำหรับการวาดภาพบนเครื่องเคลือบ ก่อนการตกแต่งเครื่องเคลือบ การ พิจารณาเนื้อหาและองค์ประกอบที่เหมาะสมสำหรับการตกแต่งเครื่องเคลือบชิ้นนั้นๆ จำเป็นต้อง คำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยและรูปทรงที่แตกต่างกันของเครื่องเคลือบ ชั้นแรก ให้ใช้หมึกสีอ่อนเพื่อร่าง โครงร่างเบื้องต้นซึ่งเรียกว่า “การร่างภาพ” แล้วใช้หมึกสีเข้มวาดทับเส้นโครงร่างที่ใช้หมึกสีอ่อนอย่าง ระมัดระวัง และเก็บรายละเอียดเน้นลวดลายให้เห็นอย่างชัดเจน เพื่อให้ลวดลายดูคมชัดและได้มาซึ่ง ภาพร่างสุดท้ายในการวาดภาพ จึงเรียกว่า “การตัดเส้น” จากนั้นใช้กระดาษวาดภาพ (กระดาษเยื่อไม้ ไร่ขาว) ผ่านการทำให้เปียก ทำให้มีขนาดและรูปทรงที่พอเหมาะ นำภาพหรือลวดลายที่ตัดเส้น เรียบร้อยแล้วมาประทับลงบนเครื่องเคลือบ เรียกว่า “การขึ้นภาพ” จากนั้นจึงนำกระดาษที่มีภาพ ประทับอยู่กดประทับลงบนเครื่องเคลือบชิ้นอื่นๆ ที่มีรูปร่างเหมือนกัน ทำให้สามารถพิมพ์ลายได้ พร้อมกันเป็นจำนวนมาก ซึ่งเรียกว่า “การพิมพ์ลาย” หลังจากผ่านขั้นตอนเหล่านี้ถือว่าขั้นตอนการ ออกแบบได้เสร็จสิ้นและเข้าสู่ขั้นตอนการลงสี

ภาพที่ 2-10 การลงเส้นพื้นฐานบนภาพร่าง (Qiu Jiaji, 2022)

4. เทคนิคการลงเส้นไฉ่

เม็ตสีที่ใช้ในเส้นไฉ่เป็นส่วนผสมของโลหะออกไซด์ต่างๆ ซึ่งยากต่อการควบคุม ดังนั้น จึงเป็นเรื่องยากที่จะวาดและเติมสี เม็ตสีบางชนิดมีคุณสมบัติที่แตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น คุณสมบัติของสีแดงทอง (สีแดงพีช) และสีแดงไอรอน (สีแดงชาด) มีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้น วิธีดำเนินการจึงแตกต่างกันด้วย เทคนิคการลงสีและระบายสีของเส้นไฉ่ค่อนข้างซับซ้อนและพิถีพิถัน โดยมีเทคนิคทั่วไป เช่น การวาด การลงสี การเติม การเคลือบ การลอก การเป่า การแต้ม และเทคนิคอื่นๆ

1) การวาด คือ การวาดภาพ โครงร่าง และเส้น โดยใช้น้ำมันในการวาดเป็นหลัก การวาดเส้นเป็นเทคนิคหลักในการวาดภาพ โดยทั่วไปเม็ตสีที่ใช้สำหรับการวาดเส้นมีสีประเภท ได้แก่ สีหมึก สีแดงสด สีดำสดใส และสีน้ำตาลทอง สีหมึกได้จากวัสดุจากธรรมชาติซึ่งทำจากแร่ดินโคบอลต์ ธรรมชาติโดยการบดให้ละเอียดเป็นสีที่ใช้เป็นสีได้เคลือบสีน้ำเงินและสีขาว คุณสมบัติมีทั้งดีและไม่ดี จุดหลอมเหลวในการเผาสูงมีตำ นำวัสดุจากธรรมชาติผสมกับน้ำมันก๊วยยาน ขณะวาดให้ใช้พู่กันจุ่มน้ำมันผสมเม็ตสีจนได้เฉดสีที่เหมาะสม สีเข้มที่สุดซึ่งโดยทั่วไปจะใช้กับสีโบราณ ในขณะที่วาดเส้นไฉ่ใช้สีเข้มระดับสองและสีอ่อน สีแดงสด สีดำสดใส และสีน้ำตาลทองล้วนเป็นเม็ตสีในเครื่องเคลือบหลากสี (polychrome) และสามารถใช้ได้ตามความต้องการของภาพ การผสมน้ำมันและเม็ตสีให้ได้เฉดสีที่

เหมาะสม เป็นทักษะหลักในการวาดภาพเครื่องเคลือบ ซึ่งโดยทั่วไปเรียกว่า การควบคุมคุณสมบัติ น้ำมัน หลังจากจุ่มสีแล้ว ในขณะที่วาดให้ขยับนิ้วส้นนิ้วไปมาก่อนเพื่อให้สีบนพู่กันไหลลงมา ซึ่งเรียกว่า “ต่าปี” (ตีพู่กันหรือเคาะพู่กัน) เม็ดสีที่ไหลลงมาในลักษณะนี้จะทำให้สีของภาพหรือเส้น สม่่าเสมอและสามารถใช้วาดได้เป็นเวลานาน

ภาพที่ 2-11 ระบายสีเข้มและสีสว่างลงบนใบไม้ (Qiu Jiaji, 2022)

2) การลงสี หลังจากทีวาดเส้นเสร็จเรียบร้อยแล้ว รอให้แห้ง จากนั้นใช้สีเคลือบ โดยเคลือบองค์ประกอบในภาพด้วยสีเข้ม สีอ่อน ลึก ตื้น สว่าง มืด และสลัปสี เช่น เทคนิคการแรเงาในภาพวาดจีน ทำให้ภาพดูสดใสมีชีวิตชีวาและเป็นธรรมชาติมากขึ้น ขณะที่ลงสีให้ใช้พู่กันขนไก่สองด้าม หนึ่งด้ามสำหรับจุ่มสี ส่วนอีกด้ามให้แตะน้ำมันเล็กน้อย ขั้นแรกให้ใช้สีน้ำมันลงสีในภาพวาด จากนั้นค่อยๆ ใช้พู่กันสีน้ำมันไล่เฉดสีให้เรียบเนียนดูกลมกลืน ก่อนลงสีควรระมัดระวังคราบแห้งและน้ำมันที่ยังคงหลงเหลืออยู่บนพื้นผิวเครื่องเคลือบ ต้องเช็ดให้สะอาดด้วยสำลีเพื่อป้องกันไม่ให้น้ำมันที่จะลงไป ทำให้ลายเส้นและสีภายในภาพเสียหาย หลังจากลงสีแล้วรอให้สีแห้งก่อนจึงจะทำการเติม

ภาพที่ 2-12 เติมสีขาวลงใบบนดอกไม้บริเวณที่ต้องการลงสี (Qiu Jiaji, 2022)

3) การเติม ก่อนเติมให้ใช้ผงสีขาวนวลถูลงบนภาพหรือลวดลายเบาๆ หนึ่งครั้งเพื่อเช็ดคราบน้ำมัน ป้องกันลายเส้นและเพื่อความง่ายในการเติม ลำดับการเติมโดยทั่วไปคือ การเติมสีขาวและสีพื้นหลังก่อนแล้วจึงเติมสีหลัก การเติมมีการเติมแบบ “ผิงเถียน” (การเติมแบบสีเดียว) และการเติมแบบ “เจียเถียน” (การเติมแบบรวมสี) การเติมแบบผิงเถียน หมายถึง การเติมสีของภาพทั้งหมดด้วยสีเดียวกัน การเติมแบบเจียเถียน เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “เจียเส่อ” คือ การใช้สีใสหลากหลายสีสำหรับการเติมสี กล่าวคือ การเติมสีที่ต่างกันตั้งแต่สองสีขึ้นไปลงในส่วนเดียวกันของภาพเพื่อเชื่อมโยงสีทั้งสองเข้าด้วยกัน เพื่อให้ดูประสานกลมกลืน ตัวอย่างเช่น บนยอดเขาล้วนเติมด้วยสีเขียวอมชมพู และเติมสีเขียวน้ำทะเลเล็กน้อย จากนั้นเติมสีเหลืองอำพันที่เชิงเขา หรือภาพที่ไล่เฉดจากมืดไปสว่าง สามารถใช้สีขาวนวลค่อยๆ เติมทำให้ส่วนที่ลึกสว่างขึ้น ขณะที่ทำการเติมแบบเจียเถียนต้องคำนึงถึงลำดับในการเติม เพื่อให้ชั้นสีเคลือบผสมผสานกันอย่างเป็นธรรมชาติ สีที่ใช้ในการเติมล้วนผสมกับน้ำ เนื่องจากกระบวนการผลิตเม็ดสีต่างๆ ที่มีความแตกต่างกัน สีก่อนเติมและหลังการเผาจึงออกมาไม่เหมือนกัน บ้างก็มีความแตกต่างกันมาก ดังนั้นในการเติมสีจึงต้องมีความพร้อมและมั่นใจในการเติมหรือระบายสี ไม่ว่าจะเติมสีเข้ม สีอ่อน หนัก หรือเบา และต้องคำนึงถึงผลลัพธ์ที่ได้หลังการเผา จึงจะสามารถได้ผลงานที่น่าพึงพอใจและตรงตามความต้องการ

ภาพที่ 2-13 ลงสีบนบริเวณที่เติมสีขาวเสร็จแล้ว (Qiu Jiaji, 2022)

4) การล้างและย้อม หลังเติมสีขาวแล้วค่อยทำการล้างและย้อม ก่อนอื่นให้ทาสีขาวลงไป ควรทำให้เท่าๆ กัน และสม่ำเสมอ ไม่ควรหนาเกินไป ถ้าหนาเกินไป สีจะชุ่มไม่ใสหลังจากเผา และบางครั้งสีอาจหลุดร่วงได้ การเติมสีขาวโดยทั่วไปแบ่งออกเป็นสามประเภท คือ การเชื่อมจุดสีม่วงแดง ควรเติมสีขาวน้อยที่สุดบางที่สุด สำหรับดอกไม้และจีบเสื้อผ้าควรเติมสีขาวเล็กน้อย สำหรับดอกไม้สีอ่อน (เช่น ดอกแมกโนเลียและไฮเดรนเยีย) ควรเติมสีขาวมากขึ้นเล็กน้อย สีขาวจะสูญเสียความหนืดหลังจากใช้งานเป็นเวลานาน จึงต้องคนบ่อยๆ ต้องคนหรือตีสีให้เข้ากันจนกระทั่งไม่มีของเหลวก่อนใช้งาน ขณะล้างและย้อมสี ขั้นแรกให้ใช้น้ำมันหรือน้ำมันก๊าดอย่างอ่อนโยนทาเคลือบลงบนสีขาวบางๆ เพื่อให้สีขาวติดแน่นกับพื้นผิวเครื่องเคลือบ และเพื่อให้พื้นผิวเรียบเนียนแวววาว ให้ใช้ฟู่กันน้ำมัน 2 ด้าม ด้ามหนึ่งจุ่มสีและอีกด้ามสำหรับจุ่มน้ำมัน ขั้นแรกใช้ฟู่กันที่จุ่มสีแต้มสีให้เชื่อมระหว่างเฉดสี ตรงส่วนของภาพที่ต้องการความลึก ความตื้นและความเข้ม ความอ่อน จากนั้นใช้ฟู่กันจุ่มน้ำมันอีกอันที่มีปลายแหลม ใช้น้ำมันหรือน้ำมันก๊าดค่อยๆ ล้างและย้อมสีให้สม่ำเสมอ ฝู่กันควรจะละเอียดและสม่ำเสมอ ทำให้เฉดสีเปลี่ยนไปอย่างเป็นธรรมชาติและสดใส มีชีวิตชีวา มีมิติ หลังจากการจุ่มเคลือบสีเสร็จสิ้น ค่อยนำไปเผา ทำความสะอาดพื้นผิวเครื่องเคลือบ หรือประทับตรา

5) การลอก คือ การใช้เข็มเหล็กหรือเข็มไม้ไผ่ลอกปลายก้านออก (ดอกไม้ เช่น ชบา ดอกบัว ดอกผักกาดขาว เป็นต้น)

6) การเป่า คือ การใช้หลอดเป่าแบบพิเศษเพื่อเป่าสีเพื่อให้ได้ผลงานภาพที่มีรูปแบบพิเศษ

7) การแต้ม คือ หากอ้างอิงตามลักษณะของสีม่วงแดง การใช้น้ำแต้มลงบนสีขาบบางๆ ทำให้ผลงานสีออกมามี เนื่องจากเครื่องเคลือบไม่ดูดซับน้ำ หากทาด้วยสีขาบบางๆ หนึ่งชั้น หลังจากแห้งจะทำให้ดูดซับน้ำได้เล็กน้อย แล้วจึงใช้สีม่วงแดงแต้ม

5. อุปกรณ์สำหรับการลงเฝินไฉ่

ในบรรดาภาพวาดบนเครื่องเคลือบ กระบวนการและเทคนิคเฝินไฉ่นั้นซับซ้อนที่สุด และอุปกรณ์ที่ใช้ก็มีมากกว่าภาพวาดอื่นๆ มาก อุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการวาดภาพด้วยเทคนิคเฝินไฉ่มีดังนี้ พู่กันที่ใช้สำหรับวาดภาพด้วยเทคนิคเฝินไฉ่ที่ผลิตขึ้นโดยเฉพาะของเมืองจิ้งเต๋อเงินที่เหมาะสมสำหรับการวาดภาพบนเครื่องเคลือบ ซึ่งแตกต่างจากพู่กันธรรมดาเล็กน้อย ตามลักษณะการใช้งานสามารถแบ่งคร่าวๆ ได้เช่น พู่กันฮว่าปี้ (สำหรับวาด) พู่กันเถียนปี้ (พู่กันสำหรับเติมสี) พู่กันสี่ปี้ (สำหรับจุ่มเคลือบ) พู่กันไฉ่ปี้ (สำหรับลงสี) พู่กันตูปี้ (สำหรับเกลี่ยสีให้สม่ำเสมอ) พู่กันซือจินปี้ (พู่กันสีทองแดง) พู่กันจินสุยปี้ (พู่กันหมึกสีทอง) พู่กันหมาน่าวปี้ (พู่กันอากาศ) พู่กันปาปี้ (สำหรับลอก) พู่กันเซอจีปี้ (พู่กันหมุน) และพู่กันต่ากูปี้ (สำหรับวาดวงกลม)

พู่กันฮว่าปี้ คือ พู่กันที่ใช้สำหรับวาดเส้น เป็นพู่กันหลักที่ใช้สำหรับการวาดภาพด้วยเทคนิคเฝินไฉ่ ทำจากขนตรงช่วงไหล่หรือบ่ากระต่าย (ขนหลังของกระต่าย) มีความเร็วและแข็งกว่าขนของพู่กันทั่วไปเล็กน้อย มีความยืดหยุ่น ขณะที่ใช้หากองพู่กันเล็กน้อยก็จะสามารถยืดกลับมาตรงได้ ตามของพู่กันค่อนข้างยาว และสามารถแบ่งออกเป็นสามประเภท คือ วัสดุสองชั้น วัสดุครึ่งชั้น และวัสดุชั้นเดียว วัสดุสองชั้นจะมีความหนากว่าและใช้สำหรับวาดสีโบราณ ในขณะที่วัสดุที่หนาครึ่งชั้นและชั้นเดียวส่วนใหญ่จะใช้สำหรับวาดในเครื่องเคลือบ

พู่กันเถียนปี้ คือ พู่กันที่ใช้สำหรับการเติมแบบ “ผิงเถียน” (การเติมแบบสีเดียว) และการเติมแบบ “เจียเถียน” (การเติมแบบรวมสี) เรียกว่า พู่กันเถียนปี้ ซึ่งทำจากขนแพะพื้นเมืองซึ่งเคยเป็นขนสัตว์ที่ผลิตในเมืองเฟิงเสียนและเมืองว่านไฉ่ในมณฑลเจียงซี พู่กันที่ทำจากขนแพะประเภทนี้จะแข็งกว่าพู่กันขนสัตว์ที่ใช้สำหรับเขียนตัวอักษรด้วยหมึก นอกจากนี้ ยังแบ่งออกได้เป็น 3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ซึ่งใช้สำหรับเติมสีโบราณ สีน้ำ และเฝินไฉ่

พู่กันไฉ่ปี้ คือ พู่กันใช้สำหรับลงสีน้ำมัน เช่น กลีบดอกไม้ ขนนก ใบหน้าตัวละคร และลายหิน แบ่งออกเป็นสามประเภท ขนหมาป่า ขนไก่สีขาว และขนแพะ การลงสี คือ การใช้ปลายพู่กันแตะสีเพียงเล็กน้อย ดังนั้น ปลายพู่กันจะต้องสะอาด อ่อนนุ่ม สม่ำเสมอ และยืดหยุ่น ในบรรดาพู่กันไฉ่ปี้ พู่กันที่ทำจากขนไก่สีขาวดีที่สุด ซึ่งสามารถวาดรายละเอียดใบหน้าตัวละครและขนนกได้ ขนหมาป่ามีขนาดกลางและใช้ในการลงสีดอกไม้และสัตว์ที่มีสีสันทันไป พู่กันที่ทำจากขนแพะจะค่อนข้างหนา ทำให้สามารถลงสีดอกไม้ที่มีขนาดใหญ่ขึ้นได้ เช่น ภูเขา หิน และต้นไม้ เป็นต้น

พู่กันสี่ปี้ คือ พู่กันที่ใช้เคลือบสีหลังจากทาสีขาวแล้ว ตัวพู่กันและปลายพู่กันมีความบางและเร็ว

พู่กันตุ๋ปี คือ พู่กันที่มีปลายแบน เพื่อทำให้สีสม่ำเสมอ ส่วนใหญ่จะใช้สำหรับการวาดขนสัตว์แบบละเอียด ทิวทัศน์ เช่น ภูเขา แม่น้ำ เมฆ และหมอก เป็นต้น แม้ว่าปลายพู่กันจะแบน แต่ก็ยังมีปลายพู่กันที่คมและไม่สามารถตัดให้แบนด้วยกรรไกรได้ การตัดแบบแบนไม่มีประโยชน์ ไม่สามารถใช้งานได้ พู่กันตุ๋ปีปลายแบนจะต้องผูกขนพู่กันส่วนกลางด้วยด้ายให้แน่นและติดกาไว้แน่นก่อนจึงจะสามารถใช้งานได้และสามารถแบ่งออกได้หลายขนาด

พู่กันซ้อจินปี คือ พู่กันที่มีลักษณะคล้ายพู่กันสีน้ำมัน แต่มีขนพู่กันที่มากกว่าพู่กันสีน้ำมัน โดยทั่วไป สีทองที่ใช้ในงานเครื่องเคลือบเงินและเครื่องเคลือบโบราณชั้นสูง คือ ทองแดง มีความโดดเด่นในด้านความทนทานและสีสดใสสวยงาม วิธีใช้คือการบดทองแดงให้เป็นผง ใส่ดินประสิว (โพแทสเซียมไนเตรต) และผงตะกั่วลงในทองแดง แล้วผสมกับน้ำกระเทียมและหมากฝรั่ง(ยางไม้หรือวัสดุเรซินอื่นๆ) ชั้นแรกให้ใช้สีแดงชาดทาเป็นพื้น หลังจากสีแดงชาดแห้งแล้ว จึงเขียนสีทองแดง หลังจากเผาแล้วจะได้สีทองอมน้ำตาลอมเหลืองและไม่สว่าง ต้องเติมให้สว่างด้วยพู่กันหมาน่าวปี (พู่กันอาเกต) จุ่มน้ำหรือทรายเนื้อนุ่มจึงจะทำให้ได้สีทองที่สวยงามมาก

พู่กันหยางจินปี คือ พู่กันที่สามารถใช้งานได้เหมือนกับพู่กันฮว่าปีแบบวัสดุชั้นเดียว เป็นพู่กันที่ทำขึ้นเป็นพิเศษซึ่งจะมีขนพู่กันค่อนข้างบาง

พู่กันหมาน่าวปี (พู่กันอาเกต) คือ พู่กันที่ใช้สำหรับเพิ่มความสดใสให้กับสีทองแดง

พู่กันปาปี (สำหรับลอก) สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ เข็มเหล็ก และเข็มไม้ไผ่

พู่กันเซอจีปี (พู่กันหมุน) คือ พู่กันที่ใช้วาดเส้นบนพื้นผิวเครื่องเคลือบและทำเป็นวงกลมเล็กๆ วงกลมที่ทำขึ้นจะมีลักษณะคล้ายกับการใช้วงเวียน วิธีการทำคือ ตัดเข็มไม้ไผ่ (Bamboo needle) บางๆ บนพู่กันฮว่าปีแล้วใช้กระดาษขัดตรงกลาง ขณะที่ใช้สามารถปรับขนาดได้อย่างอิสระ

พู่กันต่ากูปี้ (สำหรับวาดวงกลม) คือ พู่กันที่ใช้สำหรับจุ่มหมึกสีอ่อนและวาดเส้นหมึกบนเครื่องเคลือบเพื่อวาดวงกลมหรือห่วง ใช้ไม้ไผ่เหลาปลายด้านหนึ่งให้เรียบ แล้วรันด้วยไฟให้อุณหภูมิครั้งนี้อย่างพอเหมาะ

อุปกรณ์อื่นๆ ได้แก่ จานสีสำหรับผสมสี ขามและค้อนสำหรับบดสีให้ละเอียด จานเล็กๆ สำหรับใส่ส่วนผสม ขนาดเล็กๆ สำหรับใส่น้ำมัน แผ่นไม้ไผ่รองมือ กระดานรองแขน แผ่นไม้ไผ่รองมือ ทำให้ข้อมือมั่นคงและป้องกันไม่ให้ดอกไม้ที่วาดเสร็จแล้วเลอะหรือเลื่อนไป โดยปกติจะทำจากชิ้นไม้ไผ่ กระดานรองแขนส่วนใหญ่ใช้สำหรับการวาดจานเครื่องเคลือบและกระเบื้องเคลือบ โดยมีขาไม้ค้ำไว้ที่ปลายทั้งสองข้าง

6. เม็ดสีสำหรับการลงเงิน

โดยทั่วไปเงินจะใช้วัสดุสีหมึก สีแดงชาด สีดำสดใส (Brilliant black) และสีน้ำตาลอมทองเพื่อตั้งองค์ประกอบและผลโดยรวมของภาพ จากนั้นจึงเติมสีลงไป วัสดุสีหมึก สีแดงชาด สีดำสดใส และสีน้ำตาลอมทองล้วนทำมาจากกำยาน วัสดุสีหมึกผลิตได้ดีในยุคนาน และเป็นเม็ดสีที่ใช้เคลือบสีน้ำ

เงินและสีขาว วัสดุนี้หลังจากได้เคลือบและเผาด้วยอุณหภูมิแล้วจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำเงิน และจะเปลี่ยนเป็นสีเทาหากบนเคลือบและเผาด้วยอุณหภูมิต่ำ เมื่อใช้มือถูสีจะหลุดลอกออกหมด ดังนั้น จึงเรียกว่า วัสดุจากธรรมชาติ (ทำจากแร่ดินโคบอลต์) เวลาที่ใช้เป็นสีบนเคลือบ จำเป็นต้องเคลือบด้วยสีใสต่างๆ ที่ใช้ในเทคนิคเฟินไฉ่ เพื่อป้องกันไม่ให้หลุดลอก เคลือบใสไม่มีสีสีขาวได้สีม่วง เคลือบใสมีสีสีเขียวได้สีดำ วัสดุจากธรรมชาติ (ทำจากแร่ดินโคบอลต์) เป็นวัสดุหลักที่ใช้ในเทคนิคเฟินไฉ่ เช่นเดียวกับหมึกที่ใช้ในภาพวาด สีแดงชาดใช้ในการวาดดอกไม้สีแดง ใบไม้สีแดง ขนนกสีแดง ใบหน้าตัวละคร เสื้อผ้าสีแดง ฯลฯ สีดำสาดใสใช้สำหรับวาดผม ดวงตา คิ้วของตัวละคร ขนนกสีดำ และตัวอักษร สีน้ำตาลอมทองเป็นส่วนผสมของสีดำสาดใสและสีแดงชาด และส่วนใหญ่จะใช้ในการวาดผิวหนังของผู้สูงอายุ ขนนก และดอกไม้สีแดงชาด สีแดงชาด สีดำสาดใส และสีน้ำตาลอมทองล้วนเป็นเม็ดสีของเครื่องเคลือบหลากสี ทั้งสามสีนี้สามารถใช้ได้ทีเดียวๆ เท่านั้น โดยไม่สามารถผสมกับเฟินไฉ่ได้ และไม่สามารถเติมสีใดๆ ได้ สีที่ใช้เติมส่วนใหญ่ ยกเว้นสีที่ใช้สำหรับล้างและย้อมจะผสมกับน้ำ ดังนั้น จึงเรียกว่าสีน้ำ

สีน้ำที่ใช้ในเทคนิคเฟินไฉ่สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลักๆ ได้แก่ สีโปร่งใส และสีทึบแสง สีโปร่งใสที่ใช้กันทั่วไป ได้แก่ สีขาวสโนว์ เขียวอมชมพู เขียวมรกตอมชมพู เขียวอ่อนโปร่งใส เขียวมรกตอ่อน เขียวอมฟ้า ชมพูอมม่วง ดินเหลือง เขียวเข้ม ฯลฯ สีเหล่านี้ส่วนใหญ่ใช้สำหรับทิวทัศน์ ต้นไม้ ดอกไม้ และ กิ่งก้านและใบของต้นไม้ เป็นต้น สีทึบแสง ได้แก่ สีขาวขุ่น หยก เขียวต้นสน ชมพูขาวหรือเทาอ่อน เขียวอ่อน เหลืองอ่อน เป็นต้น สีโปร่งใสและทึบแสง 2 ชนิดนี้ คือ การใช้สีขาวสโนว์ผสมสีบริสุทธิ์ต่างๆ ทำให้มีความโปร่งใส มีสีสันและแสดงลวดลายด้านล่างออกมา อย่างที่สองคือใช้สีขาวขุ่นผสมสีต่างๆ แต่ทำได้เพียงเติมสี เส้นภายในแบบผิงเถียน และสีไม่สามารถเติมทับลงบนภาพวาดได้ นอกจากนี้ ยังมีสีต่างๆ ที่ใช้ในการล้างและย้อม ได้แก่ สีแดงเข้ม สีฟ้า สีเขียวอำพัน สีเหลืองอำพัน สีเขียวถั่ว ม่วงหรือม่วงอมดำ น้ำตาลอมเหลือง และสีอื่นๆ สีบริสุทธิ์ หมายถึง ไม่มีสีขาวสโนว์หรือสีขาวขุ่นในปริมาณมาก กล่าวคือ สีที่ไม่มีการเติมสีขาว ไม่สามารถใช้กับสีขาวได้โดยตรง ใช้สำหรับการล้างและย้อมและเติมสีพื้นหลังจากที่เติมสีขาวแล้วเท่านั้น

น้ำมันที่ใช้ในการเขียนเครื่องเคลือบมีสีประเภทหลัก ได้แก่ น้ำมันก๊วยฮันสกัด น้ำมันก๊วยฮันเจี๊จาง น้ำมันการบูร และน้ำมันก๊าด น้ำมันก๊วยฮันสกัด มีความหนืดสูง โดยทั่วไป จะใช้ในการผสมวัสดุต่างๆ และใช้สำหรับวาดเส้นละเอียด ขณะที่วาดเส้นต้องไม่ใช้น้ำมันมากเกินไป จำเป็นต้องผสมน้ำมันและวัสดุสีในปริมาณที่เท่ากัน น้ำมันการบูรมีความผันผวนสูงและมักใช้ในการวาดภาพโดยตรง โดยไม่ต้องใช้เส้นหมึกร่างภาพหรือใช้กับวิธีการวาดเขียนลักษณะที่แสดงออกให้เห็นถึงความมีชีวิตชีวา (vivid expression and bold outline) ใช้งานง่ายและให้ผลลัพธ์ที่ต้องการ น้ำมันก๊วยฮันเจี๊จางมีส่วนผสมของน้ำมันก๊วยฮัน 20% และน้ำมันก๊าด 80% นำมาเผาและหลอมรวมกัน น้ำมันก๊วยฮันเจี๊จางและน้ำมันก๊าดมักใช้ในการล้างและย้อมดอกไม้และลวดลายเสื้อผ้าของตัวละคร เฟินไฉ่นอกจากจะ

ใช้น้ำมันในการผสมแล้ว ยังมีการผสมโดยใช้น้ำและกาวอีกด้วย สีที่ใช้เติมใช้น้ำผสม ส่วนกาวและน้ำ กระเทียมไม่ค่อยมีการใช้ในเฟินไผ่ ยกเว้นสีทองแดง

ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์และสุนทรียภาพของภาพวาดบนเครื่องเคลือบ

1. ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ของการวาดภาพ

ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ของการวาดภาพมีความเกี่ยวข้องกับแง่มุมต่างๆ รวมถึงแต่ไม่จำกัด เพียงองค์ประกอบ สี รูปแบบ โครงสร้าง สัดส่วน ทักษะมิติ จินตนาการ ฯลฯ องค์ประกอบเหล่านี้ ผสมผสานกันแสดงออกให้เห็นถึงแนวความคิดทางศิลปะและความงดงามของภาพวาด ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ยังรวมถึงการคิดเชิงปรัชญาเกี่ยวกับสุนทรียภาพ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความรู้สึกชื่นชม ยกย่อง และความเข้าใจในผลงานทัศนศิลป์ของผู้คน ศิลปินถ่ายทอดอารมณ์และแนวความคิดทางศิลปะผ่านภาพวาด ในขณะที่สุนทรียภาพช่วยให้ผู้คนเข้าใจความหมายแฝงของผลงาน มาตรฐานความสวยงาม และคุณค่าของศิลปะ

ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ของการวาดภาพมีประวัติศาสตร์อันยาวนานในประเทศจีน ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดและหลักการที่สำคัญมากมาย ในทฤษฎีสุนทรียศาสตร์แบบดั้งเดิมของจีน ความงามไม่เพียงแต่สะท้อนให้เห็นถึงความงามของรูปแบบและความงามของโครงสร้างของภาพเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงแนวความคิดทางศิลปะและอารมณ์ที่ถ่ายทอดผ่านผลงานอีกด้วย และการสื่อสารด้วยอารมณ์เป็นส่วนที่สำคัญมาก จิตรกรถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกภายใน ความเข้าใจ และการแสดงออกที่มีต่อโลกความจริงแบบภววิสัย (Objective world) ผ่านองค์ประกอบ เส้น สี และองค์ประกอบอื่นๆ ของภาพ การสื่อสารด้วยอารมณ์เน้นประสบการณ์เชิงลึกของจิตรกรและความเข้าใจในภาพที่จะนำเสนอ และถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกให้กับผู้ชมผ่านภาพ ทำให้เกิดการตอบสนองด้านอารมณ์

ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์แบบดั้งเดิมของจีนยังสนับสนุนแนวคิดเรื่อง “แนวความคิดทางศิลปะ” แนวความคิดทางศิลปะ หมายถึง กรอบทางศิลปะที่อยู่นอกเหนือจากความงดงามของรูปแบบที่แสดงออกผ่านงานศิลปะ โดยมุ่งเน้นไปที่ปรัชญา อารมณ์ เสน่ห์ และแก่นแท้ที่มีอยู่ในผลงาน เน้นการแสดงถึงความหมายหรืออารมณ์บางอย่าง และสร้างพื้นที่ของอารมณ์ความรู้สึก (Space of Emotion) ที่ลึกซึ้งและยาวนาน

จากข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ของการวาดภาพจีน การสื่อสารด้วยอารมณ์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่ง โดยเน้นว่างานศิลปะควรจะทำให้ผู้ชมเกิดการตอบสนองด้านอารมณ์ และมีแนวความคิดทางศิลปะที่ไม่เพียงมีความงดงามของรูปแบบเพียงอย่างเดียว

2. สุนทรียภาพของภาพวาดบนเครื่องเคลือบ

ในผลงานภาพวาดบนเครื่องเคลือบมักจะใช้เส้นที่นุ่มนวลและสีที่สวยงาม เพื่อสร้างแนวความคิดทางศิลปะที่สงบและงดงาม ทำให้ผู้คนมีความรู้สึกอ่อนโยนและนุ่มนวล ความนุ่มนวลเช่นนี้ไม่ได้หมายถึงความอ่อนแอ แต่แฝงไว้ด้วยความยืนหยัดและทรงพลัง พลังนี้อาจมาจากความ پاکเพียรอดสาหัส อดทนไม่ย่อท้อ และคุณลักษณะที่แฝงไว้ในวัฒนธรรมจีนดั้งเดิม

สุนทรียภาพของการวาดภาพบนเครื่องเคลือบของจีนยังได้รับอิทธิพลจากปรัชญาธรรมชาติ (Natural Philosophy) อีกด้วย สุนทรียภาพแบบดั้งเดิมของจีนให้ความสำคัญกับความกลมกลืนระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ และการแสวงหาความงามตามธรรมชาติ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าผลงานภาพวาดบนเครื่องเคลือบมักจะมีพรรณพฤกษา สัตว์ และทิวทัศน์ตามธรรมชาติเป็นธีม โดยแสดงถึงความเรียบง่ายและพลังอันล้ำลึกผ่านการพรรณนาถึงความงามของธรรมชาติ พลังนี้มาจากความเคารพและความเข้าใจที่มีต่อธรรมชาติและสรรพสิ่งในจักรวาลในสุนทรียภาพแบบดั้งเดิมของจีน และสะท้อนให้เห็นถึงการแสวงหาเอกภาพแห่งความงามอันยิ่งใหญ่ ความงามจากแก่นแท้ และรูปแบบความงามในสุนทรียภาพแบบดั้งเดิมของจีน ซึ่งได้รับอิทธิพลจากลัทธิขงจื้อ ในวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีน แนวคิดอันลึกซึ้งของลัทธิขงจื้อเน้นย้ำถึงความงดงามของมนุษยชาติ สุนทรียภาพของการวาดภาพเครื่องเคลือบอาจสะท้อนถึงแนวความคิดทางศิลปะและคุณลักษณะของบัณฑิต ซึ่งในความอ่อนโยนได้แฝงไว้ด้วยความมานะบากบั่นและความชอบธรรม พลังอันอ่อนโยนนี้อย่างสะท้อนถึงรูปแบบและคุณลักษณะของบัณฑิตในสุนทรียภาพแบบดั้งเดิมของจีน

ดังนั้นสุนทรียภาพของภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจีนจึงทั้งอ่อนโยนและทรงพลัง สะท้อนถึงเสน่ห์อันเป็นเอกลักษณ์ของแนวคิดสุนทรียภาพอันคลาสสิกของจีน และนำเสนอรูปแบบสุนทรียภาพที่นุ่มนวลแต่ทรงพลัง และเรียบง่ายแต่แฝงไว้ซึ่งคุณค่า

ภาพวาดบนเครื่องเคลือบเป็นรูปแบบศิลปะที่มีลักษณะทางสุนทรียภาพอันเป็นเอกลักษณ์ การชื่นชมความสวยงามของภาพวาดบนเครื่องเคลือบต้องคำนึงถึงประเด็นต่อไปนี้

1) การแสดงออกทางศิลปะ: การแสดงออกทางศิลปะของภาพวาดบนเครื่องเคลือบส่วนใหญ่สะท้อนให้เห็นในการออกแบบลวดลาย ลายเส้น การจับคู่สี และรายละเอียดในการแสดงออกทางศิลปะอื่นๆ เทคนิคการเขียนและวาดภาพถูกนำมาใช้เพื่อแสดงลวดลายและการตกแต่งอันวิจิตรบรรจงบนเครื่องเคลือบ ทำให้ผลงานมีเสน่ห์ทางศิลปะที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

2) ความเป็นมาของการสร้างสรรค์และความหมายแฝงทางวัฒนธรรม: ผลงานภาพวาดบนเครื่องเคลือบมักมีความหมายแฝงทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ตัวอย่างเช่น เครื่องเคลือบสีน้ำเงินและสีขาวแบบดั้งเดิม เครื่องเคลือบเฟินไฉ่ ฯลฯ เครื่องเคลือบเหล่านี้ต่างก็มีความหมายแฝงทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอันยาวนาน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของคุณค่าทางสุนทรียภาพอีกด้วย

3) เทคนิคและทักษะฝีมือ: สุนทรียภาพของภาพวาดบนยังต้องคำนึงถึงระดับความสามารถทางด้านเทคนิคและทักษะฝีมือของผลงานด้วย เทคนิคการวาดภาพอันวิจิตรบรรจง รูปแบบที่ละเอียดอ่อน และเทคนิคการเผาที่เหมาะสม ล้วนส่งผลต่อผลงานทางศิลปะทั้งสิ้น

4) การผสมผสานลักษณะการใช้งานได้จริงและคุณลักษณะเชิงศิลปะ: การจะเป็นงานศิลปะที่ใช้งานได้จริง ภาพวาดบนเครื่องเคลือบจำเป็นต้องรักษาหน้าที่การใช้งานที่ดีและเพิ่มความสามารถในการใช้งานได้จริงในขณะที่กำลังแสวงหาการแสดงออกทางศิลปะ

จากการศึกษาข้างต้นสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า สุนทรียภาพของภาพวาดบนเครื่องเคลือบจำเป็นต้องพิจารณาปัจจัยต่างๆ เช่น การแสดงออกทางศิลปะ ความหมายแฝงทางวัฒนธรรม และระดับความสามารถทางด้านงานฝีมือ และปัจจัยด้านอื่นๆ ในขณะเดียวกันก็ต้องผสมผสานรสนิยมด้านสุนทรียภาพส่วนบุคคลและภูมิหลังทางวัฒนธรรมเข้าด้วยกันเพื่อการชื่นชมและประเมินคุณค่าของงาน

การสืบสานและการสร้างสรรค์งานศิลปะเครื่องเคลือบของจางชงมาว

ในปัจจุบัน ผู้คนต่างก็พูดถึงการสืบสานศิลปะ โดยเฉพาะที่เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น ปัญหาเรื่องการสืบสานงานศิลปะเครื่องเคลือบเป็นปัญหาที่เห็นได้ค่อนข้างเด่นชัด จางชงมาวอุทิศตนให้กับการสร้างสรรค์งานศิลปะเครื่องเคลือบมาตลอดชีวิต และค่อยๆ สะสมความรู้และประสบการณ์จากการปฏิบัติและเรียนรู้เชิงทฤษฎี

1. วัตถุประสงค์ของการสืบสาน เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่

อาคารสูงตั้งตระหง่านบนพื้นดิน ไม่ว่าจะอาคารที่ยิ่งใหญ่ใดๆ ก็ตามถูกสร้างขึ้นบนรากฐานที่กว้างใหญ่และมั่นคง ทีละชั้นๆ อย่างแน่นหนา และสร้างขึ้นทีละชั้นทีละตอน งานด้านศิลปะเป็นงานที่ดูมีเสน่ห์ เมื่อแรงบันดาลใจบังเกิด ก็สร้างสรรค์งานตามใจต้องการ บางครั้งก็ทิ้งผมกวีตรองและแกล้งทำเป็นสติไม่ดี แต่แท้ที่จริงแล้ว งานศิลปะเป็นงานที่ยากมากและต้องใช้ความอดทนสูง หยาดเหงื่อและแรงกายแรงใจ วิมานในอากาศ ชั่วคราวไม่ยั่งยืน และความวิจิตรตระการตาในโลกศิลปะเครื่องเคลือบเหล่านี้ยังคงเกิดขึ้นเป็นครั้งคราว แต่สิ่งเหล่านั้นมาและก็ผ่านไปอย่างรวดเร็ว ผู้วิจัยได้เห็นสิ่งนั้นมามากมายในชีวิตนี้ ไม่ว่าจะเหตุผลใดๆ ก็ไม่อาจต้านทานสิ่งล่อตาล่อใจ ไม่ว่าจะเงินทอง ชื่อเสียง เกียรติยศ ความเพ้อฝัน และความริบร้อนที่จะประสบความสำเร็จอย่างรวดเร็ว แต่หากปราศจากการสืบสาน การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ก็ไม่มีความหมาย ดังนั้นการสืบสานบางสิ่งบางอย่างยังคงเป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกของงานศิลปะ แต่ในมุมมองของการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ก็ไม่ใช่สิ่งที่เลวร้ายเสมอไป อย่างน้อยก็สามารถนำไปใช้อ้างอิงสำหรับการสร้างสรรค์งานศิลปะที่มีคุณค่าอย่าง

แท้จริง ด้วยเหตุนี้การสร้างสรรคงานศิลปะจึงสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา สํารวจและการทดลอง ดังกล่าว ซึ่งมีความจําเป็นและมีเหตุผลในการดํารงอยู่

2. แก่นแท้ของศิลปะคือการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่

ประเด็นสําคัญที่จะพูดถึงในที่นี้คือ การสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่จากการสืบสาน การสืบสานคืออะไร ผู้วิจัยเชื่อว่าการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ที่แท้จริงต้องเป็นผลงานที่เกิดจากพื้นฐานศิลปะดั้งเดิม มีความหมายตามยุคสมัย และสามารถนำเสนอแนวความคิดทางศิลปะอันเป็นเอกลักษณ์ของศิลปินได้ ตลอดจนเทคนิคทางศิลปะแบบใหม่ รูปแบบการแสดงออกทางศิลปะใหม่ เกิดทักษะใหม่ แนวความคิดเชิงศิลปะใหม่ และกรอบแนวคิดใหม่

นอกจากนี้ การสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่โดยแท้จริงสามารถเป็นรากฐานที่สําคัญสําหรับการพัฒนาและสร้างสรรค์นวัตกรรมสําหรับคนรุ่นหลังได้ หากกล่าวเช่นนี้จะทำให้สามารถเข้าใจได้ง่ายกว่าและได้รับการยอมรับจากผู้อื่นง่ายขึ้น หากกล่าวถึงการสืบทอด การสืบสานบ่อยครั้ง ก็อาจทำให้หลายคนไม่เห็นด้วย เมินเฉย และเกิดการต่อต้านภายในใจ แล้วการสร้างสรรค์นวัตกรรมแบบใดที่สามารถเป็นรากฐานสําคัญสําหรับการพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมสําหรับคนรุ่นหลังได้ ผู้วิจัยเชื่อว่า นั่นก็คือขนบประเพณีดั้งเดิม กล่าวคือ สิ่งที่มีพื้นฐานมั่นคงเท่านั้นจึงจะกลายเป็นรากฐานที่สําคัญได้ แล้วก็วนกลับมาสู่ความหมายของการสืบสาน สองสิ่งนี้คือเรื่องเดียวกันแต่มีสองหน้า เพียงแค่วิธีการพูดที่แตกต่างกันออกไปเท่านั้นเอง แม้ว่าจะเป็นเพียงการเปลี่ยนวิธีการพูด แต่ผู้คนจะเข้าใจได้ง่ายขึ้นและเข้าใจแก่นแท้ของความก้าวหน้าทางศิลปะมากขึ้น

3. ขนบประเพณีในงานเครื่องเคลือบ

ขนบประเพณีในงานศิลปะอาจเป็นธิม เนื้อหา เทคนิค รูปแบบ หรือแม้แต่ข้อห้ามและความเชื่อ แต่ท้ายที่สุดแล้ว ขนบประเพณีคือ วิถีชีวิตและเอกลักษณ์เฉพาะที่ฝังอยู่ในรากเหง้า เช่นเดียวกับเวลาที่คุณดูชาวต่างชาติร้องจ๊วป๊กกิง จังหวะทำนองก็ดีมาก ท่าทางในการแสดงก็ทำออกมาได้ค่อนข้างดี แต่ก็รู้สึกอึดอัดและฟังดูไม่เหมือนคนจีน ได้ยินมาว่าบางคนเรียนมานานแต่ก็ยังทำไม่ได้ เหตุผลก็คือ การที่ยังไม่มีการส่งสมขนบประเพณีมาอย่างลึกซึ้ง หรืออีกนัยหนึ่งขนบประเพณีนั้นยังไม่ได้หยั่งรากฝังลึกอยู่ในตัวตนและวิถีชีวิตที่ยังไม่ได้ซึมซับขนบประเพณีดั้งเดิมเข้าไปอย่างลึกซึ้ง

เครื่องเคลือบเป็นสิ่งประดิษฐ์ที่เป็นตัวแทนของวิถีชีวิตอันเป็นเอกลักษณ์ของชาวจีนซึ่งเกิดจากการส่งสมวัฒนธรรมที่ส่งสมมานานนับพันปี เป็นสิ่งที่ผสมผสานกันอย่างลงตัวระหว่างการใช้งานได้จริงและสุนทรียภาพ และมีอิทธิพลต่อจิตวิญญาณและคุณภาพทางวัฒนธรรมของชาวจีนอย่างมาก อาจกล่าวได้ว่าเครื่องเคลือบได้สร้างและหล่อหลอมอุปนิสัยของชาวจีน และในขณะเดียวกันวัฒนธรรมจีนก็ได้กำหนดภาพลักษณ์และรูปแบบของเครื่องเคลือบในปัจจุบันด้วย ทั้งสองสิ่งส่งเสริมซึ่งกันและกันและดึงเอาสิ่งที่ดีที่สุดในตัวกันและกันออกมา แต่ศิลปะเครื่องเคลือบสมัยใหม่และร่วมสมัยได้รับอิทธิพลหลายประการจากแนวคิดศิลปะตะวันตก ศิลปะเครื่องเคลือบของจีนก็ได้รับอิทธิพล

ด้านสุนทรียภาพแบบตะวันตกอย่างมาก มีนักเขียนและผลงานทันสมัยที่เกิดขึ้นจำนวนหนึ่ง ซึ่งดูแปลกและไม่สอดคล้องกับสุนทรียภาพแบบดั้งเดิมที่ซึ่งดูอ่อนโยน เมตตา เคารพ และเรียบง่าย และเคยก่อให้เกิดความขัดแย้งในหมู่ผู้คน บ้างก็แสดงความหวาดกลัว แต่ผู้วิจัยเชื่อว่านี่ไม่ใช่สิ่งที่จำเป็น ในเวลาต่อมา ความเป็นจริงชี้ให้เห็นแล้วว่าศิลปะเครื่องเคลือบกลับคืนสู่เส้นทางศิลปะจีนในที่สุด เพราะไม่ว่าเนื้อหา เทคนิค หรือแม้แต่สุนทรียภาพจะเปลี่ยนไปอย่างไร แต่ความเป็นวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมของศิลปินหรือเจ้าของผลงานยังคงเป็นตัวกำหนดรูปแบบและกรอบของผลงาน トラバใดที่ศิลปินยังคงหลงใหลในวัฒนธรรมจีน ผลงานของเขาจะยังคงเป็นของชนชาติและชาติจีน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยและขอบเขตของการวิจัยนี้มุ่งเน้นศึกษาเกี่ยวกับการสืบสานและสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ของภาพวาดเฟินไฉ่บนเครื่องเคลือบของจางชงม่าว งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพวาดเฟินไฉ่บนเครื่องเคลือบของจางชงม่าว ส่วนใหญ่จะรวมถึงวิทยานิพนธ์ บทความวิจัย บทความวิชาการ และข้อมูลในการลงพื้นที่สำรวจภาคสนาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- Yu Yajie (2013) ศึกษาการวิวัฒนาการและรูปลักษณะของงานศิลปะการวาดภาพบนเครื่องเคลือบของจางชงม่าวอย่างละเอียด ดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์งานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ ศึกษาความเป็นมาของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะการวาดภาพบนเครื่องเคลือบของจางชงม่าว โดยมีการสำรวจแบบสัมภาษณ์ ค้นคว้าข้อมูลเอกสารอ้างอิง การทดลองเชิงกายภาพและวิธีการเปรียบเทียบ จากนั้น นำข้อมูลที่รวบรวมมาด้วยวิธีต่างๆ มาจำแนก จัดเรียง วิเคราะห์ และอภิปรายเกี่ยวกับจางชงม่าว บุคคลสำคัญในงานศิลปะเครื่องเคลือบร่วมสมัยของจิ้งเต๋อเจิ้นและรูปแบบศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจางชงม่าว ซึ่งงานศิลปะวาดภาพเครื่องเคลือบมีสไตล์เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวและมีอิทธิพลต่องานศิลปะเครื่องเคลือบร่วมสมัยในจิ้งเต๋อเจิ้นเป็นอย่างมาก

งานวิจัยนี้เริ่มจากการศึกษาภูมิหลังทางวัฒนธรรมและความเป็นมาของจางชงม่าว เพื่อมาประกอบการวิเคราะห์ผลงานทางศิลปะของจางชงม่าวในแต่ละยุคสมัย ขณะเดียวกัน ก็แยกประเด็นในการอภิปรายรูปแบบศิลปะการวาดภาพทิวทัศน์ ตัวละคร พรรณพฤกษาและสัตว์บนเครื่องเคลือบของจางชงม่าวอย่างละเอียด ดำเนินการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมการเติบโต ภูมิหลังตามยุคสมัย เศรษฐกิจการเมืองการปกครอง อัตลักษณ์ การศึกษาศิลปะที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการวาดภาพบนเครื่องเคลือบของจางชงม่าว สุดท้ายดำเนินการอภิปรายถึงกระบวนการวิวัฒนาการรูปแบบงานศิลปะการวาดภาพเครื่องเคลือบของจางชงม่าว จากพัฒนาการศิลปะการวาดภาพเครื่องเคลือบของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น ตั้งแต่ยุคสาธารณรัฐจีนถึงยุคสาธารณรัฐประชาชนจีน ยุคการปฏิวัติวัฒนธรรมจีน ไปจนถึงยุคการปฏิรูปเศรษฐกิจจีนและการเปิดประเทศ

Qiu Jiaji (2017) ในบทความวิชาการเรื่อง “งานศิลปะการเขียนเฟินไฉ่บนเครื่องเคลือบของจางซงมาว” กล่าวไว้ว่า ศิลปะการเขียนเฟินไฉ่เป็นเทคนิคการตกแต่ง แต่งแต้มและทิศทางการพัฒนาผลงานศิลปะที่สำคัญของศิลปะเครื่องเคลือบ จางซงมาวทำให้คุณค่าทางศิลปะการเขียนเฟินไฉ่เป็นที่ประจักษ์ต่อสายตาผู้คน ซึ่งทำคุณูปการให้กับงานศิลปะนี้เป็นอย่างมาก บทความนี้ได้อภิปรายถึงศิลปะการเขียนเฟินไฉ่ โดยมุ่งเน้นวิเคราะห์การแสดงออกทางศิลปะการเขียนเฟินไฉ่ของจางซงมาวเพื่อเป็นประโยชน์ในการใช้อ้างอิงข้อมูลสืบไป

Yu Yajie & Yang Lisha (2015) ได้กล่าวไว้ว่า จางซงมาวเป็นตัวแทนของ “ตระกูลแห่งศิลปะเครื่องเคลือบ” ซึ่งมีสไตล์ศิลปะการวาดภาพเครื่องเคลือบที่เป็นเอกลักษณ์ของศิลปะเครื่องเคลือบร่วมสมัยของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น ในบทความวิจัยเรื่อง “รูปแบบและพัฒนาการของศิลปะการวาดภาพ เครื่องเคลือบของจางซงมาว” รวมถึงการวิเคราะห์และตีความศิลปะการวาดภาพเครื่องเคลือบของจางซงมาวในแต่ละยุคสมัยและรูปแบบศิลปะที่แตกต่างกันในแต่ละยุคสมัย โดยการศึกษาแหล่งกำเนิดทางวัฒนธรรมและภูมิหลังประวัติศาสตร์ในแต่ละยุคสมัย

Yu Yajie (2014) ศึกษาอิทธิพลของตระกูลแห่งศิลปะเครื่องเคลือบที่มีต่อการสืบสานวัฒนธรรมเครื่องเคลือบเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น: กรณีศึกษาจางซงมาวได้กล่าวไว้ว่าในกระบวนการพัฒนางานศิลปะเครื่องเคลือบของจีน บันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับศิลปินเครื่องเคลือบที่มีชื่อเสียงมีอยู่ไม่มากนัก งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสะท้อนการพัฒนาและการสืบสานศิลปะเครื่องเคลือบในแต่ละยุคสมัยผ่านศิลปินเครื่องเคลือบมีค่อนข้างน้อย ในวงการศิลปะเครื่องเคลือบร่วมสมัยของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น ภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจางซงมาว กลายเป็นรูปแบบศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นของตระกูลจาง บทความนี้ดำเนินการศึกษาการวิวัฒนาการและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบศิลปะเครื่องเคลือบ ในมุมมองของการสืบสานวัฒนธรรมเครื่องเคลือบของจิ้งเต๋อเจิ้น วิเคราะห์อิทธิพลของตระกูลแห่งศิลปะเครื่องเคลือบที่มีต่อการสืบสานวัฒนธรรมเครื่องเคลือบเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น

Liu Yuan & Zhang Lu (2012) จางซงมาว ปรมาจารย์งานศิลปะเครื่องเคลือบเฟินไฉ่ กล่าวไว้ว่า หลังจาก “แปดสหายจูซาน” ศิลปินที่นับได้ว่าเป็นประวัติศาสตร์หน้าใหม่ของวงการศิลปะเครื่องเคลือบ ก็คือ จางซงมาว เมื่อกล่าวถึงผลงานศิลปะเครื่องเคลือบร่วมสมัยที่มีราคาและคุณค่าสูงลิ่ว ก็ไม่อาจมองข้ามผลงาน “เยือนกระหม่อมสามครา” ซึ่งนับเป็นผลงานชิ้นเอกของศิลปะเครื่องเคลือบเฟินไฉ่ที่มีทั้งความทรงพลังทว่ากลับมีประณีตงดงามของการวาดเขียนสีฟุ้งกันผสมผสานอยู่ในผลงานชิ้นนี้ จนถึงปัจจุบันผ่านการสร้างสรรค์ผลงานมาแล้ว 3 ครั้ง ผลงานในแต่ละครั้งมีราคาสูงที่สุดสำหรับงานศิลปะเครื่องเคลือบชิ้นหนึ่ง ซึ่งทำสถิติผลงานศิลปะเครื่องเคลือบร่วมสมัยที่มีราคาขายที่สูงที่สุดถึง 13 ล้านหยวน ซึ่งศิลปินที่สร้างผลงานชิ้นเอกนี้จะเป็นใครไปไม่ได้นอกจากจางซงมาวผู้ซึ่งเป็นปรมาจารย์ด้านศิลปะหัตถกรรมของจีนและช่างหัตถศิลป์ชื่อดังแห่งเอเชียแปซิฟิก

Cao Chunsheng & Cao Xinmin (2005) กล่าวไว้ว่า ทะเลสาบโผหยางอยู่ติดกับทางตอนใต้ของเมืองกุ่ เรือลำน้อยใหญ่ลอยล่อง บทเพลงชาวประมงดังกึกก้อง หมู่บ้านเก่าแก่ทางทิศเหนือของภูเขาจื่อซาน ภายใต้อ้อมเงาจากต้นไต้ค คลื่นลมพัดมาเป็นระลอก วิถีชีวิตของผู้คนที่นี้เป็นไปอย่างเรียบง่าย สงบสุข และผ่อนคลาย มีบุคคลที่โดดเด่นมากมายในประวัติศาสตร์ ในปัจจุบันชาวบ้านต่างก็ภูมิใจในตัวจางซงม่าว ปรมาจารย์ด้านศิลปะหัตถกรรมเงินผู้มีชื่อเสียงทั้งในและต่างประเทศ เมื่อใดก็ตามที่พวกเขาพูดถึงงานศิลปะเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น พวกเขาทุกคนต่างก็พูดอย่างภาคภูมิใจว่า “ที่จิ่งเต๋อเจิ้นก็มีชาวโผหยางอยู่ด้วยเหมือนกัน” ในบทสัมภาษณ์จางซงม่าว ศิลปินด้านศิลปะหัตถกรรมของเงิน

Wan Fei (1988) เส้นทางศิลปะเครื่องเคลือบ รูปแบบศิลปะเครื่องเคลือบของจางซงม่าว ได้กล่าวไว้ว่า หลังจากงานมหกรรมงานศิลป์แห่งชาติครั้งที่ 3 ที่เพิ่งจบไป จางซงม่าว ในวัย 54 ปี ได้รับรางวัล “ปรมาจารย์ด้านศิลปะหัตถกรรมเงิน” สิ่งนี้ไม่เพียงเป็นการยืนยันถึงฐานะทางสังคมของการเป็นศิลปินเครื่องเคลือบของเขาเท่านั้น แต่ยังแสดงให้เห็นถึงการยอมรับของผู้คนในความสำเร็จทางศิลปะและความนิยมชมชอบในรูปแบบทางศิลปะของเขาอีกด้วย จางซงม่าว สร้างสรรค์งานศิลปะเครื่องเคลือบมานานกว่า 40 ปี ผลงานการสร้างสรรค์ทางศิลปะของเขา ได้แก่ การวาดภาพทิวทัศน์ การวาดภาพพรรณพฤกษาและสัตว์ การวาดภาพตัวละคร และการวาดภาพด้วยหมึกบนกระดาษโรล การวาดภาพบนเครื่องเคลือบเฟินฉีและเครื่องเคลือบหลากสี ภาพจิตรกรรมฝาผนังกระเบื้องเคลือบขนาดใหญ่ เป็นต้น งานศิลปะที่มีธีมและรูปแบบหลากหลายเหล่านี้ เปรียบเสมือนสวนดอกไม้อันงดงามที่มีสีสันสดใสและมีชีวิตชีวาอย่างมาก

สรุป

งานวิจัยบทนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทบทวนเอกสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจถึงพัฒนาการศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจางซงม่าว และคุณูปการในการพัฒนาศิลปะการวาดภาพเครื่องเคลือบของจิ่งเต๋อเจิ้น จางซงม่าว เป็นบุคคลผู้ซึ่งมีความรอบรู้และเชี่ยวชาญในด้านการวาดภาพเครื่องเคลือบอย่างแท้จริง ธีมในผลงานของเขามีหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นภาพวาดตัวละคร ทิวทัศน์ พรรณพฤกษาและสัตว์ ล้วนแล้วแต่เป็นธีมที่เขาเชี่ยวชาญ อีกทั้งมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เพื่อก้าวข้ามขอบเขตศิลปะโดยการ “ดึงจุดแข็งของศิลปินท่านอื่น เพื่อสร้างสรรค์รูปแบบทางศิลปะอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน” นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ศึกษาและอภิปรายเทคนิคการวาดภาพบนเครื่องเคลือบ เพื่อให้เข้าใจในเทคนิคการวาดภาพเครื่องเคลือบอย่างลึกซึ้งและเห็นถึงความแตกต่างระหว่างศิลปะการวาดภาพบนเครื่องเคลือบและศิลปะการวาดภาพอื่นๆ ในด้านเทคนิค อีกทั้งใช้ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเบื้องต้น และแยกแยะรูปแบบและ

สุนทรียภาพของภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจางซงม่าว เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ผลงานของ
จางซงม่าวในบทต่อไป

บทที่ 3

ผลงานศิลปะการวาดภาพเฟินไฉบนเครื่องเคลือบของจางชงมาว

จากข้อมูลการวิจัยเบื้องต้น ในบทนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ผลงานภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจางชงมาว ด้านองค์ประกอบ รูปแบบ เทคนิค และเนื้อหาของผลงานที่ละชิ้น และศึกษาผลงานภาพวาดบนเครื่องเคลือบร่วมสมัยของจางชงมาว โดยใช้วิธีการวิจัยแบบแบ่งระยะเวลา หรือช่วงเวลา และดำเนินการวิจัยภาคสนามเพื่อให้ได้มาซึ่งอัตลักษณ์ทางสุนทรียภาพของรูปแบบศิลปะการวาดภาพเฟินไฉบนเครื่องเคลือบของจางชงมาว

ผลงานภาพวาดบนเครื่องเคลือบในยุคแรก (ค.ศ. 1946 - 1978)

1. ผลงาน “หยวนหมิงรักดอกเบญจมาศ”

รูปแบบ : กาน้ำชาเครื่องเคลือบ

เทคนิค : สีบนเคลือบเฟินไฉ

องค์ประกอบ : การจัดองค์ประกอบรูปสามเหลี่ยม ให้ความรู้สึกมั่นคงและสมดุล มักใช้เพื่อแสดงแนวความคิดทางศิลปะ ให้ความรู้สึกสงบ

สี : น้ำเงิน เหลือง เหลืองอมน้ำตาล เขียว แดงชาด

เนื้อหาธิม : อิงจาก “Taoyuan Mingchuan” (ชีวประวัติของเถาหยวนหมิง) ของเสี่ยวถง ซึ่งเป็นธิมยอดนิยมของจิตรกรหลายท่านตั้งแต่สมัยราชวงศ์ซ่งและหยวน โดยเน้นที่การแสดงความรู้สึกอันสูงส่งที่ไม่อ่อนไหวของกวีเถาหยวนหมิง

ภาพที่ 3-1 ภาพผลงาน

2. ผลงาน “การหวนคืนสู่อำนาจของสหภาพโซเวียต”

รูปแบบ : กระเบื้องเคลือบ

เทคนิค : สีบนเคลือบชินไฉ่

องค์ประกอบ : การจัดองค์ประกอบรูปตัว L สามารถสร้างความตึงเครียด(tension) ให้กับภาพ สามารถมองเห็นภาพขยายกว้างออก การจัดองค์ประกอบภาพครอบคลุมทั้งสองด้านและมุมหนึ่งของภาพ ทำให้ตรงกลางกลวง ทำให้มองเห็นภาพได้กว้าง และริมนชัดเจน

สี : แดง น้ำเงิน ดำ เหลืองอมน้ำตาล

เนื้อหาธิม : ภาพวาดสีน้ำมันที่มีชื่อเสียงมาก “เลนินประกาศสถาปนาระบอบการปกครองโซเวียต” ซึ่งเป็นสมบัติล้ำค่าประจำชาติของอดีตสหภาพโซเวียต สร้างสรรค์ขึ้นโดยจิตรกรชาวโซเวียต Valentin Aleksandrovich Serov ในปี 1947 บรรยายถึงฉากการประชุมคณะกรรมการบริหารกลางทั้งหมดของรัสเซีย ครั้งที่ 2 ซึ่งจัดขึ้นในหอประชุมของพระราชวัง SMOLNY ในเมือง Petrogradsky ในวันปฏิวัติเดือนตุลาคม (October Revolution)

ภาพที่ 3-2 ภาพผลงาน

บทสัมภาษณ์ : จางฮู่เล่าว่า นี่เป็นผลงานเพียงชิ้นเดียวของพ่อฉันที่มีการทำขึ้นใหม่และผลงานทางศิลปะทั้งหมดสะท้อนให้เห็นแนวคิดแปลกใหม่ที่เกิดจากความแตกต่างของสื่อกลาง เมื่อทำการสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่บนแผ่นกระเบื้องเคลือบแล้วดูเหมือนเงาสะท้อนในทะเลสาบใส พื้นผิวเรียบราวกับผ้าไหม ไม่มีขอบไม่มีคม ซึ่งเป็นการเคลื่อนไหวทางการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่อย่างแท้จริงในขณะนั้น และได้สร้างรากฐานสำหรับคนรุ่นหลัง โดยการใช้ธีมตะวันตกในการวาดภาพ และปรับเปลี่ยนการแสดงผลออกของอุปนิสัยที่ชัดเจนและเปิดเผยของชาวตะวันตกให้กลายเป็นอุปนิสัยในวัฒนธรรมจีนที่เน้นการรู้แจ้งทางจิตวิญญาณ ผลงานนี้มีอิทธิพลต่อวงการศิลปะเครื่องเคลือบเป็นอย่างมาก ซึ่งนับได้ว่าเป็นอีกก้าวสำคัญในงานศิลปะการวาดภาพบนเครื่องเคลือบของจีนต่อเงิน เวลา

สัมภาษณ์ : เดือนมิถุนาคม ปี ค.ศ. 2021

3. ผลงาน “ระบำนกยูง” และ “ระบำดอกบัว”

รูปแบบ : แจกันเครื่องเคลือบแมกโนเลีย

เทคนิค : สีบนเคลือบเฟินไฉ่

องค์ประกอบ : การจัดองค์ประกอบภาพแบบสามเหลี่ยมซึ่งมีความมั่นคงและสมดุล ส่วนใหญ่จะใช้เพื่อแสดงถึงแนวความคิดทางศิลปะที่ให้ความรู้สึกเยียบสงบ

สี : แดง เขียว เหลือง

เนื้อหาธีม : การใช้ธีมหญิงสาวในภาพวาดจีน โดยใช้นกยูงและดอกบัวเป็นองค์ประกอบของเสื้อผ้า

ภาพที่ 3-3 ภาพผลงาน

4. ผลงานภาพชุด “โฉมใหม่ของชนบท”

รูปแบบ : กระเบื้องเคลือบ

เทคนิค : สีบนเคลือบเฟินไฉ่

องค์ประกอบ : การจัดองค์ประกอบภาพรูปตัว S ซึ่งทำให้สร้างพื้นที่ว่างในภาพได้กว้าง และทิวทัศน์ร้าวกับทอดยาวออกไปไกล ภาพมีจังหวะ (Rhythm) ที่ดีมาก และมักจะใช้สำหรับวาดแม่น้ำ ทางเดิน ฯลฯ

สี : แดง เขียว น้ำเงิน เหลืองอมน้ำตาล ม่วง

เนื้อหาธิม : ภาพชุดบรรยายถึงการทำงานและวิถีชีวิตของคนในชนบทในขณะนั้น สะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติเชิงบวกของผู้คนในการใช้ชีวิต และความคาดหวังและความปรารถนาอันดีงามต่อชีวิตในอนาคต

ภาพที่ 3-4 ภาพผลงาน

5. ผลงาน “ดอกโบตั๋น”

รูปแบบ : จานตักแต่งสีบนเคลือบสำหรับตั้งโชว์

เทคนิค : สีบนเคลือบเฟินฉี่

องค์ประกอบ : การจัดองค์ประกอบภาพแบบวงกลม การจัดองค์ประกอบภาพรูปแบบนี้ทำให้ภาพมีขนาดกะทัดรัด และสามารถดึงจุดสนใจของสายตาของผู้คนไปที่จุดศูนย์กลางของงานได้อย่างต่อเนื่อง จึงมีบทบาทในการสร้างโฟกัสภาพ

สี : แดง เขียว น้ำเงิน ม่วง เหลืองอมน้ำตาล

เนื้อหาธิม : ด้วยความงามของดอกโบตั๋น ทำให้ดอกโบตั๋นเป็นสัญลักษณ์ของความ มั่งคั่งและความเจริญรุ่งเรือง ผู้คนเชื่อว่าดอกโบตั๋นเป็นสัญลักษณ์ของความโชคดี และใช้เพื่ออธิษฐานขอความมั่งคั่งและความเจริญรุ่งเรือง

ภาพที่ 3-5 ภาพผลงาน

ผลงานภาพวาดบนเครื่องเคลือบในยุคที่สอง (ค.ศ. 1979 - 1990)

1. ผลงาน “บทเพลงแห่งป่าขจี”

รูปแบบ : จิตรกรรมฝาผนังกระเบื้องเคลือบ

เทคนิค : สีบนเคลือบซินไฉ่

ขนาด : 2000 × 340 ซม.

องค์ประกอบ : การจัดองค์ประกอบเส้นแนวนอนจะแสดงภาพทั้งหมดบนเส้นแนวนอน การจัดองค์ประกอบภาพรูปแบบนี้ทำให้ผู้คนรู้สึกถึงความเคร่งขรึมและจริงจัง ความหนาแน่นและขนาดของภาพมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย โดยทั่วไปใช้เพื่อสื่อถึงความกว้างใหญ่และความสงบของธรรมชาติ เช่น ภูเขา แม่น้ำ ที่ราบ และชายฝั่ง

สี : น้ำเงิน เขียว เหลือง เหลืองอมน้ำตาล

เนื้อหาคือ : ภาพจิตรกรรมฝาผนังที่ทำอากาศยานนานาชาติกรุงปักกิ่ง ซึ่งถูกขนานนามว่า “ตุนหวงแห่งศตวรรษที่ 20” เป็นโครงการสร้างสรรค์ภาพจิตรกรรมฝาผนังขนาดใหญ่โครงการแรกที่รัฐมอบหมายให้ นับตั้งแต่ก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีน ผลงานชิ้นนี้มีเลือกใช้ธีมทิวทัศน์อันโด่งดัง “Birds Paradise” ซึ่งเป็นสวรรค์แห่งการดูนกตามธรรมชาติ ในมณฑลกวางตุ้ง และป่าฝนเขตร้อนในสิบสองปันนา ภาพนี้มีเสน่ห์ในการตกแต่งที่เป็นเอกลักษณ์ เสริมโครงสร้างที่เน้นการกระจุกตัวของกิ่ง ก้านต้นไม้อย่างมีจังหวะ (Rhythm) แสดงให้เห็นถึงรสนิยมด้านสุนทรียภาพที่ประณีต ละเอียดอ่อน และเป็นระเบียบของเจ้าของผลงาน

ภาพที่ 3-6 ภาพผลงาน

2. ผลงาน “สีสันฤดูใบไม้ผลิแห่งจิ่งกั๋ง”

รูปแบบ : จิตรกรรมฝาผนังกระเบื้องเคลือบ

เทคนิค : สีบนเคลือบซินไฉ่

ขนาด : 800 × 400 ซม.

องค์ประกอบ : การจัดองค์ประกอบภาพแนวรัศมีวงกลม โดยมีวัดตุเป็นแกนกลาง และทิวทัศน์จะกระจุกกระจายอยู่รอบๆ ทั้งสี่ด้าน ทำให้ความสนใจไปอยู่ที่วัดตุ เหมาะสำหรับสถานการณ์ที่จำเป็นต้องเน้นวัดตุและฉากที่ค่อนข้างซับซ้อน

สี : น้ำเงิน เขียว เหลืองอมน้ำตาล

เนื้อหาธิม : ในปี 1981 ได้สร้างสรรค์จิตรกรรมฝาผนังกระเบื้องเคลือบขนาดใหญ่สำหรับทำเนียบรัฐบาล Great Hall of the People ของมณฑลเจียงซี ซึ่งภูเขาจิ่งกั๋งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปฏิวัติของพรรคคอมมิวนิสต์จีน เป็นจุดเริ่มต้นของก้าวประวัติศาสตร์ของพรรคคอมมิวนิสต์จีน ในการสร้างพื้นฐานการปฏิวัติในชนบท

ภาพที่ 3-7 ภาพผลงาน

3. ผลงาน “เงาของเรือใบในแม่น้ำชางเจียง”

รูปแบบ : จิตรกรรมฝาผนังกระเบื้องเคลือบ

เทคนิค : สีบนเคลือบซินไฉ่

ขนาด : 1150 × 480 ซม

องค์ประกอบ : การจัดองค์ประกอบภาพรูปตัว S ซึ่งทำให้สร้างพื้นที่ว่างในภาพได้กว้าง และทิวทัศน์รวิวกับทอดยาวออกไปไกล ภาพมีจังหวะ (Rhythm) ที่ดีสม่ำเสมอ

สี : น้ำเงิน เขียว เหลือง เหลืองอมน้ำตาล

เนื้อหาธิม : ในปี 1984 ได้สร้างสรรค์จิตรกรรมฝาผนังกระเบื้องเคลือบขนาดใหญ่สำหรับสถานีรถไฟเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น โดยในภาพประกอบไปด้วยภาพเรือใบขนส่งสินค้าที่พลุกล่นในแม่น้ำชางเจียงของจิ้งเต๋อเจิ้น และทิวทัศน์อันงดงามตลอดสองฟากฝั่งของบ้านเกิด

ภาพที่ 3-8 ภาพผลงาน

4. ผลงาน “ศาลาเก๋าสู้ลม”

รูปแบบ : จิตรกรรมฝาผนังกระเบื้อง

เทคนิค : สีบนเคลือบซินไฉ่

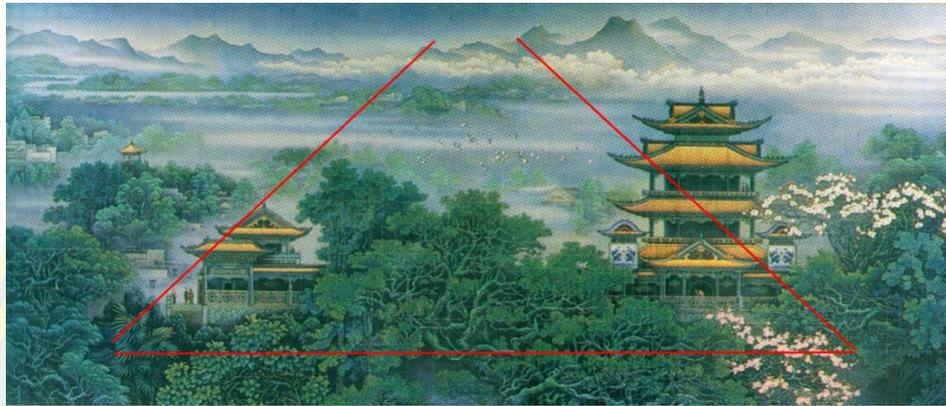
ขนาด : 1150 × 480 ซม

องค์ประกอบ: การจัดองค์ประกอบภาพเป็นรูปสามเหลี่ยม ทำให้ภาพดูสม่ำเสมอและสมดุล และสามารถเน้นวัตถุหลักได้ดี และความแตกต่างของความสูงในภาพจะชัดเจน

สี : น้ำเงิน เขียว เหลือง เหลืองอมน้ำตาล ขาว

เนื้อหาธิม : ในปี 1984 ได้สร้างสรรค์จิตรกรรมฝาผนังกระเบื้องเคลือบขนาดใหญ่สำหรับสถานีรถไฟเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น ซึ่งแสดงถึงภูมิทัศน์และวัฒนธรรมของผู้คนจิ้งเต๋อเจิ้น โดยมีต้นสนและ

การบูรล้อมรอบศาลาส่งตระหง่าน และกลุ่มนกพิราบที่บินอยู่ไกลๆ ระหว่างภูเขา ซึ่งมีรูปแบบการจัดวางแนวคิดที่ค่อนข้างแปลก

ภาพที่ 3-9 ภาพผลงาน

5. ผลงาน “ร้อยมวลบุปผาสะพรั่งประชันโฉม”

รูปแบบ : จิตรกรรมฝาผนังกระเบื้องเคลือบ

เทคนิค : สีบนเคลือบจีนไฉ่

ขนาด : 1200 × 350 ซม.

องค์ประกอบ : การจัดองค์ประกอบรูปตัว L สามารถสร้างความตึงเครียด(tension) ให้กับภาพ สามารถมองเห็นภาพขยายกว้างออก ทำให้เห็นวัตถุหลักโดดเด่น และฉิมชัดเจน

สี : แดง น้ำเงิน เขียว ม่วง เหลือง ขาว เหลืองอมน้ำตาล

เนื้อหาฉิม : ภาพวาดนี้ใช้ดอกโบตั๋น ดอกเหมย แมกโนเลีย กุหลาบ และดอกไม้อื่นๆ เพื่อสื่อถึงช่วงเวลาที่ยอดไม้บานแย่งกันแบ่งบานสะพรั่งประชันโฉม ซึ่งสร้างสรรค์ในปี 1981 สำหรับอาคารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น

ภาพที่ 3-10 ภาพผลงาน

บทสัมภาษณ์: ในปี ค.ศ. 1979 จางซงมาวได้มีโอกาสร่วมมือกับศิลปินจู้ต้าเหนียนซึ่งเป็นศิลปินเครื่องเคลือบร่วมสมัยที่มีชื่อเสียงเพื่อวาดภาพจิตรกรรมฝาผนังกระเบื้องเคลือบขนาดใหญ่ในผลงานที่ชื่อว่า “บทเพลงแห่งปาซจิ” ให้กับท่าอากาศยานนานาชาติกรุงปักกิ่ง ต่อมาภายหลัง ก็ได้สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมฝาผนังกระเบื้องเคลือบขนาดใหญ่จำนวนหลายชิ้นกระจายอยู่ทั่วประเทศ ตลอดระยะเวลาหลายทศวรรษของการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมฝาผนังกระเบื้องเคลือบ แสดงให้เห็นว่าผู้คนนิยมชมชอบในผลงานจิตรกรรมฝาผนังกระเบื้องเคลือบเป็นอย่างมาก

เหตุผลที่ได้รับความนิยมในหมู่ผู้คน ประการแรก จิตรกรรมฝาผนังสามารถเป็นตัวแทนทางวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีน ศิลปะเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมของจีนมีประวัติศาสตร์อันรุ่งโรจน์และหยั่งรากฝังลึกในจีน ประการที่สอง มีความงามอันเป็นเอกลักษณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาพวาดจิตรกรรมฝาผนังกระเบื้องเคลือบที่ทันสมัย ซึ่งพื้นผิวเครื่องเคลือบมีความงามอันเป็นเอกลักษณ์มีสีสันสดใสและมีเนื้อหาในภาพวาดที่หลากหลาย ตลอดจนเทคนิคการตกแต่งที่หลากหลาย ภาพวาดจิตรกรรมฝาผนังกระเบื้องเคลือบสมัยใหม่สามารถแสดงให้เห็นสิ่งที่ต้องการสื่อผ่านภาพได้อย่างชัดเจน ไม่เพียงแต่มีพื้นผิวเครื่องเคลือบที่สวยงามเป็นเอกลักษณ์ แต่ยังมี การเขียนสีบนเคลือบและสีใต้เคลือบหลากหลายสีสันทันเพื่อแสดงให้เห็นเนื้อหาภายในภาพ (เวลาสัมภาษณ์: เดือนมิถุนายน ค.ศ. 2021)

ผลงานภาพวาดบนเครื่องเคลือบในยุคที่สาม (ค.ศ. 1991 - 2013)

1. ผลงาน “ดอกหงษ์ฟู่คินสู่อ้อมอกดอกโบตัน”

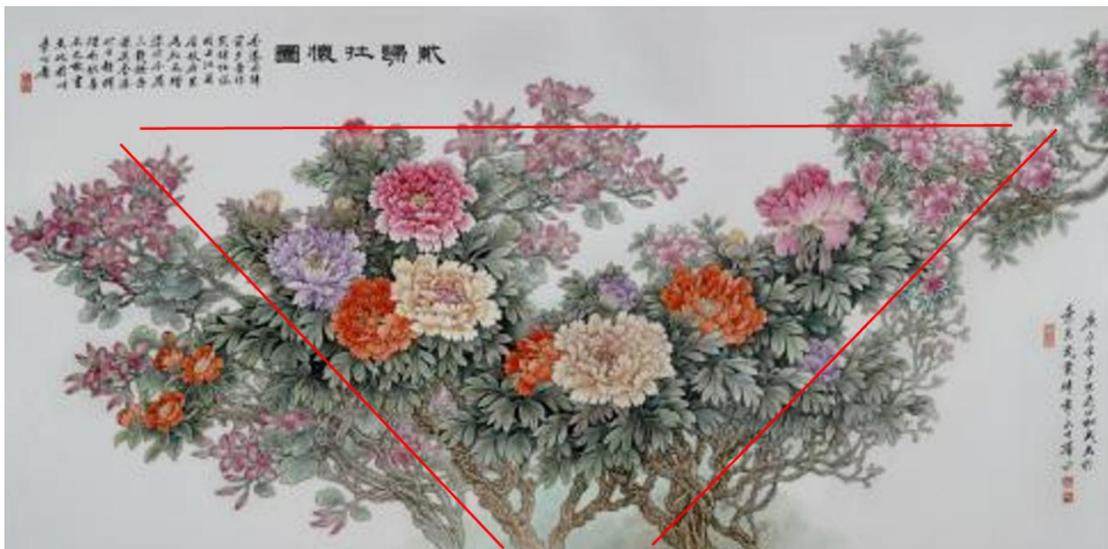
รูปแบบ : กระเบื้องเคลือบ

เทคนิค: สีบนเคลือบเฟินไฉ่

องค์ประกอบ : การจัดองค์ประกอบภาพเป็นรูปสามเหลี่ยม ทำให้ภาพดูสม่ำเสมอและสมดุล และสามารถเน้นวัตถุหลักได้ดี

สี : แดง เหลือง เขียว ม่วง แดงชาด เหลืองอมน้ำตาล

เนื้อหาธิม : ในปี 1997 เป็นของขวัญจากรัฐบาลมณฑลเจียงซีมอบให้กลับฮ่องกง เพื่อเฉลิมฉลองการกลับมาของเกาะฮ่องกง โดยใช้ดอกโบตันและดอกหงษ์ฟู่ (Chinese redbud (มาใช้เป็นธิมของภาพวาด เนื่องจากดอกโบตันเป็นดอกไม้ประจำชาติที่ชาวจีนชื่นชอบ และดอกดอกหงษ์ฟู่เป็นดอกไม้ประจำเขตของฮ่องกง ซึ่งมีการเลียนเสียงที่ตรงกับความหมายที่ว่า “คินสู่อ้อมอกแม่” เป็นการแสดงออกถึงการกลับมาของฮ่องกงก็เหมือนกับลูกที่เดินทางรวดเร็วได้กลับคืนสู่อ้อมอกแม่

ภาพที่ 3-11 ภาพผลงาน

บทสัมภาษณ์: จางเสี่ยวเจี๋ย ในปี 1997 ได้รับเกียรติให้มีส่วนร่วมในการออกแบบและสร้างสรรค์ภาพวาดบนกระเบื้องเคลือบในผลงานที่ชื่อว่า “ดอกหงษ์ฟู่คินสู่อ้อมดอกโบตัน” ร่วมกับจางซงมาวพ่อของฉัน โดยการสนับสนุนจากรัฐบาลประชาชนมณฑลเจียงซีเพื่อมอบเป็นของขวัญในโอกาสที่ฮ่องกงได้กลับคืนสู่จีน หลังจากรับงานแล้ว พวกเราก็ได้ตรงถึงประเด็นต่างๆ ซ้ำแล้วซ้ำเล่า เช่น การเลือกประเภทภาชนะ รีม การจัดวางภาพ การใช้สี เป็นต้น สุดท้ายตัดสินใจใช้ “ดอกโบตัน” เป็นริมของภาพ ด้วยการออกแบบและการผลิตกระเบื้องเคลือบ “ดอกหงษ์ฟู่คินสู่อ้อมดอกโบตัน” และประสบการณ์สร้างสรรค์ของฉันในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ฉันเชื่อว่าชนบประเพณีเป็นแหล่งที่มาและแรงผลักดันของนวัตกรรมใหม่ และนวัตกรรมใหม่คือการสืบทอดและการพัฒนาชนบประเพณี และการนำเทคนิคใหม่ๆ ในยุคต่างๆ และแนวคิดใหม่ๆ มาตีความชนบประเพณี” (เวลาสัมภาษณ์: เดือนมิถุนายน ค.ศ. 2021)

2. ผลงาน “ความงามแห่งชาติ กลิ่นหอมแห่งสวรรค์”

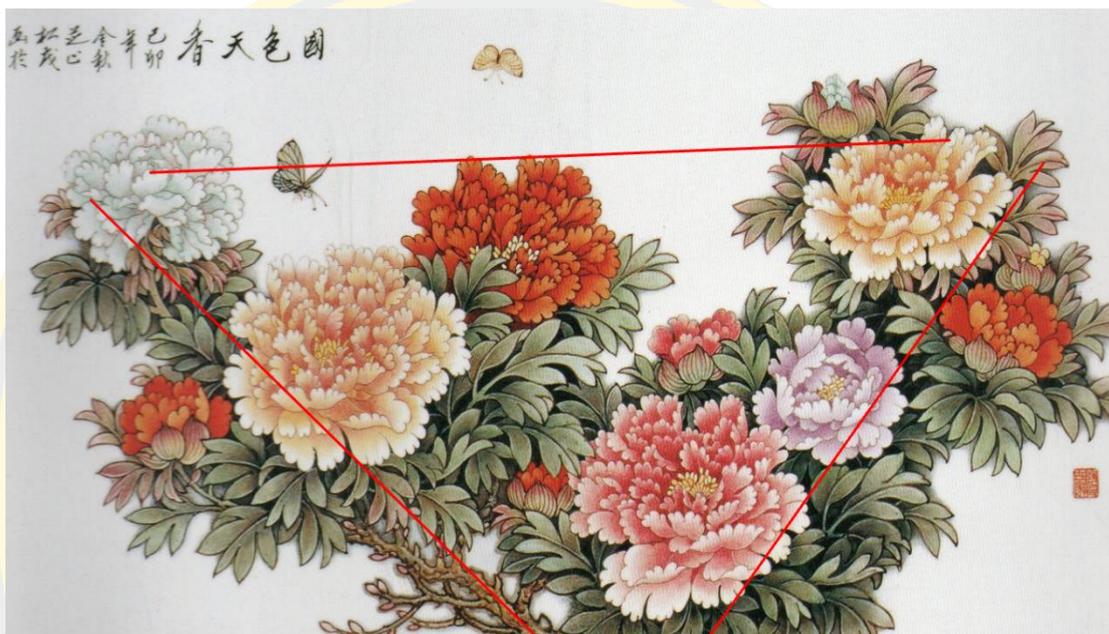
รูปแบบ : กระเบื้องเคลือบ

เทคนิค : สีบนเคลือบเฟินไฉ่

องค์ประกอบ : การจัดองค์ประกอบภาพเป็นรูปสามเหลี่ยม ทำให้ภาพดูสม่าเสมอและสมดุล และสามารถเน้นวัตถุหลักได้ดี

สี : แดง น้ำเงิน เหลือง เขียว ม่วง เหลืองอมน้ำตาล

เนื้อหาธิม: ดอกโบตันเป็นดอกไม้ประจำชาติที่ชาวจีนชื่นชอบและเป็นที่รู้จักในนาม “ราชาแห่งมวลดอกไม้” เนื่องจากความสวยงาม ทำให้ดอกโบตันเป็นสัญลักษณ์ของความมั่งคั่งและความเจริญรุ่งเรือง ผู้คนเชื่อว่าดอกโบตันเป็นสัญลักษณ์ของความโชคดี และใช้เพื่ออธิษฐานขอความมั่งคั่งและความเจริญรุ่งเรือง

ภาพที่ 3-12 ภาพผลงาน

3. ผลงาน “บุปผาสีฤดู”

รูปแบบ : กระเบื้องเคลือบ

เทคนิค : สีบนเคลือบเฟินไฉ่

องค์ประกอบ : การจัดองค์ประกอบภาพเป็นรูปสามเหลี่ยมและองค์ประกอบรูปตัว S

สี : แดง น้ำเงิน เหลือง ม่วง ขาว เขียว เหลืองอมน้ำตาล

เนื้อหาธิม : บุปผาสีฤดูที่ซึ่งประกอบไปด้วย ดอกเหมย ดอกเบญจมาศ ดอกบัว และดอกโบตัน เพื่อแสดงให้เห็นถึงดอกไม้ที่บ้านสะพรั่งตลอดทั้งปี แสดงถึงความหวังและปรารถนาอันสวยงามเพื่อชีวิตที่เจริญรุ่งเรือง

ภาพที่ 3-13 ภาพผลงาน

บทสัมภาษณ์: สวีย์่าเฟิ่ง ภาพวาดพรรณพฤกษาและสัตว์เป็นธีมสำคัญในศิลปะจีน และมีประวัติศาสตร์ยาวนานนับพันปี ภาพวาดพรรณพฤกษาและสัตว์บนเครื่องเคลือบได้ใช้ประโยชน์จากลักษณะด้านสุนทรียภาพของวัสดุเครื่องเคลือบอย่างเต็มที่บนพื้นฐานของการวาดภาพพรรณพฤกษาและสัตว์ในภาพวาดจีน ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปรับปรุงและการพัฒนาภาพวาดพรรณพฤกษาและสัตว์ของจีน ภาพวาดพรรณพฤกษาและสัตว์ของจางซงมาวสามีของฉันได้ผสมผสานลักษณะเฉพาะทางเทคนิคเฝินไฉ่บนเครื่องเคลือบและเทคนิคการวาดเส้น ตลอดจนการเลือกใช้รูปทรงภาชนะ ซึ่งซึมซับเทคนิคดั้งเดิมของการวาดภาพจีนได้สำเร็จ เช่น การจัดองค์ประกอบ การระบายสี และการใช้พู่กัน แต่งแต้มพรรณพฤกษาและลวดลายต่างๆ บนเครื่องเคลือบสีขาวให้กลายมาเป็นผลงานทัศนศิลป์อันสมบูรณ์แบบ (เวลาสัมภาษณ์: เดือนมิถุนายน ค.ศ. 2021)

4. ผลงาน “เยือนกระท่อมสามครา”

รูปแบบ : กระเบื้องเคลือบ

เทคนิค : สีบนเคลือบเฟินไฉ่

องค์ประกอบ : การจัดองค์ประกอบรูปตัว L สามารถสร้างความตึงเครียด(tension) ให้กับภาพ สามารถมองเห็นภาพขยายกว้างออก ทำให้เห็นวัตถุหลักโดดเด่น และฉิมชัดเจน

สี : ดำ ขาว น้ำเงิน เขียว ม่วง แดงชาด เหลืองอมน้ำตาล

เนื้อหาธิม : เรื่องเล่าสุดคลาสสิกในวรรณกรรม “สามก๊ก” ที่เป็นหนึ่งในสี่สุดยอดวรรณกรรมจีน เป็นฉากที่เล่าปี่ กวนอู และเตียวหุยกำลังอยู่ระหว่างการเดินทางกลับจากบ้านของขงเบ้ง ซึ่งทำให้ผู้คนเห็นความจริงใจของเล่าปี่และคณะ ทำให้เหลือพื้นที่ให้จินตนาการมากมาย

ภาพที่ 3-14 ภาพผลงาน

5. ผลงาน “ทะเลสาบนางฟ้า”

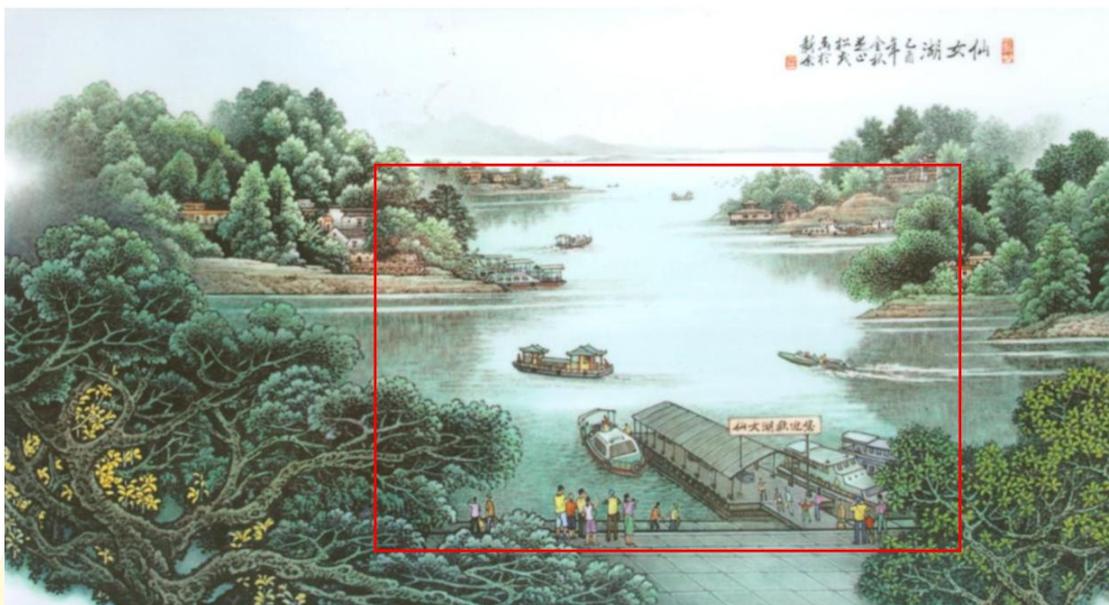
รูปแบบ : กระเบื้องเคลือบ

เทคนิค : สีบนเคลือบเฟินไฉ่

องค์ประกอบ : การจัดองค์ประกอบเฟรมภาพโดยใช้ทิวทัศน์เพื่อสร้างเฟรมหรือกรอบเพื่อสร้างความรู้สึกของการที่ภาพถูกบดบัง ทำให้ผู้คนยังให้ความสนใจกับฉากในเฟรมมากขึ้น และเพิ่มความลึกของภาพ

สี : แดง เขียว น้ำเงิน เหลือง ม่วง เหลืองอมน้ำตาล

เนื้อหาธิม : ในปี 2005 ทะเลสาบแห่งนี้ถูกสร้างขึ้นเพื่อเป็นจุดชมวิวและท่องเที่ยวของทะเลสาบนางฟ้า เมืองซินหุย ซึ่งทะเลสาบรายล้อมไปด้วยต้นไม้สีเขียว แสดงให้เห็นถึงทิวทัศน์ที่มีชีวิตชีวาและงดงามที่ทำให้ผู้คนยากที่จะลืม

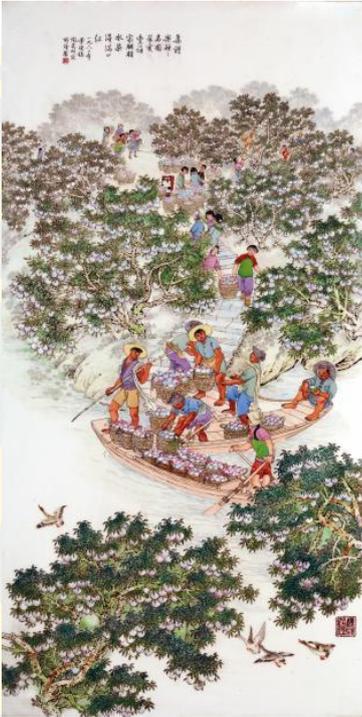
ภาพที่ 3-15 ภาพผลงาน

ผลงานของจางซงมาวที่มีการจัดแสดงและได้รับรางวัล

งานวิจัยนี้มีพื้นฐานมาจากการลงพื้นที่สำรวจภาคสนามจำนวนมาก ในระหว่างการสำรวจภาคสนาม ผู้วิจัยได้เลือกงานศิลปะเครื่องเคลือบที่โดดเด่นเป็นตัวแทนผลงานของปรมาจารย์จางซงมาวในแต่ละยุคสมัย โดยพิจารณาจากเวลา ประเภท และผลงานที่ได้รับรางวัล เป็นหลักการในการคัดเลือก ซึ่งมีผลงานศิลปะเครื่องเคลือบจำนวน 18 ชิ้น ที่ได้รับการคัดเลือก ดังนี้

ตารางที่ 3-1

ชื่อผลงาน	ปี	ภาพผลงาน	รายละเอียด
การหวนคืนสู่อำนาจของสหภาพโซเวียต	ค.ศ. 1953		ร่วมแสดงนิทรรศการสมาคมแห่งชาติจีนทั่วประเทศและได้รับรางวัล
ระบำนกยูงระบำดอกบัว	ค.ศ. 1958		ได้รับรางวัลชนะเลิศงานศิลปะเครื่องเคลือบระดับเมือง
โฉมใหม่ของชนบท 1	ค.ศ. 1963		หนึ่งในภาพวาด “โฉมใหม่ของชนบท” ที่ร่วมวาดกับหวังซีเหลียงซึ่งปัจจุบันอยู่ในพิพิธภัณฑ์เซรามิก เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น

ชื่อผลงาน	ปี	ภาพผลงาน	รายละเอียด
โฉมใหม่ของ ชนบท 2	ค.ศ. 1963		<p>หนึ่งในภาพวาด “โฉมใหม่ของชนบท” ที่ร่วมวาดกับ หวังซีเหลียงซึ่งปัจจุบัน อยู่ในพิพิธภัณฑ์เซรา มิก เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น</p>
โฉมใหม่ของ ชนบท 3	ค.ศ. 1963		<p>หนึ่งในภาพวาด “โฉมใหม่ของชนบท” ที่ร่วมวาดกับ หวังซีเหลียงซึ่งปัจจุบัน อยู่ในพิพิธภัณฑ์เซรา มิก เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น</p>

ชื่อผลงาน	ปี	ภาพผลงาน	รายละเอียด
<p>โฉมใหม่ของ ชนบท 4</p>	<p>ค.ศ. 1963</p>		<p>หนึ่งในภาพวาด “โฉมใหม่ของชนบท” ที่ร่วมวาดกับ หวังซีเหลียงซึ่งปัจจุบัน อยู่ในพิพิธภัณฑ์เซรา มิก เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น</p>
<p>งานตกแต่งเซรา มิกสำหรับตั้งโชว์ ลวดลาย “ดอกโบตั๋น”</p>	<p>ค.ศ. 1972</p>		<p>ได้รับคัดเลือกให้เข้า ร่วมแสดงในงาน นิทรรศการศิลปะอาชีพ แห่งชาติครั้งแรก และ จัดพิมพ์บนหน้าแรก ของหมวด เครื่องเคลือบของ “หนังสือภาพงาน ศิลปะอาชีพแห่งชาติ”</p>

ชื่อผลงาน	ปี	ภาพผลงาน	รายละเอียด
จิตรกรรมฝาผนัง กระเบื้องเคลือบ “บทเพลงแห่งป่า ขจี”	ค.ศ. 1979		วาดให้กับ ท่าอากาศยาน นานาชาติ กรุงปักกิ่ง
บุปผาวิหคทั้งสี่ ฤดูกาล	ค.ศ. 1988		ออกแบบงานเครื่อง เคลือบให้กับบริษัท American Bradford
พระราชวังฤดู ร้อนปักกิ่ง	ค.ศ. 1989		ออกแบบงานเครื่อง เคลือบให้กับบริษัท American Bradford

ชื่อผลงาน	ปี	ภาพผลงาน	รายละเอียด
			
จิตรกรรมฝาผนัง กระเบื้องเคลือบ “ศาลาเก๋าสู้ลม”	ค.ศ. 1984		สร้างสรรค์ให้กับสถานี รถไฟ เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น
ดอกหงษ์ฟู่ คีนสู่อ้อมอก ดอกโบตั๋น	ค.ศ. 1997		สร้างสรรค์ให้กับ รัฐบาลมณฑล เจียงซีเพื่อมอบให้ รัฐบาลเขตปกครอง พิเศษฮ่องกง
สายใยรักแม่ลูก	ค.ศ. 1999		สร้างสรรค์ให้กั รัฐบาลมณฑล เจียงซีเพื่อมอบให้ รัฐบาลเขตปกครอง พิเศษฮ่องกง

ชื่อผลงาน	ปี	ภาพผลงาน	รายละเอียด
บุปผาสีฤดู	ค.ศ. 2001		ถูกเก็บรักษาโดย Great Hall of the People
เขื่อนกระท่อม สามครา ฉากทิวทัศน์หิมะ บางส่วน 1	ค.ศ. 2003		ภาพแรกถูกเก็บรักษา เป็นสมบัติงานฝีมือ แห่งชาติโดยพิพิธภัณฑ์ ศิลปหัตถกรรมของจีน ในปีค.ศ.1990 และอีก ภาพถูกซื้อในราคาสูง ถึง 1.5 ล้านบาทในปี ค.ศ.2005 ซึ่งสร้าง สถิติผลงานศิลปะ เครื่องเคลือบร่วมสมัย ที่ราคาสูงที่สุด
เขื่อนกระท่อม สามครา ฉากทิวทัศน์หิมะ บางส่วน 2	ค.ศ. 2003		ภาพแรกถูกเก็บรักษา เป็นสมบัติงานฝีมือ แห่งชาติโดยพิพิธภัณฑ์ ศิลปหัตถกรรมของจีน ในปีค.ศ.1990 และอีก ภาพถูกซื้อในราคาสูง ถึง 1.5 ล้านบาทในปี

ชื่อผลงาน	ปี	ภาพผลงาน	รายละเอียด
			ค.ศ.2005 ซึ่งสร้าง สถิติผลงาน ศิลปะเครื่องเคลือบ ร่วมสมัยที่ราคาสูง ที่สุด
ทะเลสาบนางฟ้า	ค.ศ. 2005		มอบให้กับ เมืองชินหยู
ความงาม แห่งชาติ กลิ่นหอม แห่งสวรรค์	ค.ศ. 2010		ศูนย์ต้อนรับของ คณะกรรมการ CPC มณฑลเจียงซีและ รัฐบาลประชาชน มณฑลเจียงซี เก็บ รักษาโดยโรงแรมเจียง ซีเฉียนหูอิง

สรุป

งานวิจัยในบทนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์และศึกษาผลงานภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจางซงม่าว ในด้านรูปแบบ องค์ประกอบ สี และริ้ว พบว่า รูปแบบของผลงานภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจางซงม่าวส่วนใหญ่เป็นรูปแบบการเขียนสีบนเคลือบ และในด้านการจัดองค์ประกอบส่วนใหญ่ใช้การจัดองค์ประกอบแบบรูปสามเหลี่ยม เพื่อให้ภาพดูสม่ำเสมอ สมดุล และเน้นวัตถุหลักให้โดดเด่น ส่วนในด้านของสีนั้น มีการเลือกใช้ที่หลากหลาย และในด้านของริ้วนั้น ส่วนใหญ่เลือกใช้ริ้วที่มีความใกล้เคียงกับบริบททางสังคมในขณะนั้น ผลงานภาพวาดพรรณพฤกษา และสัตว์ของจางซงม่าวมีสีสันสดใส สมจริง และใสแวววาวดูคริสตัล ภาพวาดตัวละครงดงามเสมือนจริง มีชีวิตชีวา มีความประณีตบรรจงตั้งแต่รูปแบบเส้นผ้าไปจนถึงท่าทาง ภาพวาดด้วยเทคนิค เฟิน

ไฉนบนเครื่องเคลือบต่างมีความสำคัญและมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการศึกษาภาพวาดบนเครื่องเคลือบและภาพวาดจีนดั้งเดิม นอกจากนี้ การเลือกสี การเติมสี และทักษะในการวาดภาพด้วยเทคนิคเฟินไฉนบนเครื่องเคลือบ ต่างก็มีอัตลักษณ์ทางศิลปะและทางเทคนิคที่ยอดเยี่ยม ดังนั้น เครื่องเคลือบเฟินไฉนที่สร้างสรรค์ขึ้นจึงมีรูปแบบศิลปะที่โดดเด่นมาก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นมีประโยชน์ต่อการวิจัยและการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ในบทต่อไปเป็นอย่างดี

บทที่ 4

อัตลักษณ์และสุนทรียภาพศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบแบบเฟินไฉ่ของ จางซงมาว

จางซงมาวเคยร่วมศึกษาการวาดภาพบนเครื่องเคลือบกับปรมาจารย์แปดสหายจูชานชื่อดังหลายครั้งหลายครา เขามีวิธีการคิดที่ยืดหยุ่นและมีนิสัยติดดิน ทุกคนต่างทราบกันดีว่าความสำเร็จต้องใช้ความพยายามมากกว่าความพยายามทั่วไป ภาพวาดพรรณพฤกษาและสัตว์บนเครื่องเคลือบในรูปแบบใหม่ของเขาแสดงถึงความกล้าที่จะเปลี่ยนแปลง ความกล้าหาญ ความอบอุ่นและความหลงใหลของเขาที่มีต่องานศิลปะ เขาเรียนรู้การถ่ายทอดแนวคิด ความรู้สึกผ่านศิลปะการวาดภาพและการตกแต่งที่หลากหลายและการพยายามสำรวจและลองสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ ในการสร้างสรรค์ภาพวาดบนเครื่องเคลือบ ซึ่งสีเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมไม่อาจตอบโจทย์งานเครื่องเคลือบรูปแบบใหม่ของเขาได้ เขาจึงได้เริ่มศึกษาอัตลักษณ์ของเฟินไฉ่บนงานเครื่องเคลือบ โดยสร้างเม็ดสีใหม่ๆ มากมายและผสมผสานสีใหม่เหล่านี้ เพื่อสร้างสไตล์ศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

พัฒนาการและอัตลักษณ์ของศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบเฟินไฉ่ของจางซงมาว

1. สไตล์การวาดภาพแบบดั้งเดิม: ยุคเรียนศิลปะ

ผลงานในยุคสมัยนี้ส่วนใหญ่คือภาพวาดที่ลอกแบบและเลียนแบบจากยุคสมัยดั้งเดิม ซึ่งส่วนใหญ่จะได้รับอิทธิพลมาจาก “แปดสหายจูชาน” และภาพวาดของหลิววีเสิน อิมหลักได้แก่ ดอกเหมย ดอกกล้วยไม้ ต้นไผ่ และดอกเบญจมาศ ภูเขาอันสูงตระหง่าน ภาพตกปลาและอื่นๆ เนื่องจากประวัติศาสตร์อันยาวนาน จึงมีการสืบทอดผลงานไม่มากนัก ในช่วงระยะเวลาของการฝึกฝน จุดประสงค์หลักคือการฝึกทักษะพื้นฐาน อิม รูปภาพ สี องค์ประกอบและอื่นๆ ทั้งหมดนี้เป็นทักษะการลอกเลียนแบบและการเรียนรู้ทักษะในแต่ละระดับ ในขณะที่นั้นสไตล์การวาดภาพบนเครื่องเคลือบของจางซงมาวยังไม่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

หลังจากชนะสงครามโลก สถานการณ์ก็ดีขึ้น พ่อของจางซงมาวได้เข้าร้านค้าเล็กๆ บนถนนสายหนึ่ง และพาลูกชายสองคนของเขาทำธุรกิจการวาดภาพหรือลวดลายตกแต่งเครื่องเคลือบร้านที่ทำงานศิลปะประเภทนี้ จะใช้สีแดงในการวาดโครงเส้นของลวดลาย ในจิ้งเต๋อเงินเป็นที่รู้จักกันในนาม “เสี่ยวหงเตี้ยน” (ร้านสีแดงร้านเล็กๆ) และคนที่ทำงานวาดภาพหรือลวดลายจะถูกเรียกขานว่า “หงเตี้ยนเหล่า” (คนร้านสีแดง) เครื่องเคลือบที่วาดโดยหลิววีเซินและศิลปินคนอื่นๆ ได้ถูกส่งมาให้

พ่อของจางชงม่าวเติมสี จางชงม่าวในวัย 10 ขวบและพี่ชายของเขามีหน้าที่วาดขอบลวดลาย และเมื่อเวลาผ่านไปจางชงม่าวได้ฝึกฝนอย่างหนักทำให้เชี่ยวชาญเทคนิคในการวาดเส้นอย่างมาก ต่อมาทั้งสองพี่น้องไม่พอใจในงานเติมสีของพวกเขา พวกเขาค่อยๆ ลอกเลียนแบบภาพวาดบนเครื่องเคลือบเหล่านั้น ไม่ว่าจะเป็ น ดอกไม้ ภูเขา แม่น้ำ ขนนก ตัวละคร ภาพวาดอะไรที่ชายตีพวกเขาก็จะวาดภาพนั้น วาดเอง เติมเอง และขายเอง ทำให้ธุรกิจของพวกเขาจึงเริ่มดีขึ้นเรื่อยๆ

ในช่วงวัยเด็ก จางชงม่าวทำได้เพียงแค่วาดภาพหรือลวดลายอย่างง่ายๆ แต่ต่อมาภายหลังจางชงม่าวเริ่มรู้สึกไม่พึงพอใจกับสิ่งนี้ จึงแอบวาดภาพลงบนแผ่นกระเบื้องเคลือบ ส่วนใหญ่จะเป็นธีม “หยวนหมิงรักดอกเบญจมาศ” และ “หวางซีจื่อผู้หลงรักหงส์” และอื่นๆ เมื่อสร้างสรรค้งานเสร็จแล้วก็นำผลงานขึ้นเคาน์เตอร์เพื่อจำหน่าย ในเวลานั้นจางชงม่าวได้แสดงความสามารถของเขาออกมาแล้วทันทีที่วาดภาพเสร็จ ผู้คนต่างก็พากันแย่งซื้อผลงานเครื่องเคลือบชิ้นนั้นๆ ดังนั้นผลงานของเขาจึงหาซื้อได้ยาก ในเวลาต่อมาหงเต๋ียน (ร้านสีแดง) หลายเจ้าต้องการซื้อผลงานภาพวาดบนเครื่องเคลือบของเขา จางชงม่าวไม่เพียงแต่รู้สึกดีใจและมีความสุขเมื่อเห็นว่ามีคนชื่นชมภาพวาดของเขา แต่ยังคงกระตือรือร้นที่จะสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมอย่างต่อเนื่อง แต่มีสิ่งที่เห็นได้อย่างชัดเจนคือ พรสวรรค์ด้านศิลปะเครื่องเคลือบของจางชงม่าวได้รับการเปิดเผยตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

การสร้างสรรค้งานนวัตกรรมใหม่ๆ มีพื้นฐานมาจากขนบประเพณีดั้งเดิม การเรียนรู้และการสั่งสมขนบประเพณีดั้งเดิมเป็นพื้นฐานของการสร้างสรรค์ และในขณะเดียวกัน การสร้างสรรค์จะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการตระหนักรู้ในบริบทร่วมสมัยและกระแสแนวความคิดทางศิลปะ ปัจจุบันเส้นทางของการผสมผสานและการพัฒนาของศิลปะเครื่องเคลือบเฟื่องฟูไปด้วยความหวัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสืบทอดขนบประเพณีดั้งเดิม จะต้องไม่เพียงแค่นำ “แนวความคิดสมัยใหม่” มาใช้ แต่จำเป็นต้องมีศิลปินในด้านเทคนิคเฟื่องฟูคอยเฝ้าดู วิเคราะห์ และทำให้สอดคล้องกับแนวความคิดทางวิทยาศาสตร์

ในช่วงที่จางชงม่าวเริ่มเข้าสู่อุตสาหกรรมเครื่องเคลือบ จางชงม่าวได้วาดภาพเลียนแบบภาพวาดแบบดั้งเดิมเป็นส่วนใหญ่ และได้รับอิทธิพลจาก “แปดสหายจูชาน” ในช่วงทศวรรษ 1950 จางชงม่าวเข้าร่วม “สมาคมการผลิตเครื่องเคลือบและงานหัตถกรรมจิ่งเต๋อเจิ้น” พร้อมกับพ่อและน้องชายของเขา ในยุคนั้นสภาพแวดล้อมที่เอื้อเอื้อสำหรับการสร้างสรรค์งานศิลปะสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาวิถีชีวิตแบบปัจเจกนิยม (collectivism) และในช่วงเวลานั้น ธีมดั้งเดิมของจักรพรรดินักปราชญ์และบัณฑิตถูกจำกัด แต่ในขณะเดียวกัน เนื่องจากการส่งเสริม “งานวรรณกรรมและศิลปะของกรรมกรและชาวนา” ทำให้ภาพวาดตัวละครได้รับความนิยมมากขึ้น ผลงานของจางชงม่าวในยุคสมัยนั้นประกอบไปด้วย จิตรกรรมกระเบื้องเคลือบ “การหวนคืนสู่อำนาจของสหภาพโซเวียต” และ “มุ่งหน้าสู่ชนบท” แจกกันเครื่องเคลือบ “ร้ายรำซัซซานรีนเริงสุขสันต์” และ “สุขสันต์วันเก็บเกี่ยว” และชุดน้ำชา “เหมยขจีกล้วยไม้แบ่งบาน” “หมู่หลานอาสาออกรบ” และ “โฉมใหม่ของชนบท” เป็น

ต้น จากการเปลี่ยนแปลงของธีมในการสร้างสรรค์ จางซงมาวจิงได้ก้าวออกมาจากการวาดภาพเลียนแบบ และเริ่มสร้างความชอบและสไตล์การสร้างสรรค์ในแบบฉบับของตัวเอง ทำให้ธีมไม่ได้จำกัดอยู่เพียงธีมดั้งเดิมเท่านั้น แต่ยังผสมผสานวัตถุดิบในชีวิตจริงเข้าไปด้วย

2. สไตล์การตกแต่งที่สมจริง: ยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง

ในช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรม ศิลปะเครื่องเคลือบของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นได้รับผลกระทบอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ธีมของผลงานของจางซงมาวจิงก็เปลี่ยนแปลงไปด้วย ธีมภาพที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในสมัยนั้นเป็นธีมแรกๆ ที่ได้รับผลกระทบ เช่น รัฐบาล กรรมกร ชาวนา และทหาร เนื่องจากตัวละครในภาพดั้งเดิมก่อให้เกิดความอ่อนไหวทางการเมืองการปกครองอย่างมาก จางซงมาวจิงทุ่มเทอย่างหนักในการพยายามสร้างสรรค์ภาพวาดตัวละครสู่ผลงานภาพวาดทิวทัศน์ พรรณพฤกษาและสัตว์ ผลงานภาพวาดพรรณพฤกษาและสัตว์ที่โดดเด่น เช่น “มวลดอกโบตันสะพรั่งฉูดฉาด” และ “แก้วโบตันบุปผางาม” เป็นต้น ส่วนผลงานการวาดภาพทิวทัศน์ เขาได้วาดภาพร่างหนึ่งชุด ในช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรม จางซงมาวจิงได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการปฏิวัติประจำมณฑลเจียงซีให้เดินทางไปยังพื้นที่เก่าแก่บางแห่งเพื่อศึกษาและตรวจสอบพงศาวดารประวัติศาสตร์ของนักปฏิวัติรุ่นเก่า ในเวลาเดียวกันเขาก็ไปวาดภาพร่างตามสถานที่ต่างๆ แม้ว่าชีวิตจะยากลำบาก แต่เขาก็ยังสนุกไปกับมัน ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าภาพร่างที่เขาวาดในขณะที่ลงพื้นที่สำรวจจำนวนมากได้กลายเป็นวัตถุดิบสำหรับการสร้างสรรค์ผลงานที่หลากหลายของเขา และวางรากฐานที่มั่นคงสำหรับการก่อตัวของสไตล์ศิลปะของเขา

โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากที่จางซงมาวจิงได้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในสถาบันวิจัยเครื่องเคลือบกระทรวงอุตสาหกรรมเบาของจีน เขาได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ มากมาย ในเวลานั้นบรรยากาศของสถาบันวิจัยเครื่องเคลือบกระทรวงอุตสาหกรรมเบาของจีนนั้นดีมาก พวกเขามักจะเชิญปรมาจารย์และอาจารย์จากวิทยาลัย China Academy of Arts and Crafts มาสอนเกี่ยวกับรูปทรง สี ลวดลาย เป็นต้น และชี้แนะขั้นตอนการลงมือทำ การลงสี การปั้นเครื่องเคลือบ เป็นต้น จางซงมาวจิงเห็นคุณค่าของทุกโอกาสที่จะได้เข้าร่วมฟังในชั้นเรียน ไม่เพียงแต่จดบันทึกอย่างละเอียดเท่านั้น แต่ยังทำการสะท้อนความคิดหลังเลิกเรียนอีกด้วย ขณะเดียวกันนั้น เขาก็มักจะถูกส่งไปที่เซียงไฮ้ พิพิธภัณฑสถานจีน พระราชวังต้องห้ามปักกิ่ง ถนนวัฒนธรรมหลิวหลิวฉางปัจจุบัน (สมัยก่อนเป็นโรงงานทำพวกเครื่องแก้วเครื่องกระเบื้อง) เพื่อวาดรูปทรงและลวดลายของเครื่องเคลือบสมัยโบราณ ถึงแม้ว่าผลงานทั้งหมดของเขาในตอนนั้นจะสูญหายไป แต่มรดกอันล้ำค่าและหลากหลายเหล่านี้ยังคงตราตรึงอยู่ในความทรงจำของเขา และถูกนำมาใช้กับภาพวาดของเขาอีกด้วย และแม้ว่าจะมีคนเชิญให้เขาไปสอนที่ China Academy of Art ในมณฑลเจ้อเจียง ในปี ค.ศ. 1975 แต่เขาก็ไม่ลืมที่จะสอบถามขอความรู้เพิ่มเติมจากปรมาจารย์และอาจารย์ท่านอื่นๆ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการทำงาน ผู้วิจัยเชื่อว่า

ความสำเร็จของจางซงมาวในวันนี้มีความเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมอันยอดเยี่ยมและโอกาสที่ดีในด้านต่างๆ ดังกล่าวอย่างมาก

หลังจากที่ออกจากบ้าน จางซงมาวก็ตระหนักได้ว่าการก้มหน้าก้มตาวาดภาพเพียงคนเดียว นั้นไม่เพียงพอ และการลอกแบบผลงานเพียงอย่างเดียวก็ไม่เพียงพอเช่นกัน ละครเป็นศิลปะการแสดง และการวาดภาพเป็นศิลปะรูปสัญลักษณ์ (figurative art) ดังนั้น ภาพที่สมจริงจำเป็นต้องผ่านการวาดภาพร่างถึงจะแปรเปลี่ยนเป็นภาพทางศิลปะได้ ตั้งแต่นั้นมาจางซงมาวก็เริ่มออกเดินทางวาดภาพร่างที่ภูเขาหวงซาน ภูเขาจิ่งกังซานและสถานที่ห่างไกล เช่น เมืองลั่วหยางและสิบสองปันนา บางครั้งต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ยากลำบากมาก ยังไม่รวมถึงปัญหาด้านความปลอดภัยที่สามารถรับประกันได้ แม้แต่ข้าวก็ไม่ได้กิน แต่เขาก็ยังรู้สึกมีความสุขและสนุกไปกับมัน ในเวลาต่อมา ด้วยการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้การใช้กล้องถ่ายภาพช่วยประหยัดเวลาได้มาก เขาจะบันทึกทิวทัศน์ในตอนกลางคืน แล้วใช้กล้องถ่ายภาพนั้นกลับมา เช่นเดียวกับเหรียญที่มีสองด้าน การใช้กล้องถ่ายรูปก็เช่นกัน กล้องถ่ายรูปอาจทำให้คนเกียจคร้านและเกิดการพึ่งพามากขึ้น ถึงอย่างไรก็ตาม ภาพที่ถ่ายทั้งหมดจะถูกวาดออกมาในแนวนอนสามมิติ ซึ่งช่วยลดความยากในการร่างภาพ ดังนั้น จางซงมาวจะใช้กล้องเพื่อถ่ายภาพในสถานการณ์พิเศษและสถานการณ์จำเป็นที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้เท่านั้น จนกระทั่งปัจจุบันนี้ เขาก็มักจะใช้เวลาว่างและใช้โอกาสอันมีค่าออกไปวาดภาพร่าง เพียงดินสอหนึ่งแท่งและกระดาษหนึ่งแผ่น ก็สามารถทำให้เขานั่งได้หลายชั่วโมงโดยไม่รับรู้สิ่งรบกวนภายนอก

ในช่วงปลายทศวรรษที่ 70 หลังจากการล่มสลายของ “แก๊งสี่คน” (Gang of Four) ทรชนแห่งประวัติศาสตร์จีน (ฝ่ายการเมืองที่ประกอบไปด้วยเจ้าหน้าที่พรรคคอมมิวนิสต์จีนสี่คนมีชื่อเสียงในช่วงการปฏิวัติทางวัฒนธรรม) เป็นช่วงที่ประเทศจีนได้นำวิทยาศาสตร์ ศิลปะและวรรณคดีเข้ามาอย่างมากมาย ทำให้เกิดประวัติศาสตร์หน้าใหม่ของการสร้างสรรค์ศิลปะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการประชุมครั้งที่สามของคณะกรรมการกลางชุดที่ 11 ของพรรคคอมมิวนิสต์จีน ได้นำเสนอแนวความคิดที่ว่า “การปลดปล่อยความคิด การแสวงหาความจริง และมีความหวังร่วมกัน” หลังจากการปฏิวัติทางวัฒนธรรมสิ้นสุดลง การปฏิรูปเศรษฐกิจและการเปิดประเทศก็เริ่มขึ้น ศิลปะไม่ได้เป็นเพียงแค่การเมืองอีกต่อไป แต่ก่อให้เกิดคำกล่าวที่ว่า “ร้อยบุปผาบานพร้อมพริ้ว ร้อยสำนักแข่งกันประชันเสียง” (นโยบายของจีนที่จะพัฒนาวิทยาศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรมให้เจริญรุ่งเรือง) ทำให้ศิลปะเครื่องเคลือบของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นก็เริ่มเจริญรุ่งเรือง การศึกษาวิจัยเครื่องเคลือบอุตสาหกรรมเบาของจีนก็ถูกสร้างขึ้นใหม่ อีกทั้งสภาพแวดล้อมด้านนวัตกรรมของสถาบันวิจัยไม่เพียงแต่มีความเป็นอิสระและเปิดกว้างเท่านั้น ธีมศิลปะต่างๆ ก็ไม่ได้อยู่ภายใต้ข้อจำกัดใดๆ อีกต่อไป ดังนั้น จางซงมาวเองก็น้อมรับความเปลี่ยนแปลงและเริ่มยุคแห่งการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ สร้างสรรค์ผลงานที่สืบทอดขนบประเพณีอันยอดเยี่ยม การผสมผสานรสนิยมทางสุนทรียะร่วมสมัย การผสมผสานเอกลักษณ์

วัฒนธรรมประจำชาติ และการหยิบยืมข้อดีของศิลปะตะวันตกมาใช้ในผลงาน ทำให้แนวเรื่อง (theme) เทคนิค วัสดุงานฝีมือ รูปทรงทางศิลปะ ฯลฯ ค่อยๆ มีความลึกซึ้งขึ้นอีกด้วย

ในช่วงเวลา 20 ปีที่ผ่านมา มีผลงานจิตรกรรมฝาผนังกระเบื้องเคลือบขนาดใหญ่มากกว่า 10 ชิ้น เช่น “บทเพลงแห่งป่าขจี” ที่วาดให้กับท่าอากาศยานนานาชาติกรุงปักกิ่ง “สีสันถยุใบไม้ผลิแห่งจิ้งกั” สำหรับทำเนียบรัฐบาล Great Hall of the People ที่ตั้งอยู่ในมณฑลเจียงซี “เงาของเรือใบในแม่น้ำซางเจียง” และ “ศาลาเก่าสู่ลม” ซึ่งได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวที่หลั่งไหลเข้ามาจากทั่วประเทศที่สถานีรถไฟจิ้งเต๋อเจิ้น และผลงานชุดต่างๆ เช่น “ร้อยมวลบุปผาสะพรั่งประชันโฉม” “ม้างามแห่งเขาหลูซาน” และ “ห้าหุบเขาแห่งหลูซาน” เป็นต้น ผลงานเหล่านี้ได้เปิดโลกทัศน์ใหม่ของรูปทรงของงานจิตรกรรมภาพวาดบนเครื่องเคลือบของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นในยุคของการปฏิรูปและเปิดประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผลงานที่ชื่อว่า “บทเพลงแห่งป่าขจี” เป็นที่นิยมชื่นชอบมากหลังจากแสดงผลงานที่ทำอากาศยานนานาชาติกรุงปักกิ่ง แสดงให้เห็นถึงข้อดีแบบดั้งเดิมและสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์ของการตกแต่งเครื่องเคลือบของจิ้งเต๋อเจิ้น และเป็นการบุกเบิกเส้นทางใหม่สำหรับจิตรกรรมฝาผนังกระเบื้องเคลือบขนาดใหญ่ในอนาคต ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา บรรยากาศศิลปะเฟื่องฟูบนเครื่องเคลือบก็ถูกประดับประดาอยู่ทั่วทุกแห่งหนในประเทศ ทุกสถานีรถไฟ จัตุรัส ห้างร้าน หอประชุม และห้องโถงที่ถูกตกแต่งด้วยจิตรกรรมฝาผนังกระเบื้องเคลือบขนาดใหญ่

อาจกล่าวได้ว่า ในขณะนั้นจางซงม่าวสามารถนำรูปแบบในด้านวิชาการผสมผสานเข้ากับรูปแบบการถ่ายทอดของอาจารย์และการสืบทอดของศิษย์ได้อย่างกลมกลืน และเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นภาพวาดตัวละคร พรรณพฤกษา สัตว์ ทิวทัศน์ การเขียนพู่กันจีน ภาพจิตรกรรมฝาผนังหรืออื่นๆ ล้วนแล้วแต่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นเป็นผลงานชิ้นเอกที่ละชิ้นด้วยสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งจิตรกรรมฝาผนังกระเบื้องเคลือบขนาดใหญ่ “บทเพลงแห่งป่าขจี” โดยจู้ต้าเหนียนและจางซงม่าวที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมากที่ทำอากาศยานนานาชาติกรุงปักกิ่ง ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของยุครุ่งเรืองของจิตรกรรมฝาผนังกระเบื้องเคลือบ สุนทรียภาพและค่านิยมของผู้คนเปลี่ยนแปลงไป โดยที่สถานีรถไฟ จัตุรัส ห้างร้าน หอประชุมและห้องโถงต่างก็ตกแต่งด้วยจิตรกรรมฝาผนังกระเบื้องเคลือบขนาดใหญ่ เนื่องด้วยอิทธิพลของจางซงม่าว ศิลปินเครื่องเคลือบบางคนในจิ้งเต๋อเจิ้นได้เริ่มศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาพจิตรกรรมฝาผนังกระเบื้องเคลือบ และสถาบันวิจัยเครื่องเคลือบ กระทรวงอุตสาหกรรมเบาแห่งประเทศไทยยังได้จัดแสดงผลงานเหล่านี้เป็นพิเศษ ในบรรดาศิลปินนั้น ศิลปินอาวุโสหวังซีเหลียงก็ตามทันการเปลี่ยนแปลง ทันยุคสมัยของการปฏิรูปและสร้างสรรค์นวัตกรรม ก็ได้สร้างจิตรกรรมฝาผนังกระเบื้องเคลือบจำนวนหนึ่งด้วยเช่นกัน นับตั้งแต่นั้นมา เมืองจิ้งเต๋อเจิ้นก็ได้สร้างคลื่นศิลปะยุคใหม่ให้กับจิตรกรรมฝาผนังกระเบื้องเคลือบ

3. อັตลัษณ์การผสมผสานรูปแบบและจิตวิญญาณ: ยุคแห่งความเฟื่องฟู

จางซงมาวในวัย 60 ปี เดิมทีเขาวางแผนจะทำงานต่อไปอีก 5 ปี และเกษียณหลังจากได้รับความยินยอมจากหน่วยงานของเขา แต่อุบัติเหตุทางรถยนต์ในอีก 2 ปีต่อมา ทำให้เขาเปลี่ยนความคิด ในช่วงเทศกาลตรุษจีนปี 1996 จางซงมาวผู้ซึ่งคิดที่จะสร้างสรรค์ฉากกั้นเครื่องเคลือบที่มีลวดลายดอกเหมยเป็นองค์ประกอบ เตรียมพร้อมที่จะใช้โอกาสนี้ในการเข้าร่วมนิทรรศการอีกครั้ง จึงได้เดินทางไปสวนดอกเหมยที่เมืองซูโจวเพื่อวาดภาพร่าง เพื่อเตรียมการขั้นสุดท้ายสำหรับสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมฝาผนังกระเบื้องเคลือบ ในวันนั้นหิมะตกหนักมาก เมื่อรถที่จางซงมาวนั่งไปเดินทางมาถึงเขตพื้นที่ภูเขาหวงซาน เนื่องจากหิมะที่ตกหนักมาก ทำให้ถนนลื่น คนขับจึงขับรถตกคูน้ำริมถนน ทำให้กระตุกไปปลาร้าทางด้านซ้ายของจางซงมาวหัก ภายใต้การดูแลของผู้บริหารเมืองจึงต่อเงินและเมืองหวงซาน จางซงมาวจึงได้ทำการรักษาที่เมืองหวงซาน โดยพักรักษาอาการบาดเจ็บเป็นระยะเวลานาน หลังจากที่พักฟื้นตัวจากอาการบาดเจ็บ เขาก็ได้ค้นพบว่าเมืองหวงซานเป็นสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการสร้างสรรค์ผลงาน ไม่ว่าจะเป็นสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติหรือสังคมและวัฒนธรรม ดังนั้นจึงตัดสินใจเกษียณอายุตัวเองก่อนกำหนดและตั้งถิ่นฐานที่เมืองหวงซาน ตั้งแต่ย้ายมาตั้งรกรากอยู่ที่เมืองหวงซาน เขาก็มีเวลาและพลังอย่างเต็มเปี่ยมที่จะสร้างสรรค์ผลงานและได้ทำการสร้างสรรค์ผลงานออกมาหลายชิ้น

เมื่ออายุใกล้ 80 ปี จางซงมาวยังคงยืนกรานที่จะวาดภาพ เหมือนกับคนแก่หัวต้อที่ยืนหยัดและดี้อัน ทรายใดที่ผลงานถูกรังสรรค์ขึ้นจากฝีมือของเขา ผลงานนั้นจะไม่ออกมาคลุมเครือเลย แม้ในสายตาของผู้อื่นจะเป็นผลงานที่สมบูรณ์แบบมาก แต่ทรายใดที่ตัวเขายังรู้สึกไม่พึงพอใจ งานพวกนั้นก็จะถูกทุบทิ้งหรือลบล้างไป ในช่วงเวลานี้ เทคนิคการวาดภาพบนเครื่องเคลือบของจางซงมาวได้บรรลุถึงความสมบูรณ์แบบอย่างแท้จริง การผสมผสานระหว่างเทคนิคการใช้พู่กันและการวาดแบบดั้งเดิมรูปแบบฟรีแฮนด์ (Freehand brushwork in traditional Chinese painting) ที่เน้นวาดภาพแสดงอารมณ์ ไม่เพียงแต่แสดงถึงจุดเด่นของลักษณะงานพู่กันชั้นยอดเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงอັตลัษณ์ทางจิตวิญญาณของภาพวาดแบบดั้งเดิมรูปแบบฟรีแฮนด์และความโรแมนติกอีกด้วย ใช้กฎแห่งความงามของรูปทรง (form) เพื่อให้ได้ความสมมาตร ความกลมกลืน ความเปรียบต่าง จังหวะ แสงและเงา เสมือนจริงและสมจริง เขาสร้างสรรค์ผลงานมากมาย และผลงานทั้งหมดล้วนแล้วแต่เป็นผลงานชิ้นเอก

แนวความคิดของผลงาน “การมาเยือนของฤดูใบไม้ผลิ” (ภาพที่ 4-1) ได้หยิบยืมและอ้างอิงรูปแบบการวาดฉากกั้นญี่ปุ่น โดยใช้กระเบื้องเคลือบมากกว่า 10 ชิ้น ในการประกอบกันเป็นภาพฉากกั้น แม้ว่าองค์ประกอบของภาพจะซับซ้อน แต่การจัดวางก็เหมาะสม ประณีตบรรจง ลายเส้นซ้ายขวาสอดประสานและสมดุล งดงามและทรงพลัง ต้นเหมยเก่าแก่ กิ่งก้านสลัดซับซ้อน ดอกสะพรั่งสดใส เมื่อพินิจใกล้ๆ จะเห็นว่าลำต้นและกิ่งก้านของต้นไม้ที่โค้งงอ แต่หากมองจากระยะไกลจะดู

คล้ายเมฆและน้ำที่ไหลเป็นลูกคลื่น ให้ความรู้สึกมีชีวิตชีวา เต็มไปด้วยความหลากหลาย งามงามและเฟื่องฟูแก่ผู้คน ผนวกกับดอกเหมยสีขาวอมชมพูนับไม่ถ้วน บ้างตูมบ้างบาน จิตวิญญาณและลักษณะของดอกเหมยที่ไม่กลัวความหนาวเหน็บและตั้งตระหง่านแสดงออกมาให้เห็นได้อย่างชัดเจนผ่านผลงาน ภาพวาดทั้งหมดเป็นลางบ่งบอกว่าฤดูหนาวกำลังจะสิ้นสุดลงและฤดูใบไม้ผลิกำลังจะมาเยือน ซึ่งทำให้ผู้ชมรู้สึกตื่นเต้น และยกย่องแนวความคิดอันแยบคายและทักษะอันยอดเยี่ยมของศิลปิน นี้เป็นผลงานชิ้นเอกที่ศิลปินใช้เวลานานกว่า 4 ปีในการวางแผน วาดภาพและสร้างสรรค์งานออกมาอย่างประณีตและงดงาม หลังจากการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้จนสำเร็จ ผลงานชิ้นนี้จึงเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าทักษะการวาดภาพบนเครื่องเคลือบของศิลปินจางชงม่าวได้ก้าวขึ้นไปอีกระดับสูงสุดสูงสุดใหม่

ภาพที่ 4-1 ภาพ “การมาเยือนของฤดูใบไม้ผลิ”(จางชงม่าว)

“เยือนกระท่อมสามครา” ภาพที่ 4-2 เป็นหนึ่งในชุดภาพวาดเฟินไฉ่ตัวละครและทิวทัศน์หิมะขนาดใหญ่ที่สร้างสรรค์โดยจางชงม่าว ในปี 2003 ในผลงานศิลปะที่ผ่านมา มีผลงานมากมายที่มีแนวเรื่อง (theme) คล้ายคลึงกัน แต่จางชงม่าวผู้ซึ่งเป็นปรมาจารย์ด้านศิลปะของจีนนั้นมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เขาได้หยิบยกบทกวีมาใช้ในผลงานจิตรกรรมฝาผนังกระเบื้องเคลือบทิวทัศน์หิมะ “เยือนกระท่อมสามครา” ของเขา ความว่า “ในวันที่หิมะโหมกระหน่ำฉ่น (เล่าปี) ไปเยือนผู้มีคุณธรรมคนหนึ่ง (ชงเบ้ง) แต่กลับไม่พบ เหลือเพียงความเสียใจและความรู้สึกนึกคิดที่ว่างเปล่า อากาศอันหนาวเหน็บ สะพานอันขาวโพลน ลำธารอันเยือกแข็ง และลมหนาวที่พัดกระหน่ำอานม้า ช่างเป็นการเดินทางอันแสนยาวนาน กลีบดอกแพร์ร่วงหล่นเหนือศรีษะ ช่อดอกทิวลิปว่อนอยู่ตรงหน้า ทำให้รู้สึกสับสนไม่สบายใจ เล่าปีตัวต้วตื้นทุ้มดำและถอนหายใจ หันมองย้อนกลับไปทิวอหลงกั้ง (เนินเขามังกรซ่อนกาย) เห็นเพียงว่อหลังกั้งที่ปกคลุมไปด้วยหิมะอันขาวโพลน” ซึ่งเป็นการใช้ภาษาวรรณกรรมอธิบายถึงเล่าปีและคณะอยู่ท่ามกลางสถานการณ์ที่ยากลำบากและหนาวเหน็บ

จากขงมาว่าใช้วิธีการถ่ายทอดแนวความคิด ความรู้สึกผ่านศิลปะการวาดภาพอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่ไม่เหมือนใคร โดยแสดงให้เห็นถึงโครงเรื่องที่คลาสสิกและตัวอย่างคลาสสิกของตัวละครคลาสสิกและเรื่องราวคลาสสิก ฤดูหนาวอันยาวนานและหนาวเหน็บ ว่อหลงกั๋งที่ปกคลุมไปด้วยหิมะสีขาวโพลน เล่าปี่และคณะขี่ม้าท่ามกลางอากาศหนาวเย็นและถนนหนทางอันยากลำบากมาที่ว่อหลงกั๋ง เพื่อเชิญให้ขงเบ้งไปช่วยเป็นที่ปรึกษาให้กับพวกเขา โดยทั่วไปแล้ว เรื่อง (subject) ส่วนใหญ่จะเป็นฉากที่ เล่าปี่ กวนอู และเตียวหุยยืนรอขงเบ้ง อยู่ที่หน้าประตู มีลักษณะคล้ายคลึงกันและไม่มีแนวความคิดใหม่ แต่ผลงานภาพนี้แตกต่างตรงที่จัดฉากตัวละครเล่าปี่ กวนอู และเตียวหุย กำลังเดินทางกลับจากว่อหลงกั๋งหลังจากไปเชิญขงเบ้งแล้ว การเปลี่ยนแปลงนี้ไม่เพียงแต่ทำให้ภาพสอดคล้องกับบทกวีที่กล่าวถึงข้างต้น แต่ยังเน้นถึงแนวเรื่อง (theme) ของภาพวาด ซึ่งสามารถทำให้ผู้คนได้เห็นถึงความจริงใจของเล่าปี่และคณะ อีกทั้งยังให้ความรู้สึกที่แปลกใหม่อีกด้วย ทิ้งไว้ให้ผู้ชมได้คิดและจินตนาการต่อไป เช่น ฉากนี้เป็นฉากที่เล่าปี่ กวนอู และเตียวหุยไปเชิญขงเบ้งครั้งที่เท่าไรกัน ครั้งนี้ขงเบ้งได้ตอบตกลงพวกเขาหรือเปล่า พวกเขาเชิญขงเบ้งได้สำเร็จไหมนะ ทำไมถึงไม่มีขงเบ้งในภาพ คำถามเหล่านี้ดึงดูดความสนใจของผู้ชมและเผ้ารอคอยที่จะได้มาซึ่งคำตอบ แม้ว่าขงเบ้งจะไม่ปรากฏในภาพ แต่จะเห็นได้ว่าเขาอยู่ในกระบวนการเชื่อมโยงความคิดของผู้ชม นี่จึงเป็นผลงานศิลปะที่ศิลปินทุกคนต่างก็แสวงหา

ศิลปินใช้พื้นที่ขนาดใหญ่สำหรับการจัดองค์ประกอบภาพ ใช้ทักษะและพลังทั้งหมดที่มีในการสร้างสรรค์ สีเส้นที่หลากหลายและการจรดพู่กันอันประณีต วาดภาพว่อหลงกั๋งทั้งหมดลงบนกระเบื้องเคลือบยาว 1.5 เมตร ส่วนที่ใกล้ที่สุดของภาพ มีต้นสนและต้นเหมยเก่าแก่หนึ่งต้นทางซ้ายและขวา ครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของภาพในลักษณะที่ไม่ได้เสมอกันนัก แต่ยังคงงดงาม และจัดวางตัวละครไว้ตรงกลางช่องว่างระหว่างต้นสนกับต้นเหมยเก่าแก่ ส่วนในระยะไกลของภาพ วาดภาพกระท่อมเล็กๆ ของขงเบ้ง และทางเดินแคบๆ เล็กๆ หน้าบ้านและป่าหลังบ้านของเขาแบบเลื่อนกลาง การจัดวางทั้งหมดมีจุดโฟกัส กระชับ และรวบรัด ให้ความรู้สึกขื่นๆ ลงๆ มีจังหวะที่สัมพันธ์ต่อเนื่อง แหกแนว และน่าทึ่งเป็นอย่างมาก กอปรกับฉากหิมะที่กว้างใหญ่ ไม่เพียงแต่แสดงให้เห็นถึงทัศนียภาพอันงดงามของเนินเขาและถนนที่ขรุขระของว่อหลงกั๋งเท่านั้น แต่ยังเน้นบรรยากาศโดยรวมของเรื่องราวที่ต้องการจะนำเสนอ และมีการกำหนดแนวเรื่องและอารมณ์ของตัวละครอย่างละเอียด โดยเน้นให้เห็นถึงสถานะของเล่าปี่ กวนอู และเตียวหุย ในเรื่องราว ทำให้ผู้ชมรู้สึกถึงความยากลำบากในประวัติศาสตร์และความเยือกเย็นในความเป็นจริง ก่อให้เกิดการเชื่อมโยงความคิดไปต่างๆ นานา ซึ่งทำให้ผลงานโดดเด่นและมีเสน่ห์ทางศิลปะเป็นอย่างมาก

ในแง่ของเทคนิค การออกแบบที่พิถีพิถันและประณีตบ่งบอกสไตล์ของศิลปิน สไตล์นี้โดดเด่นยิ่งขึ้นในผลงานชิ้นเอกชิ้นนี้ ตัวละครเล่าปี่ กวนอู และเตียวหุยที่อยู่ภายในภาพนั้นมีสไตล์การวาดที่แตกต่างกัน ซึ่งมีรายละเอียดที่สมจริง มีชีวิตชีวา และแสดงออกอย่างยอดเยี่ยม ทั้งสามขี่ม้าสามตัว

และแต่ละคนก็เดินทางกลับอย่างนุ่มนวล แต่ละคนมีความคิดและอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง ดวงตาของเล่าปี่มองตรงไปข้างหน้า เจียบราวกับกำลังคิดอะไรบางอย่างอยู่ กวนอูดูเหมือนจะรีบร้อนให้เล่าปี่เล่าเรื่องทั้งหมดให้ฟังและแก้ปมปัญหานี้ เตียวหุยขี่ม้าตามหลังอย่างไม่ระมัดระวังราวกับว่าขงเบ้งไม่สนใจใยดี ดูเหมือนว่าทั้งสามคนจะต้องผิดหวังในครั้งนี เพื่อทำให้สีของฉากหิมะไม่มีดและจำเจเกินไป ศิลปินจึงย้อมสีตัวละครและม้าด้วยสีต่างๆ อย่างแยบคาย โดยตัดกันระหว่างตัวละครที่มีอารมณ์โกรธ ม้า และสภาพอากาศที่มีเมฆมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเสื้อคลุมสีแดงของเล่าปี่ซึ่งมีลักษณะเหมือนไฟบนหิมะ ทำให้รู้สึกภาพสงบและอบอุ่น เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลงและเสน่ห์อันน่าสนใจ

ภาพวาดโดยรวมงดงาม องค์ประกอบละเอียด หัวท้ายสอดประสานกัน ฉากที่สมบูรณ์แบบโครงเรื่องซับซ้อน และแนวความคิดทางศิลปะที่ลึกซึ้ง ทำให้เกิดภาพที่สมบูรณ์แบบเป็นเอกภาพของรูปทรงทางศิลปะและเนื้อหา สะท้อนให้เห็นถึงการสังเกตธรรมชาติและวิถีชีวิตในสังคมของศิลปิน พลังศิลปะอันล้ำลึกในการสร้างสรรค์ สกัดองค์ประกอบ ชีบซับ เรียนรู้ เพิ่มคุณค่า และการเข้าใจถึงแก่นแท้ของการสร้างสรรค์ และเมื่อยืนอยู่หน้าภาพวาดนี้ เราจะรู้สึกตื่นตันใจที่ได้ชื่นชมความงามของผลงานนี้ และในขณะที่เดียวกันก็พาตัวเองเข้าสู่ห้วงความคิดนั้นด้วย

ภาพที่ 4-2 ภาพ “เยือนกระท่อมสามครา” (จางซงมาว)

สุนทรียภาพศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจางซงมาว

1. การแสดงออกถึงแนวความคิดและสไตล์ทางศิลปะ

ขณะที่เรากำลังชื่นชมภาพวาด รู้สึกราวกับว่าเราดำดิ่งลงไป therein เข้าถึงอารมณ์ความรู้สึก และแนวคิดเช่นเดียวกับที่ศิลปินต้องการจะสื่อ หรือรู้สึกเหมือนกำลังเดินเล่นอยู่ในภาพวาด ราวกับกำลังชมนกชมไม้ หรือแม้แต่ใบไม้ที่ร่วงหล่นลอยอยู่ในเมฆน้ำก็ทำให้เรารู้สึกดำดิ่งลงไป ภาพวาด รู้สึกมีชีวิตชีวาอย่างอธิบายไม่ถูก นี่คือช่วงเวลาที่มีความรู้สึกและบรรยากาศผสมผสานกันอย่างลงตัว ด้วยแนวความคิดทางศิลปะนี้ ไม่เพียงแต่แฝงไว้ด้วย “อารมณ์” ของศิลปินเท่านั้น แต่ยังแฝงไว้ด้วย

“สถานการณ์” ที่สมจริงอีกด้วย แนวความคิดทางศิลปะเป็นผลผลิตจากอารมณ์ความรู้สึกและทิวทัศน์ที่มีอยู่จริง กล่าวคือการผสมผสานกลมกลืนของฉากและแนวความคิดทางศิลปะ

งานเครื่องเคลือบเฟินไฉ่ที่สร้างสรรค์ขึ้นโดยปรมาจารย์จางชงม่าว ไม่เพียงแต่มีรูปลักษณะที่งดงามเท่านั้น แต่ยังมีแนวความคิดทางศิลปะที่ชัดเจนและแปลกใหม่อีกด้วย เช่น การวาดภาพทิวทัศน์ ที่มักจะใช้การลงแสง-เงา (rendering) ด้วยหมึก และแต้มด้วยสีเขียวหรือสีน้ำตาลแดงเพื่อเชื่อมเจดสี ซึ่งทำให้ภูเขา เมฆ และหมอกผสมผสานกลมกลืนกัน ทำให้สามารถแสดงแนวความคิดทางศิลปะทิวทัศน์อันงดงามออกมาให้เห็นได้อย่างชัดเจน และในขณะเดียวกันก็ทำให้ผู้ชมรู้สึกถึงความสวยงามที่ทำให้ไม่แน่ใจว่านี่คือภาพวาดด้วยหมึกจีนหรือภาพวาดเครื่องเคลือบกันแน่ เพราะใกล้เคียงกับวิธีการสร้างสรรค์ภาพวาดด้วยหมึกจีนเป็นอย่างมาก ในขณะเดียวกัน แนวความคิดทางศิลปะรูปแบบนี้ยังผสมผสานกับความเรียบง่าย มีพลัง และความบริสุทธิ์ของภาพที่แสดงออกผ่านเครื่องเคลือบ ซึ่งสะท้อนถึงการแสวงหาจิตวิญญาณแห่งความเรียบง่ายและบริสุทธิ์ ซึ่งคล้ายกับแนวคิดของเล่าจื้อและจวงจื้อ (นักปราชญ์ชาวจีนในลัทธิเต๋า)

ตัวอย่างเช่น ผลงานเครื่องเคลือบเฟินไฉ่อันโด่งดังของจางชงม่าว “หอลึงหวัง” (หอเจ้าชายเถิง ในมณฑลเจียงซี เป็นหนึ่งในสามหอคอยที่ยิ่งใหญ่ทางตอนใต้ของจีน) ใช้องค์ประกอบภาพอันงดงาม และใช้พู่กันแต่งแต้มแสดงให้เห็นวิวทิวทัศน์ ทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกและเข้าใจโดยสัญชาตญาณ ภาพวาดเริ่มวาดจากมุมภาพ เพื่อสะท้อนถึงความกว้างใหญ่ของผืนน้ำ เขามักจะใช้ทิวทัศน์บนชายฝั่งเป็นฉากหลัง และใช้พู่กันวาดเพื่อซ่อนแนวชายฝั่ง สิ่งนี้ทำให้ขอบเขตของภาพดูกว้างใหญ่ขึ้น แล้วสร้างแนวความคิดทางศิลปะอันลึกซึ้ง ที่ซึ่งตราตรึงอยู่ในความทรงจำของผู้ชมตลอดไป

ภาพที่ 4-3 ผลงาน “เงาของเรือใบในแม่น้ำซางเจียง” (จางชงม่าว)

ภาพที่ 4-3 “เงาของเรือใบในแม่น้ำชางเจียง” ภาพดังกล่าวเป็นภาพที่ดูสมจริงราวกับว่าเราสามารถ “เดิน เล่น มีความหวัง ใช้ชีวิต” เปี่ยมไปด้วยความงดงาม และแนวความคิดทางศิลปะแบบนี้ก็เหนือกว่าเทคนิคการวาดภาพใดๆ ในขณะที่เดียวกันคุณค่าของการวาดภาพก็เสมือนการบันทึกสถานที่ซึ่งภาพวาดนั้นตั้งอยู่โดยแท้จริง ด้วยการพัฒนาอย่างรวดเร็วของอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบของจีนต่อเงินในสมัยราชวงศ์หมิง ทำให้การขนส่งทางน้ำมีความสำคัญอย่างยิ่ง ใน “บทกวีกิ่งไผ่เถาหยาง” ของเจิ้งถิงกั๋วมีบทกวีที่กล่าวถึงภาพวาดนี้ว่า “ผืนน้ำอันกว้างใหญ่คดเคี้ยวสลับซับซ้อน เรือใบบรรทุกกองฟาง และเครื่องเคลือบถูกบรรจุลงเรือแล่นออกไป หวังว่าชายผู้นั้นจะหวนกลับมา” ในการขนส่งเครื่องเคลือบ ท่าเรือชางเจียงเป็นทางเดียวที่จะเข้าเมือง ผังตะวันตกของแม่น้ำชางเจียง มีบางพื้นที่มีเตาเผาเครื่องปั้นดินเผาซึ่งอยู่ห่างจากฝั่งตะวันออกมาก ในสมัยจักรพรรดิว่านลี่ เมืองจิ่งเต๋อเจิ้นมีเตาเผาพื้นบ้านเกือบพันเตา ใน “เอ๋อโหวเว่ยถาน” (นวนิยายในสมุดบันทึกของราชวงศ์หมิง) ได้บันทึกฉากของจิ่งเต๋อเจิ้นที่เขาเห็นในสมัยจักรพรรดิว่านลี่ของราชวงศ์หมิง มีความว่า “ทอดยาวไกลกว่าสิบสามลี้ ควันพวยพุ่งนับแสนเรือน” เมืองจิ่งเต๋อเจิ้นในสมัยนั้นเรียกได้ว่าเป็นเมืองที่ไม่เคยหลับไหล ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าสะพานชางเจียงและเรือใบค้าขายที่แล่นผ่านในภาพ “เงาของเรือใบในแม่น้ำชางเจียง” นำเราเข้าสู่วิถีชีวิตของเมืองแห่งเครื่องเคลือบ เราเดินทางผ่านอดีตและปัจจุบันของเมืองผ่านภาพวาด ดำดิ่งสู่ห้วงเวลาอันงดงาม

ภาพที่ 4-4 ผลงาน “หยวนหมิงรักดอกเบญจมาศ” (จางชงม่า)

ผลงาน “หยวนหมิงรักดอกเบญจมาศ” (ภาพที่ 4-4) สร้างสรรค์ขึ้นในปีค.ศ. 1946 ในขณะที่จางซงมาว อายุได้ 12 ปี สไตล์การวาดภาพของเขาได้รับอิทธิพลอย่างมากจากหลิววี่เสินและสวี่เทียนเหมย “แปดสหายจูซาน” เขาวาดภาพท่ามกลางบทกวีโดยแสดงออกถึงนิสัยที่รักความสงบสุขและรสนิยมของเขา ฟูกันที่สะบัดลงบนเครื่องเคลือบก็เหมือนกับบนกระดาษ ขณะสะบัดฟูกันจะพิถีพิถันกับการวาดตามลำดับเสมอ ตรงไปตรงมาไม่เอนเอียง เป็นภาพที่มีความเป็นเอกภาพและมีความกลมกลืนของความหมายแฝงภายใน ซึ่งทำให้อารมณ์ของผู้ชมคล้อยไปตามภาพ

แนวความคิดทางศิลปะไม่เพียงแต่เป็นการผสมผสานระหว่างอารมณ์และทิวทัศน์เท่านั้น แต่ยังเป็นการผสมผสานระหว่างแนวความคิดของศิลปิน แนวความคิดเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์ อุดมคติเชิงสุนทรียภาพ และทิวทัศน์ที่มีอยู่จริง แน่ใจว่า “แนวคิด” นี้หมายรวมถึง แนวคิดและอุดมคติที่ไม่ใช่นามธรรม แต่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ของศิลปิน ความหมายของ “แนวความคิดทางศิลปะ” ไม่ใช่ อารมณ์ที่เรียบง่าย แต่เป็นอารมณ์ที่มีเหตุผล ศิลปะการวาดภาพแบบดั้งเดิมรูปแบบปรีแฮนด์ที่มีการเคลื่อนไหวฟูกันอย่างอิสระ คือการแสดงความรู้สึกและอารมณ์ของศิลปินผ่านการพรรณนาลักษณะภายนอกของสิ่งต่างๆ เพื่อหยาบย้อมสิ่งต่างๆ มาใช้ในการวาดภาพเพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึกภายในใจ

2. ความสัมพันธ์ทัศนมิติ

กัวซี (จิตรกรที่มีชื่อเสียงในราชวงศ์ซ่งเหนือ) เน้นย้ำใน “หลินฉวนเกาจื่อ” (เอกสารสำคัญเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ภาพเขียนทิวทัศน์ในสมัยราชวงศ์ซ่งเหนือ) ว่าจิตรกรควรสำรวจและสังเกตชีวิตอย่างลึกซึ้ง “มองจากระยะไกลเพื่อให้เกิดแรงผลักดัน มองใกล้เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ประกอบ” สำหรับการเปลี่ยนแปลงของวิวัตทัศน์ เช่น การเปลี่ยนแปลงของฤดูกาลทั้งสี่ สภาพอากาศที่มีเมฆมาก แดด ออก ฝนตก และหิมะตก กัวซีได้ทำการศึกษา สำรวจ สังเกตและวิจัย และสรุปประสบการณ์ที่ผ่านมาเหล่านั้นอย่างมีหลักการ เช่น ลักษณะของทิวทัศน์ “ซานหย่วน” (มุมมองทางศิลปะเกี่ยวกับ “ความไกลหรือระยะห่าง/สามมิติ” เช่น ภูเขาสามลูกที่มีภูเขาที่ไกล ที่ลึกและไกลแสนไกลและที่อยู่ใกล้ๆ เป็นต้น) ซึ่งมีความสำคัญในทางปฏิบัติอย่างมากสำหรับการวาดภาพจีนแบบดั้งเดิม

ทัศนมิติแสดงให้เห็นในภาพวาดจีนแบบดั้งเดิม เช่น ภาพ “หมู่มวลนกกาท่ามกลางหมันด์ฤดู” (ภาพที่ 4-5) ผลงานที่ไม่ระบุชื่อในสมัยราชวงศ์ซ่ง ประการแรก ในการทำให้ภาพดูมีความสมจริงและความเสมือนจริง โดยใช้สีหมึกเข้มและอ่อนตัดกันอย่างชัดเจน สำหรับต้นไม้ที่ตายแล้วในมุมมองใกล้และไกล ทำให้ภาพมีความใกล้ความจริงเสมือนจริงไกล ใหญ่ใกล้เล็กไกล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับการวาดภาพต้นไม้ในระยะใกล้ ใช้ฟูกันหมึกจางวาดแบบปะติดปะต่อเพื่อร่างโครงร่างของลำต้นของต้นไม้ ใช้หมึกสีดำสร้างแสงและเงา เพื่อสร้างภาพเชิงปริมาตร และได้ภาพที่เป็นธรรมชาติผ่านการแต่งแต้มสีสัน การจัดการกับเส้นแสดงทรง (Contour line) ทำให้แต่ละรูปร่างปรากฏขึ้นอย่างชาญฉลาดผ่านความเป็นจริงเสมือนที่แข็งและอ่อนของเส้นคอนทัวร์ รวมถึงการประสานกันของด้านหน้าและด้านหลัง

ขณะที่ปรมาจารย์จางซงม่าวกำลังสร้างสรรค์ผลงานเฟินไฉ่บนงานเครื่องเคลือบ ได้ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ทัศนมิติอีกด้วย และใช้เทคนิคการลงแสงและเงา (rendering) และเทคนิคการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความจริงและเสมือนจริงด้วย เพื่อชักนำการคิดของผู้ชมผ่านสายตาขณะชมภาพ เขาเลือกใช้การวาดภาพที่ไม่สมดุลและการรับรู้ที่เบลอเป็นหลักเพื่อคลายข้อจำกัดทางความคิดของผู้ชม ทำให้ผู้ชมได้รับประสบการณ์สุนทรียภาพที่แปลกใหม่ และเข้าถึงสภาวะระเหิดทางสุนทรียะ ในเวลาเดียวกัน ภาพยังส่งผลต่อความคิดและสภาพจิตใจของผู้ชมซึ่งจะทำให้ความคิดของผู้ชมเปลี่ยนไป ทำให้พวกเขาได้สัมผัสและเข้าใจนัยยะแฝงทางศิลปะในภาพโดยอัตโนมัติผ่านจินตนาการ ทำให้การสร้างสรรค์การวาดภาพบนงานเครื่องเคลือบด้วยเทคนิคเฟินไฉ่ยกระดับขึ้นอีกขั้น และการแสดงออกของสไตล์ศิลปะนี้มีพื้นฐานมาจากความเข้าใจของจางซงม่าวในด้านจิตวิทยาเชิงสุนทรียภาพของผู้ชม

ภาพที่ 4-5 ภาพวาด “หม่มวอลนกกาท่ามกลางหมันต์ฤดู” (จางซงม่าว)

ตัวอย่างเช่น ในผลงาน “ศาลาเก่าสู่ลม” (ภาพที่ 4-6) จางซงม่าวใช้เทคนิคทัศนมิติในภาพวาด กล่าวคือ ในขณะที่วาดภาพศาลา ได้วาดระยะห่างของทิวทัศน์ในระยะที่แตกต่างกันออกไป ทำให้ภาพดูจริงและเสมือนจริงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่ไม่สม่ำเสมอ คูมีระดับชั้นระหว่างหอคอยในภาพ และทำให้ภาพดูมีมิติมากขึ้น ยกเว้นการวาดภาพโดยแท้จริง ผลงานชิ้นนี้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทัศนมิติที่ยอดเยียม แสดงให้เห็นถึงความเรียบง่ายและความ

เหมาะสมของภาพ ทำให้ทิวทัศน์ที่สมดุลและไม่สมดุลกันเกิดความเป็นเอกภาพผสมผสานกลมกลืนกัน และยังมีส่วนช่วยในแง่ของการถ่ายทอดแนวความคิดทางศิลปะผ่านภาพอีกด้วย

ภาพที่ 4-6 ภาพ “ศาลาเก๋าสู้ลม” (จางซงม่าว)

3. ศิลปะตกแต่ง

สไตล์ศิลปะตกแต่งเป็นรูปแบบทัศนศิลป์ที่ผู้สร้างงานศิลปะใช้กราฟิก สัญลักษณ์ สี และวัสดุเฉพาะเพื่อแสดงวัตถุที่เฉพาะเจาะจง เพื่อถ่ายทอดวิสัยทัศน์ของตน แนวความคิดทางศิลปะตกแต่งมีรูปแบบการแสดงออกทางศิลปะที่หลากหลาย รูปแบบที่ใช้ในงานจิตรกรรม ได้แก่ สี ลวดลาย หรือภาพ วัสดุ พื้นผิว เป็นต้น แนวความคิดทางศิลปะตกแต่งเป็นศิลปะเชิงสัญลักษณ์ ในกระบวนการถ่ายทอดแนวความคิดทางศิลปะตกแต่ง มักจะแสดงออกให้ถึงคุณลักษณะ วัฒนธรรมทางสังคม และรสนิยมทางสุนทรียภาพ นอกจากนี้ ในกระบวนการนี้ การเลือกเนื้อหาและรูปทรงจะต้องสอดคล้องกับแนวเรื่อง (theme) ดังนั้น แนวความคิดทางศิลปะตกแต่งจึงมีลักษณะเชิงอัตวิสัย กล่าวคือ มีลักษณะเฉพาะตัว

ในช่วงต้นของยุคหินใหม่ ผู้คนวาดภาพลวดลายบนเครื่องปั้นดินเผาเพื่อความสวยงามและเพื่อตกแต่ง ดังนั้นเครื่องเคลือบกับการวาดภาพคือความสัมพันธ์ที่สอดคล้องประสานกัน การผสมผสานที่เหมาะสมและกลมกลืนตามธรรมชาติทำให้ผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบดูชัดเจนและมีเอกลักษณ์ในด้านศิลปะตกแต่ง สำหรับการออกแบบเครื่องเคลือบ รูปทรงและการตกแต่งภาพวาดบนพื้นผิวควรเป็นเอกภาพ และควรใช้ศิลปะการวาดภาพและศิลปะตกแต่งที่สอดคล้องกันตามประเภทของเครื่องเคลือบ เพื่อให้การตกแต่งและภาพวาดและการปั้นเครื่องเคลือบประสานกัน ความกลมกลืนเป็นหนึ่งในกฎเกณฑ์ที่สำคัญที่สุดในการออกแบบงานศิลปะเครื่องเคลือบ การผสมผสานกลมกลืนการวาดภาพ

บนเครื่องเคลือบและการปั้นเครื่องเคลือบนั้น เกิดจากองค์ประกอบที่สัมพันธ์กัน ขนาดที่เหมาะสม ตำแหน่งที่เหมาะสม และสไตล์ที่เป็นเอกภาพ

จางซงม่าวมีสไตล์การตกแต่งที่โดดเด่นมากในขณะที่สร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบเฟินไฉ่ ซึ่งสะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนในผลงานหลายชิ้น เช่น “ศาลาเก่าสู่ลม” (ภาพที่ 4-6) และ “กวีหญิงไซ่เหวินจี” เส้นที่ใช้ในวาดภาพส่วนใหญ่นั้นค่อนข้างเรียบเนียนและคมชัด และการเลือกสีก็ตรงไปตรงมา ทำให้ภาพวาดสถาปัตยกรรม อาคาร บ้านเรือน พืชพรรณ และตัวละครต่างก็มีความประณีตมาก และเขาก็ได้สร้างสรรค์ผลงานภาพวาดที่มีความสัมพันธ์ที่คนมิติอีกด้วย จางซงม่าวได้ผสมผสานศิลปะเครื่องเคลือบและศิลปะตกแต่งเข้าด้วยกัน และนำศิลปะทั้งสองไปใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างยอดเยี่ยม ทำให้ภาพโดยรวมมีความสมดุลและกลมกลืน และหลีกเลี่ยงไม่ให้อาพุดแข็งที่อเกินไป ภายใต้กฎการตกแต่ง และเพื่อให้เกิดความงามภายในภาพ

ตัวอย่างเช่น ในขณะที่จางซงม่าวสร้างสรรค์ภาพวาดพรรณพฤกษาและสัตว์โดยใช้เทคนิคเฟินไฉ่ เช่น “โบตันผีเสื้อหลากสี” เขาเน้นที่การแสดงออกถึงสไตล์การตกแต่งที่โดดเด่น การเลือกสีที่งดงามในการสร้างสรรค์ และการแสดงภาพออกมาได้อย่างสมจริง ไม่เพียงแสดงให้เห็นถึงความสดใสมีชีวิตชีวา แต่ยังแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกที่แตกต่างของลำดับชั้นอีกด้วย กล่าวคือ โทนสีพื้นหลังของภาพทั้งหมดถูกตั้งค่าเป็นสีเทา และภาพวาดดอกโบตัน ใบไม้ และนกแก้วใช้เม็ดสีที่สดใส ซึ่งสร้างความแตกต่างระหว่างพื้นหลังและวัตถุภายในภาพโดยการสร้างแสงและเงา ทำให้ภาพของดอกไม้และนกคมชัดและสมจริงมาก

4. สุนทรียภาพแห่งดอกโบตัน

จางซงม่าวได้รับการขนานนามว่า “ราชาแห่งดอกโบตัน” เครื่องเคลือบดอกโบตันของเขามีราคาแพงและแจ่มใสน่าชื่นชม “ความงามแห่งชาติ กลิ่นหอมแห่งสวรรค์” (ภาพที่ 4-7) ซึ่งภายในภาพประกอบไปด้วยดอกโบตัน 12 ดอกและผีเสื้อ 2 ตัวเป็นลวดลายที่มีสีสันสดใส การสลับปลายพู่กันที่เป็นธรรมชาติและสมจริงทำให้ผู้คนต่างชื่นชม และการผสมผสานสีที่กลมกลืนและเป็นเอกภาพทำให้ผู้คนรู้สึกแปลกใหม่ โดยเฉพาะดอกโบตันที่สง่างามละเอียดอ่อนและงดงามในหมู่มวลดอกไม้ ซึ่งทำให้ผู้คนรู้สึกผ่อนคลาย และผีเสื้อที่กำลังบินดูสมจริง และการถ่ายแนวความคิดทางศิลปะอันวิจิตรบรรจง ทำให้ผู้คนเพลิดเพลินไปกับความงามจนไม่อยากจะจากไป ความงามทางศิลปะไม่สามารถวัดได้ด้วยราคา ในวงการจิตรกรรมเครื่องเคลือบ จางซงม่าวถือได้ว่าเป็นผู้รอบรู้และเป็นปรมาจารย์อย่างแท้จริง ผลงานของเขามีหลากหลายธีมและสไตล์ที่แตกต่างกัน ตัวละคร ทิวทัศน์ พรรณพฤกษาและสัตว์ ล้วนเป็นธีมสร้างสรรค์ที่เขาชื่นชอบและเชี่ยวชาญ อีกทั้งยังมีสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว บางคนพูดถึงภาพวาดตัวละครของเขาว่า มีรูปลักษณ์ที่ดูสมจริง ท่าทางที่สง่างามและมีชีวิตชีวา และเครื่องแต่งกายที่งดงาม ภาพวาดทิวทัศน์มีความงดงามและทรงพลังด้วยแนวความคิดทางศิลปะที่เปิดกว้าง ความหมายเชิงบทกวีและศิลปะที่ผสมผสานอยู่ในภาพวาด และความงามของภาพวาดพรรณ

พุกษาและสัตว์นั้นประณีต มีชีวิตชีวา และสง่างาม กล่าวโดยสรุปคือ ผลงานของจางซงมาวไม่ว่าจะเป็นภาพวาดทิวทัศน์ พรรณพุกษา สัตว์ หรือตัวละคร ล้วนเต็มไปด้วยจิตวิญญาณและความมีชีวิตชีวา ซึ่งนี่อาจเป็นสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์ของผลงานของเขา

ภาพที่ 4-7 ภาพวาด “ความงามแห่งชาติ กลิ่นหอมแห่งสวรรค์” (จางซงมาว)

5. สุนทรียภาพแห่งภาพวาดทิวทัศน์

ภาพวาดทิวทัศน์ที่เก่าแก่ที่สุดที่ยังหลงเหลืออยู่ในประเทศจีน คือ “เยี่ยมชมทิวทัศน์ฤดูใบไม้ผลิ” โดยจิตรกรจางจื่อเจียนในสมัยราชวงศ์ซุย โดยมีภาพทิวทัศน์เป็นหลัก และถ่ายทอดทิวทัศน์ฤดูใบไม้ผลิที่สดใสและภาพของนักท่องเที่ยวที่เพลิดเพลินกับทิวทัศน์ได้อย่างเต็มที่ ในภาพวาด ภูเขา แม่น้ำ และตัวละครถูกวาดด้วยลายเส้นสีเขียวไฉกา ส่วนต้นไม้ใช้สีชมพูในการย้อมทิวทัศน์ในฤดูใบไม้ผลิที่สวยงามผสมผสานบรรยากาศทั้งหมดเข้าด้วยกัน เพิ่มความสวยงามของการตกแต่งแบบคลาสสิก และสื่อให้เห็นถึงพรรณพุกษาในฤดูใบไม้ผลิ ทะเลสาบและเมฆสีขาวในภาพเต็มไปด้วยชีวิตชีวา ลมหายใจของฤดูใบไม้ผลิในทิวทัศน์ธรรมชาติกำลังไล่ตามศิลปะของ “ความรู้สึกนอกภาพวาด” (ภาพมีความสมจริงและด้านนอกภาพวาดก็เต็มไปด้วยอารมณ์ของศิลปิน) อย่างเห็นได้ชัดจากภาพวาดทิวทัศน์ เราสามารถมุ่งเน้นไปที่การชื่นชมแนวความคิดทางศิลปะ สไตล์ เส้น และโทนสีของภาพวาดจีน ไม่มีภาพวาดประเภทอื่นใดที่สามารถให้ประสบการณ์ทางอารมณ์เช่นนี้แก่เราได้ ความเป็นธรรมชาติของภาพวาดทิวทัศน์ช่วยให้ผู้คนได้ดำดิ่งเข้าไปอยู่ในนั้น หลีกหนีจากความเร่งรีบ

และวุ่นวายในโลกแห่งความเป็นจริง และสัมผัสกับอารมณ์ทางศิลปะที่โรแมนติกผ่านภาพที่แสดงออกมา

การวาดภาพทิวทัศน์ในงานศิลปะเฟินไฉ่ก็เป็นเทคนิคในการแสดงความรู้สึกที่มีต่อทิวทัศน์เช่นกัน แต่เทคนิคและวัสดุที่ใช้ในกระบวนการสร้างสรรค์นั้นแตกต่างกัน ภาพวาดทิวทัศน์เครื่องเคลือบเฟินไฉ่ “ทะเลสาบนางฟ้า” ที่สร้างสรรค์โดยจางชงมาว แสดงให้เห็นทิวทัศน์อันเงียบสงบและความสวยงามของทะเลสาบนางฟ้าผ่านการพรรณนาอย่างพิถีพิถัน ภาพวาดมีความงดงาม มีความสมดุลทั้งด้านหน้าและด้านหลัง ตลอดจนความเสมือนจริงและความจริง ซึ่งไม่สามารถปกปิดทิวทัศน์อันเงียบสงบและความสวยงามของทะเลสาบนางฟ้าได้ ยอดเขาสูงตระหง่านสลัซบซ้อนอยู่ทั้งสี่ด้าน ต้นสนเขียวขจีและทะเลสาบสีเขียวหยกที่อยู่ระหว่างภูเขาสะท้อนซึ่งกันและกัน ทิวทัศน์อันงดงามของทะเลสาบและภูเขาได้แสดงให้เห็นในภาพวาดกระเบื้องเคลือบนี้ ใช้ลายเส้นบางๆ ในการวาดศาลา เรือข้ามฟาก และนักท่องเที่ยวที่เที่ยวชมอยู่ในตำแหน่งสำคัญในภาพวาด ซึ่งดูเรียบง่ายแต่เครื่องขริม โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายละเอียดของต้นไม้โบราณ แค่มองก็รู้ว่าเป็นต้นไม้เก่าแก่ ในขณะที่ตัวละครก็มีเสน่ห์มาก รายละเอียดในภาพทิวทัศน์ของทะเลสาบนางฟ้าที่จางชงมาวได้จรดพู่กันอันประณีตบรรจงนั้นมีความหลากหลายแต่ไม่เกะกะ และแนวความคิดทางศิลปะก็ซึ่งแต่กลับมีชีวิตชีวา

“บ้านท่ามกลางหุบเขาและผืนน้ำอันเขียวขจี” และ “บทกวีของหลี่ไป่” ต่างก็เป็นภาพทิวทัศน์ที่แต่งแต้มด้วยหมึกของจางชงมาว โดยการใช้สีเขียวเพียงเล็กน้อยในการแต่งแต้มเพื่อพรรณนาถึงภูเขาอันทอดยาวไม่มีที่สิ้นสุด เมฆ และหมอกที่ดูเหมือนภาพลวงระหว่างภูเขา ด้วยวิธีการและเทคนิคนี้ แสดงให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่ของฉาก เฟินไฉ่เป็นศิลปะการตกแต่งชนิดหนึ่งในงานเครื่องเคลือบ การวาดภาพทิวทัศน์ด้วยเฟินไฉ่สมัยใหม่ได้สืบทอดสไตล์การสร้างสรรค์ของการวาดภาพจีนแบบดั้งเดิม และบนพื้นฐานนี้ก็ได้มีการพัฒนาและสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ขึ้นมาโดยการสกัดแก่นแท้ ออกมา ทำให้อารมณ์ที่แท้จริงของศิลปินเครื่องเคลือบสามารถแสดงออกมาได้อย่างเต็มที่ในผลงานของตน และแสดงให้เห็นถึงความงดงามของแนวความคิดทางศิลปะของการวาดภาพทิวทัศน์ได้ดียิ่งขึ้น

สไตล์การวาดภาพทิวทัศน์ของจางชงมาวแตกต่างจากสไตล์การวาดภาพทิวทัศน์แบบดั้งเดิม ซึ่งส่วนใหญ่มาจากผลงานการวาดภาพร่างของเขา และเหมาะที่จะใช้ในการตกแต่งเป็นอย่างมาก ในแง่ของเจตนารมณ์ในการสร้างสรรค์ การใช้เทคนิคเกินจริง เรียบเรียง และการเปลี่ยนแปลงในธีมในระดับที่แตกต่างกัน และการผสมผสานเข้ากับรูปทรงของเครื่องเคลือบ ในการใช้สีเครื่องเคลือบ ส่วนหลักจะถูกเน้น ส่วนรองจะถูกทำให้เรียบง่าย และวัสดุวัตถุดิบรวมจะเน้นไปที่เครื่องเคลือบเคลือบ กล่าวคือ ยังคงรักษาอัตลักษณ์ของภาพทิวทัศน์และถ่ายทอดแนวความคิดทางศิลปะของศิลปิน ตัวอย่างเช่น ภูเขาหวงซานมีภูเขาที่แปลกตา น้ำพุ เมฆ และน้ำตก พฤษภชาติเขียวขจีงดงาม ดอกไม้บนภูเขาที่บ้านสะพรั่งในฤดูใบไม้ผลิ และภูเขาที่ปกคลุมไปด้วยหิมะในฤดูหนาว โดยมี

ลมและหิมะโปรยปรายทั่วท้องฟ้า ในงานภาพร่างและงานเครื่องเคลือบของเขา ความงามตามธรรมชาติดูเหมือนจะมีชีวิตและมีกลิ่นอาย เช่นเดียวกับ “ภาพคอลเลกชันทิวทัศน์” ที่ทรงพลังและมีแนวความคิดทางศิลปะที่ลึกซึ้ง และมีความงดงาม เป็นอิสระและความสง่างามของชายผู้ยิ่งใหญ่

แม้ว่าการวาดภาพทิวทัศน์ส่วนใหญ่จะได้มาจากการวาดภาพร่าง แต่ภาพร่างไม่ได้เป็นเพียงการบรรยายทิวทัศน์ธรรมชาติและแสวงหาความงามตามธรรมชาติเท่านั้น แต่ยังผสมผสานอารมณ์ความรู้สึกส่วนตัวเข้ากับฉากที่เป็นกลางผ่านทิวทัศน์ธรรมชาติ การแสดงของภูเขา เมฆ และต้นสน แสดงให้เห็นถึงความปรารถนาและอารมณ์ของศิลปินด้วย จึงสามารถกระตุ้นอารมณ์และความสนใจด้านสุนทรียศาสตร์ของผู้คนได้

6. สุนทรียภาพแห่งภาพวาดพรรณพฤกษาและสัตว์

ต้นกำเนิดของการวาดภาพพรรณพฤกษาและสัตว์บนเครื่องเคลือบของจีนสามารถย้อนอดีตไปถึงยุคหินใหม่ของสังคมบุพกาล นั่นคือ การเกิดขึ้นของเครื่องปั้นดินเผาที่เขียนสีและภาพวาดสัตว์ที่มีลวดลายของสังคมบุพกาล ซึ่งได้กลายเป็นรูปแบบที่เก่าแก่ที่สุดของภาพวาดพรรณพฤกษาและสัตว์แบบดั้งเดิมของจีน รูปแบบการวาดภาพพรรณพฤกษาและสัตว์บนเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมของจีน ส่วนใหญ่แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ ภาพวาดพรรณพฤกษาและสัตว์บนเครื่องเคลือบสมัยราชวงศ์หมิงและชิง และภาพวาดพรรณพฤกษาและสัตว์บนเครื่องเคลือบที่มีสไตล์ของนักปราชญ์รูปแบบดั้งเดิมแบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลักคือ เต่าเผาหลวง(เต่าเผาของพระราชวัง) และเต่าเผาพื้นบ้าน ในยุคแรกๆ ของการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน รูปแบบดั้งเดิมทั้งสองค่อยๆ ลดลง แต่ในช่วงเริ่มต้นของการปฏิรูปเศรษฐกิจและการเปิดประเทศ รูปแบบหลักทั้งสองประเภทก็พัฒนาอย่างรวดเร็ว แต่ภายในไม่กี่ปี กล่าวคือในทศวรรษ 1980 ช่วงเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคใหม่ของการพัฒนา

รูปลักษณะทางศิลปะและงานฝีมือห่างไกลจากภาพวาดพรรณพฤกษาและสัตว์บนเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมมาก ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา เนื่องด้วยการพัฒนาในทุกๆ ด้านได้เป็นตัวแปรทำให้เกิดการพัฒนาอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังเสริมสร้างจิตวิญญาณแห่งนวัตกรรมของการสร้างสรรค์ภาพวาดพรรณพฤกษาและสัตว์บนเครื่องเคลือบร่วมสมัยอีกด้วย ศิลปะภาพวาดเฟินไฉ่พรรณพฤกษาและสัตว์บนเครื่องเคลือบร่วมสมัยมีเอกลักษณ์เฉพาะในรูปแบบการวาดภาพและการแสดงออก โดยผสมผสานประเพณีจีนและตะวันตกเข้ากับศิลปะสมัยใหม่ และนำเสนอต่อผู้คนทั่วโลกในรูปแบบที่หลากหลาย

สุนทรียศาสตร์ศิลปะเฟินไฉ่ในการวาดภาพพรรณพฤกษาและสัตว์ของจางชงม่าวสวยสดงดงาม ภาพวาดพรรณพฤกษาและสัตว์บนงานเครื่องเคลือบและแจกันเครื่องเคลือบเป็นงานที่โดดเด่นมากในงานศิลปะเครื่องเคลือบ ภาพวาดพรรณพฤกษาและสัตว์ที่สร้างสรรค์โดยจางชงม่าวมีสีสันที่สวยงามและองค์ประกอบที่สมจริง แสดงให้เห็นถึงความสุขของชีวิต ผลงานของจางชงม่าว “กระต๊อ้นน้อยในสระบัว” “นกแก้วเบญจมาศ” และ “โบตั๋นผีเสื้อหลากสี” เพื่อที่จะให้ผลงานตัดกันระหว่างความสว่างและความมืด จึงทำการลงแสงและเงาบนวัตถุบนเนื้อดินของเครื่องเคลือบ โดยเน้นโทนสี

เทาของทั้งภาพ ส่วนที่ค่อนข้างมืดของภาพสามารถดึงความละเอียดอ่อนของดอกไม้และความเขียวของใบไม้ออกมาได้ดีกว่า ภาพที่สมจริงแสดงให้เห็นถึงการเรียนรู้ของจิตรกรและการหยิบยืมเทคนิคการวาดภาพแบบตะวันตก และนำทักษะเฉพาะตัวผสมผสานเข้ากับลักษณะเฉพาะของศิลปะเครื่องเคลือบของชาติ ศิลปะเครื่องเคลือบของจางชงม่าวให้ความสำคัญกับการลงแสงและเงาด้วยหมึกประสานกับการแสดงออกของสีและองค์ประกอบที่มีชีวิตชีวา โดยการผสมผสานเอกลักษณ์ประจำชาติและการแสดงออกของภาพวาดตะวันตกไว้ในภาพวาดเดี่ยว ผสมผสานเอกลักษณ์ของเครื่องเคลือบเข้ากับศิลปะการวาดภาพจีนแบบดั้งเดิม และให้ความสำคัญกับการจับคู่สี องค์ประกอบ ภาพวาดจีนจึงแฝงไว้ซึ่งศิลปะตะวันตก แสดงภาพที่กลมกลืน มีชีวิตชีวา หลากหลายสีน “ภาพวาดซีรีส์พรรณพฤกษาและสัตว์ของจิน” และ “ภาพวาดซีรีส์พระราชวังฤดูร้อน” ที่สร้างสรรค์โดยจางชงม่าว ได้รับการจัดทำเป็นงานเครื่องเคลือบสำหรับตั้งโชว์โดยศูนย์ศิลปะในสหรัฐอเมริกา และได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ สิ่งนี้มีอิทธิพลและบทบาทเป็นอย่างมากในการเป็นแนวทางและส่งเสริมงานศิลปะจีนไม่ว่าผู้สร้างงานศิลปะเครื่องเคลือบที่เกี่ยวข้อง

“ดอกเหมยสีขาวบนพื้นสีแดง” รูปแบบศิลปะที่มีเพียงหนึ่งเดียวและลวดลายที่เรียบง่ายของดอกเหมย ซึ่งประกอบด้วยวงกลม ครึ่งวงกลม และวงรี สีส่วนใหญ่ที่ใช้ประกอบด้วยกลีบดอกสีขาว เกสรสีเหลือง และดอกสีน้ำตาล ดอกเหมยมีความเรียบง่ายและเหมาะสมสำหรับการตกแต่งในหลากหลายรูปแบบ เพื่อไม่ให้ภาพซ้ำซากจำเจจึงใช้วิธีการจัดองค์ประกอบภาพซ้ำๆ โดยจัดให้ดอกเหมยและกลีบดอกเหมยอยู่ในภาพเดียวกัน การปรากฏของดอกเหมยประเภทเดียวกันหลายครั้ง ให้ความรู้สึกเป็นลำดับ ทีละชั้น รวมเอาดอกเหมยในรูปแบบต่างๆ ไว้ในภาพเดียว ในขณะเดียวกันกลีบของดอกเหมยก็มีรูปร่างคล้ายกัน ทำให้ภาพเปลี่ยนไปซ้ำแล้วซ้ำเล่า ทำให้ภาพสมบูรณ์ยิ่งขึ้น กิ่งก้านของดอกเหมยนั้นเรียงรายด้วยเส้นนับไม่ถ้วน แต่ก็ไม่ทับซ้อนกัน ใบไม้ที่เขียวชอุ่มของดอกเหมยที่แสดงออกอย่างประณีตสร้างบรรยากาศที่ลงตัว

ภาพวาดเครื่องเคลือบพรรณพฤกษาและสัตว์ของจางชงม่าวฉีกแนวจากรูปแบบศิลปะดั้งเดิม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายและความเป็นเอกลักษณ์อย่างเด่นชัด บนพื้นฐานศิลปะดั้งเดิมผสมผสานสไตล์ของภาพวาดสีน้ำมันแบบตะวันตกที่หลากหลายเข้าด้วยกัน รวมถึงวิถีชีวิตสำนันิยมแบบตะวันตกแบบดั้งเดิม ซึ่งมีสไตล์ศิลปะสมัยใหม่และหลังสมัยใหม่ (Postmodernism) มากกว่า และการสำรวจรูปแบบดั้งเดิมก็ลึกซึ้งยิ่งขึ้นเช่นกัน ส่งเสริมอุปนิสัยส่วนตัว ผสมผสานอารมณ์ความรู้สึกส่วนบุคคล สร้างสไตล์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ปูทางไปสู่การพัฒนางานศิลปะเครื่องเคลือบที่มีเอกลักษณ์ของจีน และยังได้รับการยอมรับในระดับชาติและระดับนานาชาติ

สรุป

อุปนิสัยและอัตลักษณ์ของจิตรกรที่แสดงออกให้เห็นผ่านภาพวาดและสะท้อนออกมาในอารมณ์ของภาพวาดมักเป็นสัญลักษณ์ของอัตลักษณ์ของจิตรกรนั้นๆ กล่าวคือ สภาพแวดล้อมในการเติบโตของจิตรกร สภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต โลกทัศน์ มุมมองต่อชีวิต และค่านิยม ล้วนสะท้อนให้เห็นในการสร้างสรรค์ภายในภาพ การเปลี่ยนแปลงของอารมณ์ในช่วงเวลาหรือยุคสมัยที่ต่างกัน ก่อให้เกิดผลงานภาพที่แตกต่างกัน หรืออัตลักษณ์สไตล์ของเรื่องและธีมที่ต่างกัน ศิลปะเฟินไฉ่นบนเครื่องเคลือบของจางซงมาวนำเสนออัตลักษณ์สไตล์ศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบที่แตกต่างกัน เนื่องด้วยอิทธิพลจากอัตลักษณ์เฉพาะตัว วิธีชีวิต และประสบการณ์ชีวิต สไตล์ท่วงทำนองในบทประพันธ์ ความสัมพันธ์ของมุมมอง และเอกลักษณ์เฉพาะของสไตล์ศิลปะการตกแต่ง ล้วนแสดงให้เห็นถึงภาพชีวิตของศิลปินคนหนึ่ง จากเนื้อหาที่หลากหลายและมีสไตล์ ไม่ว่าจะเป็นบุคคล ทิวทัศน์ ดอกไม้หรือนก ล้วนมีมาตรฐานความงามเฉพาะสำหรับศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบ รวมกันระหว่างเอกลักษณ์เฉพาะของเครื่องเคลือบเข้ากับศิลปะการวาดภาพของจีน การให้ความสำคัญกับการจับคู่สีในองค์ประกอบของจีนยังรวมถึงการอ้างอิงถึงศิลปะตะวันตก การแสดงออกที่กลมกลืนภาพวาดที่มีชีวิต มีสีสันที่หลากหลาย และยังแสดงถึงความปรารถนาและอารมณ์ความรู้สึกของศิลปินอีกด้วย ซึ่งจะช่วยกระตุ้นอารมณ์และความสนใจทางสุนทรียะของผู้คนทั้งหลายออกมา การวิจัยในบทนี้มีคุณค่าและประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยในมุมมองเชิงสุนทรียะเป็นอย่างมาก

บทที่ 5

การสร้างสรรคและวิเคราะห์ผลงานศิลปะเครื่องเคลือบ “เฟินไฉ่แห่งบูรพา”

จากการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับสุนทรียภาพของภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจางซงมาว ข้างต้น ผู้วิจัยพบว่าสุนทรียภาพทางศิลปะของศิลปินจะแปรเปลี่ยนไปตามยุคสมัยและประสบการณ์ชีวิตของแต่ละคน เฉกเช่นเดียวกับพัฒนาการของสไตล์ของภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจางซงมาว สไตล์ของภาพวาดแปรเปลี่ยนจากแนวความคิดทางศิลปะ ทักษะฝีมือ การตกแต่ง ตลอดจนการ แสดงออกทางสุนทรียภาพของภาพวาดด้วยธีมที่แตกต่างกัน ภาพวาดบนเครื่องเคลือบ ของจางซงมาว วนิพกภูสโตร์ศิลปะแบบเดิมๆ และแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายและความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว เผยให้เห็นคุณลักษณะเฉพาะตัว ผสมผสานอารมณ์และสร้างสไตล์ที่มีลักษณะเฉพาะตัวที่โดดเด่น จาก ผลการวิเคราะห์ข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์ใช้กับการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัย ที่จะบูรณาการ ศิลปะดั้งเดิมเข้ากับสไตล์ภาพวาดสีน้ำมันของตะวันตก ใช้อองค์ประกอบของจุด เส้น และพื้นผิว และ วิธีอื่นๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งสไตล์สมัยใหม่และหลังสมัยใหม่ อีกทั้ง เพื่อการศึกษาและสำรวจสไตล์ดั้งเดิม ในเชิงลึกอีกด้วย

ในฐานะคนรุ่นใหม่ของตระกูลศิลปะเครื่องเคลือบจางซงมาว ผู้วิจัยได้รับอิทธิพลจาก คุณลักษณะอันสูงส่งของคุณตาจางซงมาวและคุณยายสวี๋ย่าเฟิง ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปหัตถกรรม ของจีน จึงได้เริ่มเรียนรู้เทคนิคการวาดภาพบนเครื่องเคลือบมาตั้งแต่อายุ 16 ปี เริ่มจากการเขียนสีได้ เคลือบสีน้ำมันและขาวไปจนถึงการเขียนสีได้เคลือบด้วยเทคนิคซินไฉ่และเฟินไฉ่ ผู้วิจัยใช้ชีวิตอยู่ใน บรรยากาศที่อบอุ่นไปด้วยวัฒนธรรมดั้งเดิมมานานหลายปี คำว่าสืบสานจึงหนักหนาและ เปรียบเสมือนกับ “พันธนาการ” คู่หนึ่ง และเนื่องด้วยแรงกระตุ้นของการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ทำให้ผู้วิจัยจำเป็นต้องปลดล๊อคพันธนาการนั้น แล้วเดินทางมาศึกษาต่อที่ประเทศไทย

การสืบสานนั้นเป็นสิ่งที่ค่อนข้างจะโดดเดี่ยว หนักหนา และยากลำบาก ในขณะที่การ สร้างสรรค์นวัตกรรมคือ สัญชาตญาณแห่งการมีชีวิต (Life instinct) จากการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยได้ แยกแยะการสร้างสรรคงานศิลปะเครื่องเคลือบเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน “เฟินไฉ่ แห่งบูรพา” โดยการประยุกต์ใช้หัตถกรรม องค์ประกอบ และสีจากสุนทรียภาพทางศิลปะการวาด ภาพบนเครื่องเคลือบของจางซงมาว บูรณาการเทคนิคแบบดั้งเดิมเข้ากับองค์ประกอบร่วมสมัย และ ผสมผสานสไตล์การวาดภาพสีน้ำมันแบบตะวันตก และวิธีการจัดองค์ประกอบจุด เส้น และพื้นผิว

เพื่อให้เกิดเป็นรูปธรรมในนามธรรม และได้มาซึ่งผลงานศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบที่มีแนวคิดสร้างสรรค์ร่วมสมัย

แนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบ

1. แนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน

ปอล เซซาน (Paul Cézanne) จิตรกรชาวฝรั่งเศสผู้โด่งดังเคยกล่าวไว้ว่า “ไม่ว่าสิ่งที่ยุติกรนั้นวาดอยู่จะเป็นอะไรก็ตาม ท้ายที่สุดแล้ว มันก็เพื่อการแสดงให้เห็นถึงลายเส้นและสีที่สมบูรณ์แบบเท่านั้น ไม่มีสิ่งอื่นใดแล้ว” เส้นซึ่งเป็นหนึ่งในองค์ประกอบหลักของการถ่ายทอดแนวความคิดทางศิลปะของการวาดภาพ ซึ่งแสดงถึงเส้นที่อันไม่มีที่สิ้นสุดมาตั้งแต่สมัยโบราณกาล ลายเส้นของงานจิตรกรรมตะวันตกสมัยใหม่ เน้นการแสดงให้เห็นถึงอารมณ์ของจิตรกร และมีอัตลักษณ์ทางอารมณ์ความรู้สึกเฉพาะตัวที่แสดงออกมา

ผู้วิจัยเคยพยายามใช้แนวความคิดทางศิลปะของภาพวาดบนเครื่องเคลือบต่างๆ เพื่อผสมผสานศิลปะนามธรรมที่ “เรียบง่าย” และ “ซับซ้อน” “แท้จริง” และ “เสมือนจริง” ผ่านเทคนิคการเขียนสีใต้เคลือบสีน้ำเงินและสีขาว และการเคลือบสีต่างๆ สีบนเคลือบเฟินไฉ่ สีบนเคลือบหลากสี และเทคนิคการแสดงออกที่หลากหลาย ผสมผสานกับเส้น จุด รอยขีดข่วน และการกระเซ็นของหมึก เพื่อสร้างโครงร่าง และอัดแน่นไว้บนงานเคลือบที่กลมดั่งพระจันทร์และแวววาวดังแสงจันทร์ เพียงเพื่อแสดงให้เห็นว่าการรับรู้ผ่านการมอง จะทำอย่างไรให้ความซับซ้อนนั้นเข้าใจง่ายผ่านพื้นผิวของวัสดุต่างๆ และความสัมพันธ์ของพื้นที่เชิงทอพอโลยี (Topological Space) ซึ่งนั่นคือ วิธีที่การมองเห็นของมนุษย์ทำให้ภาพที่เราต้องการเห็นเป็นนามธรรมและรู้สึกถึงพื้นที่จากแสงที่คาดเดาไม่ได้

2 การสกัดองค์ประกอบจากมหาวิทยาลัยบูรพา ประเทศไทย

กุสทัฟ คลิมท์ (Gustav Klimt) ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญผู้เป็นตัวแทนอันโดดเด่นของการวาดภาพสัญลักษณ์นิยม(Symbolism) สนับสนุนว่าเพื่อที่จะดึงสารจากโลกแห่งความฝันและตำนาน เราจำเป็นต้องพึ่งพาจินตนาการ แต่จินตนาการก็ต้องอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง ตั้งแต่ผู้วิจัยมาเรียนที่มหาวิทยาลัยบูรพา ประเทศไทยในปีค.ศ. 2019 ทำให้ผู้วิจัยเกิดความรู้สึกรักในประเทศไทยและมหาวิทยาลัยบูรพาเป็นอย่างมาก และสนใจวัฒนธรรมต่างชาติอย่างยิ่ง เมื่อผู้วิจัยเดินเข้าไปในมหาวิทยาลัยบูรพา สถาปัตยกรรมของที่นี่เต็มไปด้วยจินตนาการ ซึ่งมีทั้งความสดใส ชัดเจน ลึกกลับยิ่งใหญ่มากมาย ซึ่งเต็มไปด้วยพรสวรรค์ในการสร้างสรรค์อย่างยิ่งยวด แสดงให้เห็นถึงเส้นที่อันเป็นเอกลักษณ์ของประเทศในการสร้างสรรค์งานศิลปะ

เนื้อหาและองค์ประกอบบางส่วนที่ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมมีดังนี้

ภาพที่ 5-1 ภาพเรือซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของสาขาวิชาวิทยาการเดินเรือ มหาวิทยาลัยบูรพา(Qiu Jiaji)

ภาพที่ 5-2 คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา(Qiu Jiaji)

ภาพที่ 5-3 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยบูรพา(Qiu Jiaji)

ภาพที่ 5-4 รถไฟฟ้าของมหาวิทยาลัยบูรพา(Qiu Jiaji)

ภาพที่ 5-5 รถสองแถว(Qiu Jiaji)

ภาพที่ 5-6 สถาบันขงจื้อและศูนย์จีนศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา(Qiu Jiaji)

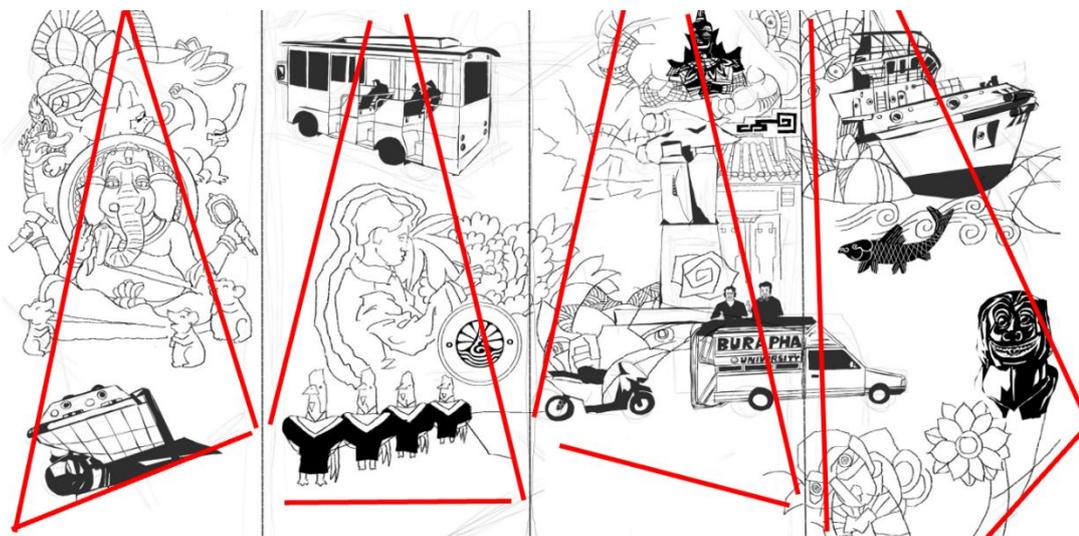
ภาพที่ 5-7 องค์พระพิฆเนศ(Qiu Jiaji)

3. ภาพร่างแนวคิดการสร้างสรรค์และการออกแบบผลงาน

ภาพที่ 5-8 ภาพร่างด้วยมือ (Qiu Jiaji, 2023)

ภาพร่างนี้เป็นภาพร่างขั้นสุดท้าย องค์ประกอบที่เป็นรูปธรรมในภาพร่างถูกรวบรวมโดยผู้วิจัย ในมหาวิทยาลัยบูรพา ประเทศไทย โดยผ่านการวางผังแบบหยาบอย่างกระจัดกระจาย เหลือพื้นที่ว่างสำหรับองค์ประกอบของเส้น ใช้วิธีการจัดองค์ประกอบรูปสามเหลี่ยมซึ่งมีความสมดุล และสามารถเน้นองค์ประกอบที่เป็นรูปธรรมได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยต้องการแสดงแนวความคิดทางศิลปะที่ไม่มีข้อจำกัด ในภาพร่างที่สอง ผู้วิจัยกำลังวาดภาพดอกไม้ต้นแบบดั้งเดิม แต่ถูกรายล้อมด้วยองค์ประกอบที่เป็นรูปธรรมในปัจจุบันและองค์ประกอบอิสระ เพื่อแสดงถึงแนวคิดที่แปรเปลี่ยนไปจากการสืบสานสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ การสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่บนพื้นฐานของการสืบสานมีความสำคัญกับยุคสมัยมาก ซึ่งนี้เป็นผลงานที่สามารถนำเสนอแนวความคิดทางศิลปะอันเป็นเอกลักษณ์ของผู้วิจัยได้

ภาพที่ 5-9 สัดส่วนของรูปแบบสามมุม ความมั่นคงค่อนข้างสูง สามารถเน้นองค์ประกอบของ
รูปลักษณะออกมาได้ดี

ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลื่อน

1. ขั้นตอนการสร้างสรรค์และหัตถศิลป์เครื่องเคลื่อน

เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยบูรณาการศิลปะเค้าโครงเข้ากับเทคนิคบนเคลื่อนเฟิน
ไฉในงานเครื่องเคลื่อน ชั้นแรก วาดโครงร่างที่เป็นรูปธรรมแล้วจึงวาดองค์ประกอบเชิงนามธรรม
ขั้นตอนการสร้างสรรค์และงานศิลปะหัตถกรรมเครื่องเคลื่อนมีขั้นตอนดังนี้

- (1) วาดเส้น จัดองค์ประกอบภาพโดยการนำองค์ประกอบของมหาวิทยาลัยบูรพามา
รังสรรค์
- (2) นำภาพร่างวางบนกระเบื้องเคลื่อนแล้วใช้หมึกในการร่างเส้น
- (3) ใช้เทคนิคการลงสีอย่างพิถีพิถันแบบจีนโบราณ ผสมผสานกับเทคนิคสีบนเคลื่อน
เครื่องเคลื่อน ลงสีพื้นหลังบนภาพ เพื่อให้ภาพผลงานโดยรวมมีความกลมกลืนเป็นเอกภาพ ทั้งแสง
และเงา
- (4) เติมสีขาวในส่วนที่จำเป็นตรงพื้นที่ที่ออกแบบไว้ก่อนหน้านี้ จากนั้นจึงทำการเผาครั้งแรก
- (5) หลังจากเผาครั้งแรกแต่ผลลัพธ์ที่ได้ไม่ตรงกับความต้องการ จำเป็นต้องทำการปรับ
อีกครั้ง หลังจากปรับแล้วใช้เฟินไฉ้เติมและเชื่อมสี
- (6) ดำเนินการล้างและย้อมสีบริเวณที่ต้องการ
- (7) บริเวณที่นอกเหนือจากการล้างและย้อมสีแล้ว ให้ทาเคลือบสีขาว

(8) ทำการเนาอีกครั้ง หลังจากเนา ก็จะขึ้นงานที่สมบูรณ์

ภาพที่ 5-10 การวาดเส้น (Qiu Jiaji, 2023)

ภาพที่ 5-11 การลงแสงและเงา (Qiu Jiaji, 2023)

ภาพที่ 5-12 การลงพื้นหลังด้วยสีแดง(Qiu Jiaji, 2023)

ภาพที่ 5-13 การเติมสีขาว (Qiu Jiaji, 2023)

ภาพที่ 5-14 การระบายสีน้ำมันก๊าด (Qiu Jiaji, 2023)

ภาพที่ 5-15 เตรียมสำหรับการเผาครั้งแรก (Qiu Jiaji, 2023)

ภาพที่ 5-16 ปรับแก้หลังการเผาครั้งแรก (Qiu Jiaji, 2023)

ภาพที่ 5-17 การเชื่อมสีด้วยเฟินไฉ่ (Qiu Jiaji, 2023)

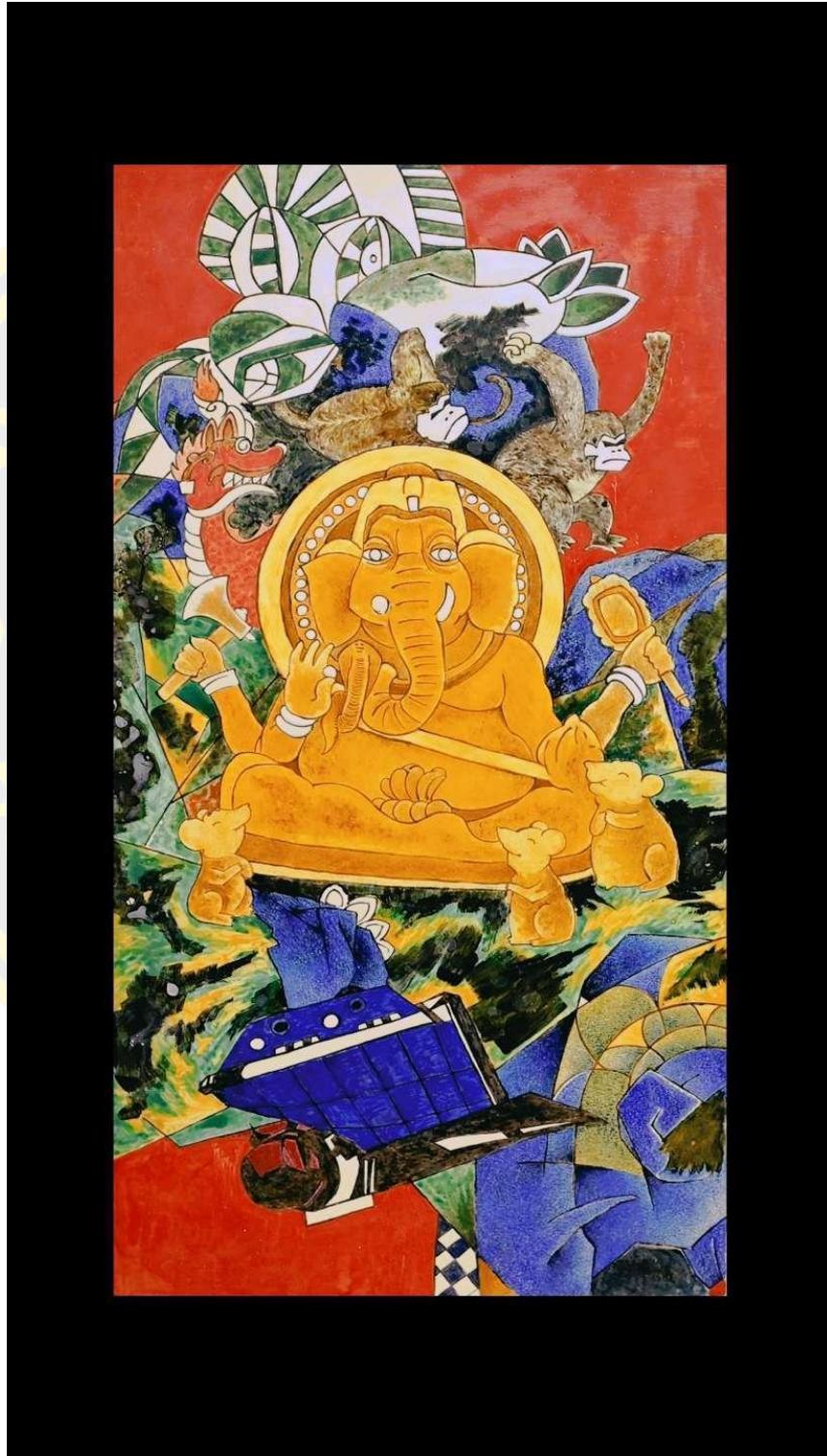

ภาพที่ 5-18 การล้างและย้อมสี (Qiu Jiaji, 2023)

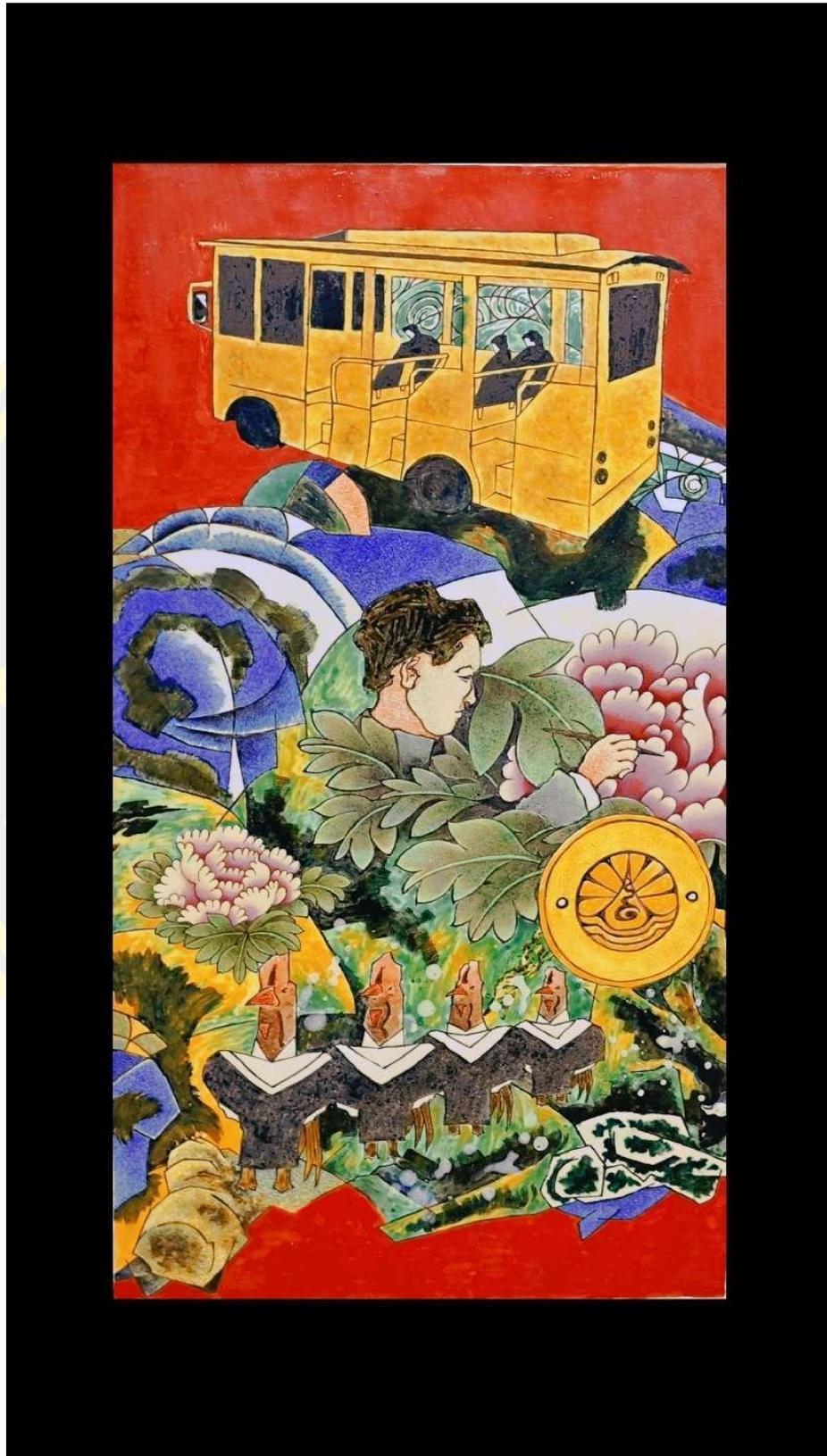

ภาพที่ 5-19 การทาเคลือบสีขาว (Qiu Jiaji, 2023)

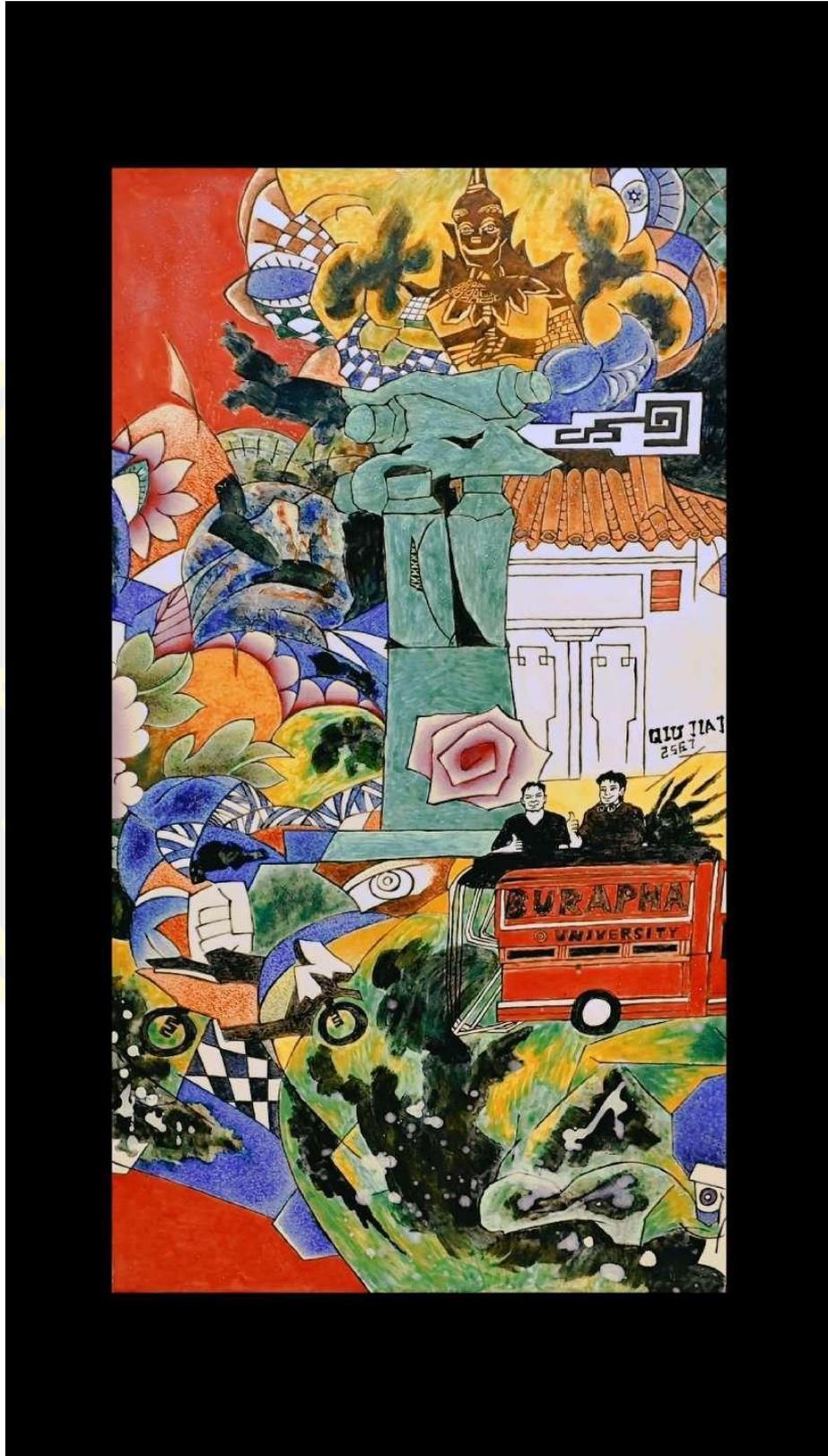
2. ภาพผลงาน

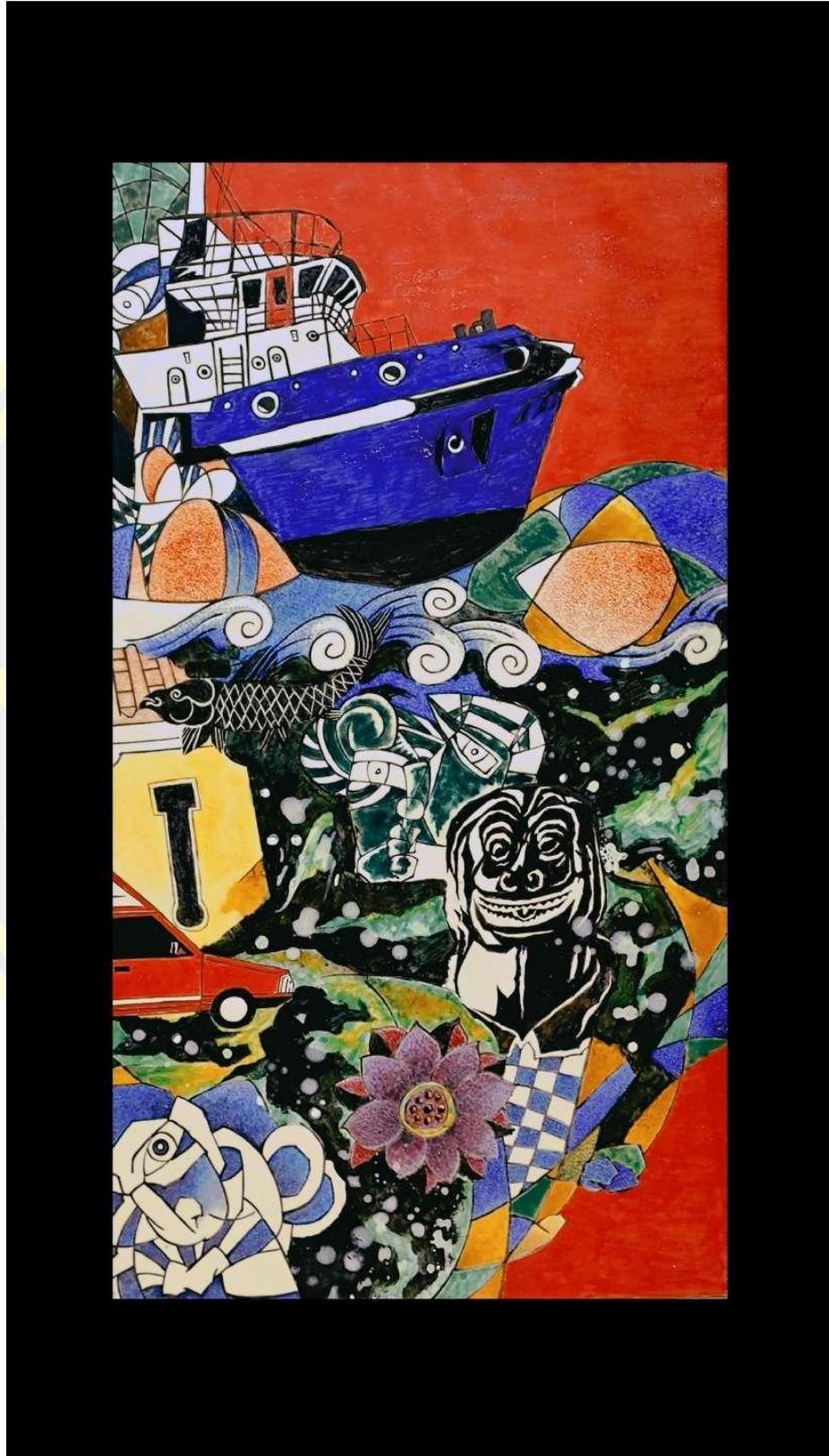
ภาพที่ 5-20 ภาพผลงานจริงของ “เฟินไฉ่แห่งบูรพา” (Qiu Jiaji, 2023)

ภาพที่ 5-21 ภาพผลงานจริงของ “เดินใจแห่งบูรพา” (Qiu Jiaji, 2023)

ภาพที่ 5-22 ภาพผลงานจริงของ “เฟินไฉ่แห่งบูรพา” (Qiu Jiaji, 2023)

ภาพที่ 5-23 ภาพผลงานจริงของ “เฟินไฉ่แห่งนุรพา” (Qiu Jiaji, 2023)

ภาพที่ 5-24 ภาพรวมผลงานจริงของ “เฟินไฉ่แห่งบูรพา” (Qiu Jiayi, 2023)

การวิเคราะห์ผลงาน

1. การวิเคราะห์ผลงานของผู้วิจัยที่เกิดจากการบูรณาการสุนทรียภาพการวาดภาพบนเครื่องเคลือบของจานชงมาว

หากมองย้อนกลับไปบนเส้นทางแห่งศิลปะของผู้วิจัยที่เต็มไปด้วยความเปลี่ยนแปลง ผู้วิจัยเดินตามรอยเท้าของคุณตาและขึ้นไปอยู่บนจุดสูงสุด แต่ก็เคยข้ามแม่น้ำเพียงลำพัง หลังจากข้ามแม่น้ำมาก็คอดไม่ได้ที่จะรู้สึกเหงา เหนื่อย และท้อ ต้องเผชิญกับทางเลือกอีกครั้ง ผู้วิจัยควรจะเดินหน้าต่อไปคนเดียวหรือควรหยุดสักพัก แล้วทำเครื่องหมายไว้ที่แม่น้ำที่เคยข้าม แล้วยังจำเป็นจะต้องสร้างสะพานบนก้อนหินที่แข็งแรงเหล่านั้น เพื่อให้ผู้ที่มาภายหลังได้มีทางเดิน เพื่อให้ผู้คนจำนวนมากขึ้นได้ เป็นผู้บุกเบิกบนฝั่งแม่น้ำนี้ และเมื่อสะสมพลังที่มากพอแล้ว หวังว่าจะก้าวไปข้างหน้าได้ดียิ่งขึ้น มิฉะนั้นก็จะเหมือนชายผู้โดดเดี่ยวที่พุ่งเข้าไปในทะเลทรายเพียงลำพัง ทำให้หลงทางได้ง่ายๆ จมอยู่ท่ามกลางความว่างเปล่า

ผลงาน “เฟินไฉ่แห่งบูรพา” ใช้เทคนิคการเขียนสีบนเคลือบเฟินไฉ่บนงานเครื่องเคลือบ ผู้วิจัยได้นำหัวข้อด้านล่างมาวิเคราะห์ผลงาน

การแสดงออกของเรื่องราว : ผู้วิจัยต้องการแสดงออกถึงแนวคิดทางศิลปะที่ไม่มีข้อจำกัดจากภาพในความฝัน ในขณะที่เดียวกันที่วาดดอกโบตั๋นแบบดั้งเดิมนั้น กลับถูกรายล้อมไปด้วยองค์ประกอบทางตะวันออกที่ร่วมสมัยและรูปแบบการเรียบเรียงอย่างเป็นอิสระ ผู้วิจัยได้แสดงออกถึง

การเปลี่ยนแปลงทางความคิดจากการสืบสานไปสู่นวัตกรรมใหม่ นวัตกรรมที่เกิดมาจากการสืบสาน
 แอบบางความหมายของช่วงเวลาและยุคสมัย ซึ่งทำให้สามารถเป็นตัวแทนความคิดอันโดดเด่น
 ทางด้านผลงานศิลปะของผู้จัดทำด้วย

วิธีการกำหนดทิศทาง : โดยภาพจะสร้างโดยใช้เส้นและสีเป็นหลัก โดยเน้นการใช้พู่กันและ
 สี ในด้านองค์ประกอบและการจัดวางแบบหยาบ ไม่ได้พิถีพิถันมากนัก แต่เน้นมุมมองและการแสดง
 อารมณ์ สร้างรูปทรงที่ค่อนข้างเป็นนามธรรมโดยการใช้จุด เส้น และพื้นผิว

สีสັນ : โทนสีที่เลือกใช้โดยรวมคือ แดง น้ำเงิน ทอง และเขียว ในส่วนของสีแดง (สีนี้ได้มา
 จากการศึกษาและวิจัยของจางชงม่าว) แสดงถึงความกระตือรือร้นและความหลงใหล ในการใช้ชีวิต
 ทุกคนจำเป็นต้องมีความกระตือรือร้นและความหลงใหลในชีวิต แต่ก็ไม่ควรจะมากจนเกินไป ไม่ควรโ้
 อดจนเกินงาม ดังนั้นจึงใช้เป็นสีพื้นหลัง สีทองแสดงถึงความเชื่อของคนไทย เพราะพุทธศาสนาเป็นที่
 แพร่หลายอย่างมากในประเทศไทย ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกใช้สีทองในส่วนของพื้นที่องค์พระพิฆเนศ สี
 เขียวและสีน้ำเงินเป็นสีของโลกและเป็นสีแห่งชีวิต ความหนาแน่นของเส้นประกอบกันเป็นพื้นผิวโลกที่
 เป็นนามธรรม การย้อมสีทำให้รู้สึกว่าคุณภาพมีลักษณะสามมิติอย่างชัดเจน

การแสดงความหมาย : เพราะความสง่างามอันเป็นเอกลักษณ์ของสีบนเคลือบเงินไข และ
 การผสมผสานที่ลงตัวของแนวคิดสุนทรียภาพแบบตะวันตกกับสไตล์และคุณลักษณะแบบตะวันออก
 แนวคิดที่แปรเปลี่ยนไปของผู้วิจัยจากการสืบสานสู่การสร้างสรรค่นวัตกรรมใหม่ จากประสบการณ์
 ของผู้วิจัยที่ได้สัมผัสกับชนบประเพณีดั้งเดิมไปจนถึงการเผชิญกับประสบการณ์ต่างๆ ด้านศิลปะและ
 วัฒนธรรมที่แตกต่างกันมากมาย และการแสวงหาความก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลง ผู้วิจัยเชื่อว่า ศิลปะ
 การวาดภาพบนเครื่องเคลือบซึ่งเป็นศิลปะดั้งเดิมของศิลปะจีน ได้ผ่านความเปลี่ยนแปลงครั้งแล้วครั้ง
 เล่าภายใต้อิทธิพลของศิลปะสมัยใหม่ และเชื่อว่าผลงานศิลปะภาพวาดบนเครื่องเคลือบที่สามารถ
 สร้างสรรค่นวัตกรรมใหม่ภายใต้สถานการณ์ใหม่ได้จึงจะเป็นผลงานที่มีคุณค่าร่วมสมัย

งานศิลปะของผู้วิจัยมีรากฐานมาจากการปลูกฝังของคุณตา เพราะโดยพื้นฐานแล้ว ศิลปะ
 ของจางชงม่าวเป็นศิลปะที่สืบทอดมาจากศิลปะจีนดั้งเดิม ซึ่งเป็นศิลปะที่จริงจังอย่างยิ่ง คุณตา
 เป็นแบบอย่างและเป็นมาตรฐานทั้งในด้านทักษะและลักษณะนิสัย เส้นทางสู่การเข้าใจแก่นแท้ทาง
 ศิลปะของผู้วิจัยจึงเริ่มต้นอย่างราบรื่น ทักษะพื้นฐานทั้งหมดของการวาดภาพเครื่องเคลือบนั้นเกิดขึ้น
 โดยไม่ทันได้สังเกต ด้วยทักษะขั้นเลิศ เส้น สีสັນ และการตระหนักรู้ในชีวิตของคุณตาได้เติบโตไป
 พร้อมกับผู้วิจัย และสลักอยู่ในใจของผู้วิจัยและแสดงให้เห็นในผลงานของผู้วิจัย แต่ทว่า งานฝีมือนั้น
 สืบทอดมาจากอาจารย์ คุณลักษณะสามารถปลูกฝังได้ แต่จิตวิญญาณทางศิลปะไม่สามารถ
 ลอกเลียนแบบได้ เสียงเรียกจากจิตวิญญาณมาจากส่วนลึกของห้วงเวลา หมอกหนาหลงตา ยากที่จะ
 สัมผัส แต่กลับปกคลุมทุกสิ่ง และไม่อาจหวนคืน จิตวิญญาณของทุกคนนั้นแตกต่างกัน วิถีชีวิตและ
 ความหลงใหลที่ได้รับแรงบันดาลใจจากธรรมชาติก็แตกต่างกัน มีเสียงและจังหวะที่ต่างกัน บ้างก็สร้าง

ชุดของท่วงทำนองที่ไพเราะและกลมกลืนกัน บ้างก็สร้างชุดท่วงทำนองที่วันเวียนและบีบให้เป็นเสียงเพรียกที่แหลมคม เสียงของจิตวิญญาณแบบนี้เมื่อเวลาผ่านไป กลับแสดงให้เห็นถึงโครงสร้างอันงดงามของพื้นที่ระหว่าง “ว่าง” และ “จริง” และโครงสร้างนี้เองที่ก่อให้เกิดเสียงสะท้อนที่แตกต่างกัน เมื่อผู้วิจัยเข้าใจภาพที่คลุมเครือนี้ก็ตระหนักได้ทันทีว่าศิลปะเป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงของกาล-อวกาศ (Space-Time) ของจิตวิญญาณ เหมือนกับเคล็ดลับอันอัศจรรย์ในการขับเคลื่อนความคิด “มีภาพวาดอยู่ในบทกวี และมีบทกวีอยู่ในภาพวาด” ของหวังเหวย (Wang Wei นักดนตรี จิตรกร กวี และนักการเมืองชาวจีนในสมัยราชวงศ์ถังตอนกลาง) เป็นเพียงรูปแบบที่ใช้อธิบายการเปลี่ยนแปลงของกาล-อวกาศ (Space-Time) อย่างง่าย ยิ่งไปกว่านั้นก็คือการนำจิตวิญญาณและความปรารถนาอันบริสุทธิ์เหล่านี้แปรเปลี่ยนให้เป็นโครงสร้างกาล-อวกาศบางประเภท

สื่อเถา (Shi Tao จิตรกรชื่อดังในปลายราชวงศ์หมิงและต้นราชวงศ์ชิง) กล่าวว่า ผู้กันและหมึกควรก้าวให้ทันยุคสมัย ยุคของผู้วิจัยก็ควรจะถูกศึกษาไว้ในใจของผู้วิจัย บนพื้นฐานของการรักษาแก่นแท้ทางจิตวิญญาณของจีน การซึมซับแนวความคิดของศิลปะร่วมสมัยของตะวันตก การศึกษาค้นคว้าศิลปะเครื่องเคลือบในมุมมองที่กว้างขึ้นของศิลปะโลก ฉายแรงบันดาลใจทางจิตวิญญาณในยุคของผู้วิจัยไปสู่การสร้างสรรคผลงานของผู้วิจัย ไม่ว่าจะมองจากภายนอกหรือคิดไตร่ตรองจากภายใน และปล่อยให้มือของตนเองเชื่อฟังเสียงเรียกจากจิตวิญญาณของตนเท่านั้น หากความก้าวหน้าทางศิลปะของคุณตาของผู้วิจัยในตอนนั้นเป็นหนทางในการปูทางและช่วยให้ศิลปินรุ่นหลังได้ก้าวไปสู่จุดสูงสุดของงานศิลปะเครื่องเคลือบ ผู้วิจัยคิดว่าสิ่งที่ผู้วิจัยทำตอนนี้ก็คืองานสร้างสะพานข้ามแม่น้ำ เพราะนี่เป็นดินแดนอันรกร้างว่างเปล่า เพราะการจะสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่จำเป็นต้องอยู่บนพื้นฐานของการสืบสาน

2. ข้อคิดเห็นและคำแนะนำต่อผลงานจากผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยได้เชิญให้คุณจางเสี่ยวเจี๋ยเป็นผู้ให้คำแนะนำในการสร้างสรรค์งานจิตรกรรม ปัจจุบันคุณจางเสี่ยวเจี๋ยสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทสาขาศิลปหัตถกรรมในมณฑลซานตง ผู้อำนวยการของสมาคมเครื่องเคลือบเกาหลิง (Kaolin, China Clay) นานาชาติ สมาชิกของสมาคมศิลปหัตถกรรมมณฑลเจียงซี และเป็นสมาชิกของคณะกรรมการวิชาชีพด้านศิลปะเครื่องเคลือบของ สมาคมอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบซานตง จางเสี่ยวเจี๋ยชื่นชมศิลปะสมัยใหม่ ในการศึกษาศิลปะเครื่องเคลือบ เขามุ่งมั่นที่จะใส่ความตระหนักรู้ด้านสุนทรียภาพสมัยใหม่เข้าไปในงานศิลปะเครื่องเคลือบ ศึกษา ค้นคว้าการถ่ายทอดแนวความคิดทางศิลปะแบบใหม่ๆ ผสมผสานข้อดีของตะวันออกและตะวันตก และสร้างโลกศิลปะของเขาเอง

ผลงานของอาจารย์จางเสี่ยวเจี๋ยมีลายเส้นที่มีชีวิตชีวาและมีรายละเอียดดี เต็มไปด้วยความยืดหยุ่นและควมมีชีวิตชีวาอันเป็นเอกลักษณ์ของชาวจีน สีที่ใช้เน้นบริสุทธิ์และอ่อนโยน เต็มไปด้วยการเล่าเรื่องและความรู้สึกของพื้นที่ว่าง (space) ซึ่งเป็นบุคลิกของชาวจีนที่ภายนอกอ่อนโยน แต่

ภายในเชิงแกร่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งริมศิลปะเครื่องเคลือบสมัยใหม่ของเขาผสมผสานแนวความคิดความงามแบบตะวันตกและสไตล์อันเป็นเอกลักษณ์ของตะวันออกได้อย่างลงตัว และประสบความสำเร็จทางศิลปะที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล กล่าวได้ว่าเขาได้สร้างสำนักศิลปะเครื่องเคลือบจีนแห่งใหม่

ข้อคิดเห็นและคำแนะนำของอาจารย์จางเสี่ยวเจี๋ยเกี่ยวกับการสร้างสรรค์งานศิลปะของผู้วิจัย:

ในฐานะผู้ทำงานในวงการศิลปะเครื่องเคลือบ สร้างสรรค์ภาพบนเครื่องเคลือบได้สวยงามยิ่งขึ้นและตรงตามความต้องการด้านสุนทรียะ ในการสร้างผลงานให้ดีขึ้นและการปรับปรุงให้ดีขึ้นนั้น ผมคิดว่านอกเหนือจากการสืบสานขนบประเพณีดั้งเดิมและการเรียนรู้จากคนรุ่นก่อนแล้ว สิ่งที่สำคัญยิ่งกว่าคือจะพัฒนาและสร้างสรรค์ผลงานใหม่ๆ อย่างไร ให้มีกลิ่นอายของยุคสมัยเพื่อตอบสนองความต้องการของมวลชน สิ่งนี้จำเป็นต้องแสวงหาวัตถุดิบและแรงบันดาลใจในวิถีชีวิตที่ซึ่งไม่มีที่สิ้นสุด เพื่อเข้าใจความต้องการทางสุนทรียะของผู้คนและจิตวิญญาณของยุคสมัย เพื่อเจาะลึกเข้าไปในชีวิตเพื่อสัมผัส สังเกต ครุ่นคิดไตร่ตรอง และวาดภาพร่าง และการแยกและการสร้างรูปแบบศิลปะขึ้นมาใหม่ ถือเป็น “ความไม่มี” อีกประเภทหนึ่งในการวาดภาพ ซึ่งเป็นนวัตกรรมของการวาดภาพแบบดั้งเดิม

อาจารย์จางซ่งมาว่ารู้สึกว่าการเปลี่ยนแปลงของสายเส้นในผลงานของผู้วิจัยทำให้ชิ้นผลงานมีความโดดเด่นและคมชัดยิ่งขึ้น สีเส้นสวยสดงดงามทำให้ผู้คนรู้สึกสดชื่น ตื่นตาตื่นใจ และแปลกใหม่ ให้ความสำคัญกับการแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกที่แท้จริง เลือกใช้เส้น สี และปริมาตรในการแสดงให้เห็นถึงความคิดและจิตใจ แก่นของผลงานคือ การแยกโครงสร้างของภาพแล้วประกอบกลับเข้าไปใหม่ตามความต้องการของศิลปิน จึงเป็นการสร้างภาพศิลปะที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของต่างประเทศแสดงออกมาได้อย่างชัดเจน เต็มไปด้วยรูปแบบความคิดเชิงจินตนาการ ชัดเจน ลึกซึ้งและบ้าคลั่ง มีความคิดสร้างสรรค์ที่กล้าเถลไถลและเสนห์อันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ตะวันออกถูกเน้นย้ำลงไปในการสร้างสรรค์งานศิลปะ ภาพวาดในผลงานไม่ได้เป็นเพียงภาษา จิตรกรรมเท่านั้น แต่เป็นการผสมผสานระหว่างภาพวาดแบบดั้งเดิมและภาพวาดสมัยใหม่ ประสานกลมกลืนเป็นเอกภาพ แสดงให้เห็นถึงความเคลื่อนไหวในขณะที่หยุดนิ่ง และแสดงให้เห็นถึงการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ในขณะที่ยังคงสืบสาน

(Fang, 2013; Huang & Gu, 2004; Kong, 2003; Ning & Chu, 2007; Peng, 2012; Shao, 2009; Wan, 1988b; Wu, 2005; Xu & Gao, 2003; Zhang, 1964, 1976, 2006, 2010, 2017; Zheng & Liu, 2002)

บทที่ 6

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยนี้ศึกษา “สุนทรียภาพของภาพวาดบนเครื่องเคลือบแบบของจางชงมาว” โดยใช้รูปแบบของการวิจัยโดยการวิเคราะห์แนวคิดและสไตล์ของสุนทรียศาสตร์เฟินไฉบนเครื่องเคลือบของจางชงมาว และการออกแบบและสร้างสรรค์ผลงานเฟินไฉบนเครื่องเคลือบร่วมสมัย ทำให้ผู้วิจัยมีความเข้าใจลึกซึ้งเกี่ยวกับการสืบสานและการสร้างสรรค์นวัตกรรมด้วยเทคนิคเฟินไฉบนเครื่องเคลือบร่วมสมัยของจีน เป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบเชิงนวัตกรรมและการสร้างสรรค์งานศิลปะเครื่องเคลือบร่วมสมัย

สรุปผลการวิจัย

ศิลปะจีนมีประวัติศาสตร์อันยาวนาน แม้จะก้าวตามศิลปะโลก แต่ก็สร้างศิลปะรูปแบบใหม่ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ในบรรดาศิลปะทั้งปวง โดยเฉพาะอย่างยิ่งศิลปะเครื่องเคลือบดำรงอยู่บนโลกมาเป็นเวลาหลายพันปี และเป็นศิลปะอันรุ่งโรจน์ในประวัติศาสตร์ศิลปะโลก นับตั้งแต่หมู่บ้านปั้นพั่วในยุควัฒนธรรมหย่างเฉา (Yangshao culture) เครื่องปั้นดินเผาทำสีประดับตกแต่งโดยบรรพบุรุษชาวจีนมีความโดดเด่นมาก โดยมีพื้นสีแดงและทาสีดำ ซึ่งมีความเรียบง่าย การวาดใบหน้าของมนุษย์ปลา กวาง กิ้งก่าและใบไม้ รวมถึงลวดลายเรขาคณิตซึ่งมีลักษณะเป็นรูปสัญลักษณ์ ได้รับการสืบทอดจากรุ่นหลังเป็นเวลากว่า 6,000 ปี วัสดุที่ใช้ก็มีตั้งแต่เครื่องปั้นดินเผาไปจนถึงเครื่องเคลือบ และงานฝีมือได้พัฒนาจากงานแบบหยาบไปสู่งานอันประณีตวิจิตร การตกแต่งด้วยสียังคงเป็นกระแสหลักของศิลปะเครื่องเคลือบของจีนมาโดยตลอด โดยไม่ว่าสถานที่หรือผู้คนจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร แต่ยังคงแสดงให้เห็นถึงการสืบสานงานฝีมือดั้งเดิมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งแฝงไว้ด้วยแก่นแท้อันลึกซึ้งของจิตวิญญาณของชาติ จากการศึกษาศิลปะการวาดภาพบนเครื่องเคลือบของจางชงมาว โดยสรุปออกมาเป็นสามข้อหลักตามด้านล่างนี้ :

1. ศิลปะการวาดภาพบนเครื่องเคลือบจึงต่อเจินนั้นดึงดูดความสนใจของผู้คนบนโลกมาโดยตลอดด้วยสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะและงานฝีมืออันประณีต ผลงานภาพวาดบนเครื่องเคลือบจึงต่อเจินในสมัยนี้มีมากมายหลายแบบ มีทั้งภูเขา แม่น้ำ ดอกไม้ นกแบบดั้งเดิม และนอกจากนี้ยังมีการแสดงออกถึงนามธรรมและหัวข้อสมัยใหม่ ในเวลาเดียวกัน ศิลปินบางส่วนยังผสมผสานจุดเด่นของการทำเครื่องเคลือบ เพื่อสำรวจการแสดงออกของรูปแบบการวาดภาพบนเครื่องเคลือบต่างๆ ใน

แบบดั้งเดิม นำเอามาพัฒนาจนเต็มไปด้วยผลงานศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองและมีความรู้สึกทันสมัย เหตุผลที่ทำให้จางซงมาประสบความสำเร็จอย่างมากในการวาดภาพเฟินไฉ่ลงบนเครื่องเคลือบนั้นส่วนใหญ่อยู่ที่สไตล์ศิลปะที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ และการแสดงออกของสไตล์ศิลปะนั้นยังสร้างความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคนิคในการแสดงออกทางศิลปะหลากหลายประเภทอีกด้วย ในสุนทรียภาพของการวาดภาพบนเครื่องเคลือบควรพิจารณาจากปัจจัยหลายประการ เช่น การแสดงออกทางศิลปะ ความหมายแฝงทางวัฒนธรรม ระดับของเทคนิคและในขณะเดียวกันก็ควรรวมรสนิยมทางสุนทรียะของแต่ละคนและภูมิหลังทางวัฒนธรรมเข้าด้วยกัน ตั้งแต่พัฒนาการของศิลปะการวาดภาพเครื่องเคลือบในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น ไปจนถึงการอุทิศชีวิตและการทำคุณูปการอันยิ่งใหญ่ต่อวงการศิลปะเครื่องเคลือบของจางซงมา ทำให้ได้รับรางวัล “ปรมาจารย์ด้านศิลปหัตถกรรมจีน” นอกจากนี้ ยังได้รับการยอมรับและคำสรรเสริญในระดับชาติต่อการมีส่วนร่วมของจางซงมาในด้านศิลปะการวาดภาพบนเครื่องเคลือบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านศิลปะเฟินไฉ่ จางซงมาคือแบบอย่างของการสืบสานทักษะงานฝีมือต่อมาอย่างซื่อสัตย์และสืบทอดแนวทางของลัทธิเต๋าอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้วิจัยได้เข้าใจถึงแก่นแท้ทางจิตวิญญาณชนชาติจีนผ่านการศึกษาภูมิหลังของจางซงมา

2. เอกลักษณ์เฉพาะของสไตล์ศิลปะการวาดภาพเครื่องเคลือบของจางซงมาตั้งแต่ยุคเรียนศิลปะ ยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง ยุคแห่งความเฟื่องฟูจนถึงแต่ละยุคสมัยนั้นสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถทางศิลปะอันลึกซึ้งของเขาในการสังเกตรวมชาติและชีวิตทางสังคม การจัดการและการฝึกฝน การจับโอกาสอันแว่และการสร้างสรรค์อย่างพิถีพิถัน ภาพวาดวิวทิวทัศน์ของจาง ซงมาส่วนใหญ่เน้นมาจากการสังเกตภาพ ซึ่งมีการตกแต่งที่ยอดเยียมมาก ในแง่ของความตั้งใจในการสร้างสรรค์ผลงานนั้น หัวข้อหลักมีการกล่าวเกินจริง สรุปรวบรวมและเปลี่ยนแปลงไปในระดับที่แตกต่างกัน และการจัดการทางศิลปะผสมผสานกับรูปทรงของเครื่องเคลือบ ในการใช้สีลงบนเครื่องเคลือบ ส่วนหลักจะถูกเน้นจุดสำคัญ ส่วนรองจะถูกทำให้ดูเรียบง่าย และวัสดุที่นำมาผสมกันจะช่วยเน้นไปที่เครื่องเคลือบ โดยยังคงรักษาเอกลักษณ์ของภาพลักษณ์ที่เป็นตัวอย่างที่ดีของภาพทิวทัศน์และถ่ายทอดแนวความคิดทางศิลปะที่แสดงออกโดยศิลปินออกมา การแสดงของจางซงมาในภาพวาดดอกไม้และนกก็สวยงามไม่แพ้กัน ภาพวาดดอกไม้และนกแบบเฟินไฉ่ที่เขาสร้างขึ้นถือเป็นสิ่งมหัศจรรย์ในงานศิลปะเครื่องเคลือบอย่างมาก ภาพวาดดอกไม้และนกแบบเฟินไฉ่ที่สร้างโดยจางซงมานั้นมีสีสันที่สวยงามและองค์ประกอบที่มีชีวิต แสดงให้เห็นถึงความสุข ความสนุกสนานของชีวิต จางซงมาชอบที่ลองจะสำรวจสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ ในการสร้างสรรค์ภาพวาดบนเครื่องเคลือบนั้น เขาไม่พอใจเท่าไรกับสีสันของเฟินไฉ่แบบดั้งเดิม และจึงเริ่มศึกษาเอกลักษณ์ของสีเครื่องเคลือบแบบเฟินไฉ่ โดยจะสร้างเม็ดสีใหม่ๆ มากมายและรวมเข้ากับสีใหม่ๆ เพื่อสร้างสไตล์ศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง เทคนิค ทักษะฝีมือ การจัดองค์ประกอบ และการใช้สีของจางซงมาในสุนทรียภาพของงานศิลปะการวาดภาพบนเครื่องเคลือบนั้นยังคงรักษากลิ่นอายดั้งเดิมดั่งนั้น ผู้วิจัยเชื่อว่าการ

ผสมผสานชนบประเพณีดั้งเดิมกับแนวคิดร่วมสมัย และแนวคิดการวาดภาพแบบตะวันตกร่วมสมัย จะสามารถนำไปสู่งานศิลปะการวาดภาพบนเครื่องเคลือบด้วยแนวคิดเชิงนวัตกรรมร่วมสมัยได้

3. การสร้างสรรค์งานศิลปะเป็นกระบวนการของการระเหิดความคิดของศิลปิน ใน “เฟิน ไฉ่แห่งบูรพา” นั้น ผู้วิจัยจะผสมผสานสไตล์ภาพวาดสีน้ำมันแบบตะวันตกและวิธีการเรียบเรียงองค์ประกอบของการจุดเข้าด้วยกัน นามธรรมที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นรูปธรรมด้วยสไตล์สมัยปัจจุบันและสมัยใหม่มากขึ้น ทำให้การสำรวจสไตล์แบบดั้งเดิมมีความลึกซึ้งมากขึ้น ในการจัดองค์ประกอบสามารถดึงเอาสไตล์ศิลปะการตกแต่งที่สดใหม่ของจางซงมาว ผสมผสานสีสัน รูปแบบโครงสร้าง ตัวอย่าง มุมมองที่หลากหลายและการจินตนาการ ทั้งหมดนี้ถูกรวมเข้าด้วยกันกลายเป็นผลงานศิลปะที่มีทั้งความสามารถในการแสดงออกและความงดงาม ผลงานจะผ่านการการจัดวางองค์ประกอบโดยรวม ให้ส่วนประกอบของเส้นมีพื้นที่ว่างอย่างอิสระ การใช้สัดส่วนของรูปแบบสามมุนั้น ความมั่นคงค่อนข้างสูง สามารถเน้นองค์ประกอบของรูปลักษณ์ออกมาได้ดี แสดงออกถึงความคิดทางศิลปะที่ไม่มีข้อจำกัดในความฝัน ในส่วนของเทคนิคในการสร้างสรรค์งานศิลปะ ไม่ว่าจะ เป็นจากเนื้อหาสู่รูปแบบ จากพฤติกรรมสู่การคิด จากการศึกษาการถ่ายทอดแนวคิด หรือจากบางส่วนสู่องค์รวม ศิลปะคือ การแสดงออกที่ดีที่สุดของจิตวิญญาณมนุษย์ สะท้อนให้เห็นถึงเส้นทางในการสืบสานและสร้างสรรค์นวัตกรรม จากแก่นแท้ของการพัฒนาทางศิลปะ การสืบสานและสร้างสรรค์นวัตกรรมของศิลปะ กล่าวอีกนัยหนึ่ง “การสลบสิ่งเก่าและสิ่งใหม่” นี้มีความหมายแฝงที่พิเศษคือ “ใหม่” ไม่อาจสร้างขึ้นได้เองในสุญญากาศ “เก่า” ก็ไม่อาจหายไปโดยสิ้นเชิง ในมุมมองขององค์ประกอบและการจัดวาง ไม่เพียงแต่ให้ความสำคัญกับมุมมองของจุดโฟกัส แต่ยังเน้นที่การแสดงรสนิยมส่วนตัวที่มากกว่า ทั้งหมดนี้จึงสะท้อนให้เห็นถึงประสบการณ์ทางด้านจิตใจของการสืบสานและนวัตกรรมใหม่ในทุก ๆ ที่

นวัตกรรมทางศิลปะมีพื้นฐานมาจากการสืบสาน ซึ่งก็คือการซึมซับและการรักษาแก่นแท้ทางศิลปะและความสำเร็จของคนรุ่นก่อนๆ หลักการสืบทอดมรดกทางศิลปะคือ หลักการแห่งการพิจารณาแยกแยะ เป็นสิ่งซึ่งไม่อาจละทิ้งได้ง่ายๆ แต่ก็ไม่ใช้การลอกเลียนแบบของเดิมโดยไม่มี การเปลี่ยนแปลงหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ เลย แต่คือการที่ยังยึดถือแก่นแท้และละทิ้งสิ่งที่ไม่ดีหรือไร้ประโยชน์ไป นี่เป็นกฎสากลสำหรับการพัฒนาศิลปะทั้งปวง สำหรับงานศิลปะนั้น นวัตกรรมจะสะท้อนให้เห็นผ่านเนื้อหาและรูปแบบของผลงาน สำหรับศิลปินแล้ว นวัตกรรมคือการก้าวข้ามตัวเอง และคนรุ่นก่อนๆ อย่างสมบูรณ์แบบ สิ่งที่แน่นอนก็คือ ไม่มีนวัตกรรมใดที่ปราศจากการสืบทอด และนวัตกรรมทางศิลปะใดๆ ก็ตามเป็นแนวทางใหม่ที่มีพื้นฐานมาจากการสืบทอด ไม่ต้องสงสัยเลยว่า การสืบทอดหมายถึงการเดินตามเส้นทางเก่าของคนรุ่นก่อน อย่างไรก็ตาม มีหลายครั้งที่ถนนสายเก่ามาถึงทางตัน และหลายครั้งที่ศิลปะไม่มีทางให้เดินต่อ ยุคสมัยมักเรียกร้องให้มีบุคคลใหม่ๆ ที่จะนำไปสู่เส้นทางใหม่ ความคิดแบบที่จะแยกนวัตกรรมออกจากการสืบสาน และความคิดที่เชื่อว่านวัตกรรมตก

มาจากฟากฟ้า นี่เป็นความคิดที่ผิดมหันต์ การสืบทอดเป็นรากฐานของนวัตกรรม และนวัตกรรมที่ปราศจากการสืบทอดถือเป็นแนวคิดสูญนิยม (Nihilism) และนวัตกรรมที่มีพื้นฐานมาจากการสืบสานเท่านั้นจึงจะประสบความสำเร็จได้และเป็นนวัตกรรมอันทรงคุณค่า

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาของยุคใหม่ทำให้การวาดภาพเครื่องเคลือบสมัยใหม่กลายเป็นโอกาสในการสร้างสรรค์ครั้งใหม่ ด้วยความพยายามและสร้างสรรค์นวัตกรรมของศิลปินเครื่องเคลือบ ทำให้การพัฒนางานศิลปะเครื่องเคลือบในปัจจุบันกลายเป็นงานศิลปะที่หลากหลาย ศิลปะต้องเกี่ยวข้องกับคุณค่าของการดำรงอยู่ของมนุษย์ ศิลปะไม่ใช่การแสวงหาความสอดคล้องและสิ่งล่อตาล่อใจที่เกิดจากตัวเลข ด้วยยุคสมัยที่มีการพัฒนาและก้าวหน้า เราต้องเรียนรู้จิตวิญญาณทางศิลปะของการวาดภาพของคนสมัยโบราณ ศึกษาเรียนรู้ทฤษฎีสุนทรียภาพอย่างต่อเนื่อง ผลักดันและส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองของศิลปะการวาดภาพเครื่องเคลือบ ภาพวาดเฟินไฉบนเครื่องเคลือบควรผสมผสานกับแนวคิดสุนทรียะมากขึ้น เพื่อให้ผู้คนได้ดื่มด่ำและสัมผัสกับสิ่งสวยงามของธรรมชาติในขณะที่ชมผลงานเฟินไฉ ดังนั้น มาตรฐานการตัดสินด้านสุนทรียภาพเป็นปัญหาสำคัญที่ผู้สร้างสรรค์งานภาพวาดเครื่องเคลือบต้องเผชิญ

งานวิจัยนี้เริ่มจากการศึกษาสุนทรียภาพของภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจางชงม่าว และค่อย ๆ ขยายขอบเขตของการศึกษา โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสืบสานและการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ในด้านสุนทรียภาพของภาพวาดโดยใช้เทคนิคเฟินไฉบนเครื่องเคลือบของจางชงม่าว ซึ่งเป็นกระบวนการของการค้นพบและการเรียนรู้ ตลอดจนการค้นพบปัญหาและการแก้ปัญหา นอกจากนี้ คนรุ่นก่อนพูดถึงการวิจัยพื้นฐานของภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจางชงม่าวส่วนใหญ่มาจากสองแง่มุมคือภูมิหลังและอิทธิพล บนพื้นฐานนี้นักวิจัยได้เพิ่มการวิจัยและการวิเคราะห์มากมายเกี่ยวกับภาพวาดบนเครื่องเคลือบของจางชงม่าว นอกจากนี้ในระหว่างกระบวนการศึกษาค้นคว้าและเขียนงานวิจัย ทำให้ความรู้และความเข้าใจของผู้วิจัยที่มีต่อสุนทรียภาพของภาพวาดโดยใช้เทคนิคเฟินไฉบนเครื่องเคลือบของจางชงม่าว เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทำให้ความรู้และความสามารถในการสร้างสรรค์ของผู้วิจัยพัฒนาไปอีกขั้น

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยครั้งนี้ใช้เวลา 4 ปี ในการดำเนินการวิจัย โดยดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยแต่ละขั้น แต่ยังคงมีข้อบกพร่องและยังไม่ดีพอ

1. ในระหว่างกระบวนการวิจัยการผสมผสานระหว่างงานฝีมือเครื่องเคลือบและการปฏิบัติเชิงสร้างสรรค์ยังไม่ลึกซึ้งมากพอ และยังมีช่องว่างสำหรับการปรับปรุง ควรมีความกล้าที่จะลองใช้เทคนิคการวาดภาพบนเครื่องเคลือบมากกว่านี้ แบบนี้ถึงจะสามารถได้รับผลของความน่าจะเป็นที่จะเกิดขึ้นบนภาพวาดเครื่องเคลือบมากขึ้น

2. ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าในการทำวิจัยในอนาคตควรทำความเข้าใจในเชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติเชิงสร้างสรรค์ ผสมผสานเทคนิคการทำเครื่องเคลือบกับศิลปะการวาดภาพ รวมเข้ากับคุณค่าทางวัฒนธรรม คุณค่าทางสุนทรียภาพและคุณค่าในการใช้งานได้จริง อีกทั้งยังก่อให้เกิดความยั่งยืนนวัตกรรมที่ยั่งยืนเท่ากันที่จะสามารถยกระดับการวิจัยและการสร้างสรรค์ได้อย่างแท้จริง

3. หลังจากนั้นผู้วิจัยจะทำการวิจัยในลักษณะที่มุ่งเน้นและมีเนื้อหาที่เจาะลึกมากขึ้น โดยการบูรณาการระหว่างการวิจัยเชิงทฤษฎีและแนวปฏิบัติเชิงสร้างสรรค์เป็นพื้นฐานของการสืบสานและสร้างสรรค์นวัตกรรม ในอนาคตผู้วิจัยจะสร้างผลงานที่ดีขึ้นเรื่อยๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทางจิตวิญญาณและนำมาซึ่งสุนทรียภาพแก่ผู้คน เพื่อตกแต่งพื้นที่อยู่อาศัยของผู้คน และยกระดับความคิดและอารมณ์ความรู้สึกของผู้คน

บรรณานุกรม

- Fang, L. (2013). Interview with Zhang Songmao on the History of Changes in Contemporary Ceramic Art in Jingdezhen. *Journal of Ceramics*, 34(4), 502-504.
- Huang, G., & Gu, Z. (2004). Omnipotent Master Zhang Songmao. *Cultural Exchange*(8), 44-45.
- Kong, L. (2003). *History of Chinese Ceramic Painting Art*. Southeast University Press.
- Liu, Y., & Zhang, L. (2012). Zhang Songmao: A true national hand in ceramic powder painting. *Chinese Handicraft*(11), 16-17.
- Ning, G., & Chu, L. (2007). The Impact of the New Pink Art of "Zhushan Eight Friends" on Modern Pink Art. *Chinese Ceramics*, 43(1), 64-66.
- Peng, Y. (2012). Wang Xiliang and Zhang Songmao smile and reminisce about fleeting years. *Ceramic Research*, 27(4), 6-9.
- Shao, J. (2009). *Zhang Songmao's Collection of Porcelain Paintings*. Jiangxi Fine Arts Publishing House.
- Wan, F. (1988a). Exploring the Path of Ceramic Art - A Review of Zhang Songmao's Ceramic Art Style. *Jingdezhen Ceramics*(2), 59-61.
- Wan, F. (1988b). Exploring the Path of Ceramic Art: A Review of Zhang Songmao's Ceramic Art Style. *Jingdezhen Ceramics*(2), 59-61.
- Wu, J. (2005). A thousand soldiers are easy to obtain, but a general is hard to find - A review of Zhang Songmao's "Three Visits to the Thatched Cottage" snow scene porcelain painting. *Jingdezhen Ceramics*(1), 51-52.
- Xu, G., & Gao, C. (2003). *Contemporary Ceramic Art Celebrities in Jingdezhen, China*. Beijing Arts and Crafts Publishing House.
- Yu, Y., & Yang, L. (2015). The Formation and Evolution of Zhang Songmao's Ceramic Painting Art Style. *Popular Literature and Art*(20), 142-143.
- Zeng, C., & Cao, X. (2005). Zhishan Songmao - Interview with Zhang Songmao, a master of Chinese arts and crafts. *Ceramic Research*, 20(3), 1-5.
- Zhang, S. (1959). My opinion on sketching. *Jingdezhen Ceramics*(1), 37.
- Zhang, S. (1964). My opinion on ceramic art serving workers, peasants, and soldiers.

Porcelain(3), 52-54.

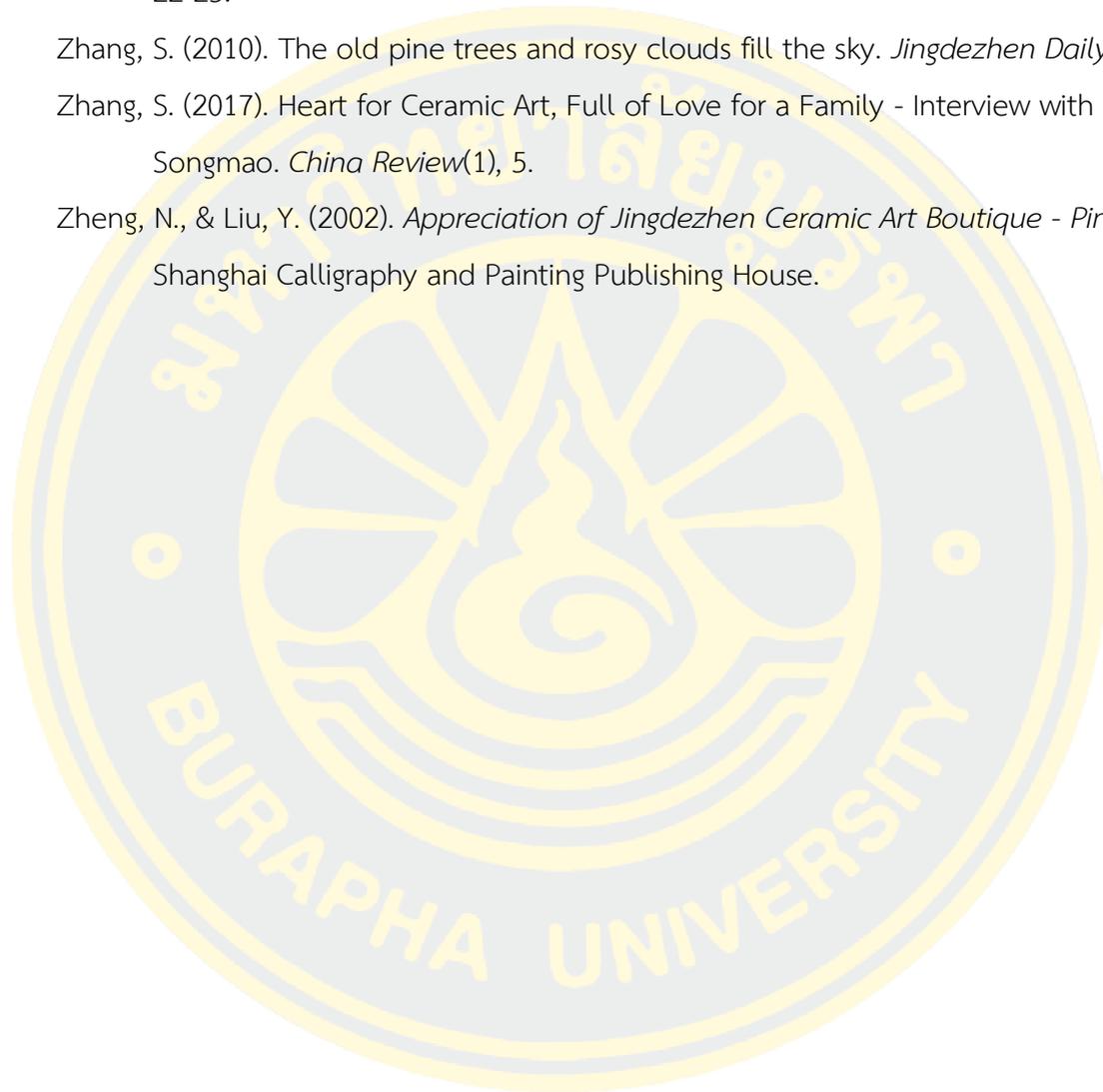
Zhang, S. (1976). How to draw pastel. *Porcelain*(4), 36-39.

Zhang, S. (2006). Selected Ceramic Works by Zhang Songmao. *Ceramic Research*, 21(3), 22-23.

Zhang, S. (2010). The old pine trees and rosy clouds fill the sky. *Jingdezhen Daily*(1), 11.

Zhang, S. (2017). Heart for Ceramic Art, Full of Love for a Family - Interview with Zhang Songmao. *China Review*(1), 5.

Zheng, N., & Liu, Y. (2002). *Appreciation of Jingdezhen Ceramic Art Boutique - Pink*. Shanghai Calligraphy and Painting Publishing House.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ในหัวข้อการสืบสานและการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์นวัตกรรมทางศิลปะเป็นสิ่งที่ยังสร้างขึ้นมาจกพื้นฐานของการสืบทอด ซึ่งก็คือการซึมซับและการรักษาแก่นแท้ทางศิลปะและความสำเร็จของคนรุ่นก่อนๆ หลักการสืบทอดมรดกทางศิลปะคือหลักการแห่งการพิจารณาแยกแยะ เป็นสิ่งซึ่งไม่อาจจะทิ้งได้ง่ายๆ แต่ก็ไม่ใช่การลอกเลียนแบบของเดิมโดยไม่มีเปลี่ยนแปลงหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ เลย แต่คือการที่ยังยึดถือแก่นแท้และละทิ้งสิ่งที่ไม่ดีหรือไร้ประโยชน์ไป นี่เป็นกฎสากลสำหรับการพัฒนาศิลปะทั้งปวง สำหรับงานศิลปะนั้น นวัตกรรมจะสะท้อนให้เห็นผ่านเนื้อหาและรูปแบบของผลงาน สำหรับศิลปินแล้ว นวัตกรรมคือการก้าวข้ามตัวเองและคนรุ่นก่อนๆ อย่างสมบูรณ์แบบ

สิ่งที่แน่นอนและเห็นได้อย่างชัดเจนก็คือ ไม่มีนวัตกรรมใดที่ปราศจากการสืบทอด และนวัตกรรมทางศิลปะใดๆ ก็ตามเป็นแนวทางใหม่ที่มีพื้นฐานมาจากการสืบทอด ไม่ต้องสงสัยเลยว่าารสืบทอดหมายถึงการเดินตามเส้นทางเก่าของรุ่นก่อน ถนนสายเก่าก็มีทัศนียภาพที่สวยงามเป็นเอกลักษณ์ของถนนสายเก่า ถนนสายเก่ายังมีเส้นทางที่แตกต่างกันซึ่งหลายคนไม่เคยเหยียบย่ำ และมีทิวทัศน์ที่ไม่เคยสัมผัสมาก่อน อาจมียอดเขาที่อันตรายพร้อมทิวทัศน์ธรรมชาติที่งดงาม ยิ่งอันตรายทิวทัศน์ก็จะยิ่งสวยงามมากขึ้น อย่างไรก็ตาม มีหลายครั้งที่ถนนสายเก่ามาถึงทางตัน และมีบางครั้งที่ศิลปะก็ไม่มีเส้นทางให้เดินต่อไป ยุคสมัยมักร้องเรียกให้มีคนรุ่นใหม่หรือคนใหม่มาทางเส้นทางใหม่ อย่างที่โบราณว่าไว้ สร้างถนนเมื่อเจอภูเขา และสร้างสะพานเมื่อเจอน้ำ แน่แน่นอนว่าคงไม่มีใครปฏิเสธได้ว่าถนนสายใหม่เป็นส่วนต่อขยายจากถนนสายเก่า ความคิดแบบที่แยกนวัตกรรมออกจากการสืบทอด ความคิดที่ว่านวัตกรรมคือสิ่งประหลาดที่ตกลงมาจากฟ้า ความคิดเหล่านี้เป็นความคิดที่ผิด การสืบทอดเป็นพื้นฐานของนวัตกรรม นวัตกรรมที่ปราศจากการสืบทอดคือแนวคิดสูญนิยม (Nihilism) และนวัตกรรมที่มีพื้นฐานมาจากการสืบทอดเท่านั้นจึงจะประสบความสำเร็จได้และเป็นนวัตกรรมอันทรงคุณค่า

1 จางซงมาว

ประวัติผู้เชี่ยวชาญ: จางซงมาวเป็นหนึ่งในศิลปินเซรามิกกลุ่มแรกๆ ที่ได้รับรางวัลศิลปินเซรามิกจากรัฐบาลประชาชนเมืองจี้เต๋อเจิ้นในปีค.ศ.1959 ในเดือนเมษายน ปีค.ศ.1988 เขาได้รับรางวัลปรมาจารย์ด้านศิลปะทัศนกรรมจีนจากกระทรวงอุตสาหกรรมเบา เขาเป็นสมาชิกของสมาคมศิลปะจีน เป็นผู้อำนวยการของสมาคมศิลปะเซรามิกของจีน เป็นรองประธานของสมาพันธ์ศิลปะและวรรณกรรมเมืองจี้เต๋อเจิ้น และเป็นสมาชิกของ CPPCC มณฑลเจียงซีครั้งที่ 7 และอดีตสมาชิกเมืองจี้เต๋อเจิ้นของการประชุม CPPCC ครั้งที่ 2, 4, 5, 6, 7 และ 8 ได้รับ "เงินช่วยเหลือพิเศษจากรัฐบาล" ที่ออกโดยคณะมนตรีรัฐกิจ จางซงมาวมีรากฐานความรู้อันลึกซึ้งและประสบความสำเร็จอย่างมาก เป็นจิตรกรที่รอบรู้ในแวดวงศิลปะเซรามิกของจีน

เนื้อหาการสัมภาษณ์:

หากปราศจากการสืบสาน นวัตกรรมก็ไม่มีความหมาย การสืบสานยังคงเป็นสิ่งสำคัญอันดับแรก ของงานศิลปะ ต่อไปฉันจะยกตัวอย่างงานเดี่ยวเจ็ยลูกชายของฉันเอง เพื่อบอกกล่าวประสบการณ์บางส่วน ของเราในการถ่ายทอดและสืบทอดศิลปะระหว่างพ่อกับลูก เพื่อแบ่งปันกับทุกคน

วัยเด็กของเดี่ยวเจ็ยอยู่ในช่วงความวุ่นวายของการปฏิวัติวัฒนธรรม งานของฉันที่สถาบันวิจัยเซรามิกของกระทรวงอุตสาหกรรมเขาก็ได้รับผลกระทบและแทรกแซง และมีช่วงหนึ่งที่ฉันถูกไล่ออกจากการทำงาน แต่ในขณะเดียวกัน ก็ทำให้ฉันมีโอกาสและมีเวลามากพอที่ฉันจะได้ถ่ายทอดทักษะของตัวเองให้กับเขา ซึ่งในความโชคร้ายก็ยังโชคดีแฝงอยู่ ในช่วงเวลาสำคัญของการเรียนศิลปะนี้เองที่เดี่ยวเจ็ยเริ่มวาดภาพเครื่องเคลือบเซรามิก ต่อมาเขาได้รับรางวัลทั้งในระดับนานาชาติและในประเทศ และกล่าวถึงประสบการณ์การเรียนศิลปะในวัยเด็กนี้หลายครั้ง สิ่งนี้ได้พิสูจน์แล้วว่านี่เป็นโชคดีอย่างหนึ่งในชีวิตและเป็นพรหมลิขิตในงานศิลปะของเขาด้วย

ในปีค.ศ.1977 ระยะเวลาสิบปีของการปฏิวัติวัฒนธรรมก็ได้สิ้นสุดลง พบว่า ชาดแคลนผู้มีความสามารถและทรัพยากรด้านศิลปะเซรามิก ไม่มีผู้สืบทอด และเทคนิคต่างๆ มากมายเสี่ยงต่อการสูญหาย ดังนั้นสถาบันวิจัยเซรามิกจึงตัดสินใจรับสมัครเยาวชนที่ได้รับการถ่ายทอดศิลปะ เซรามิกจากคนในครอบครัวเข้ารับการฝึกอบรมอย่างเข้มข้น ปรมจารย์หวังซีเหลียงและศิลปินอาวุโสที่ประสบความสำเร็จมากที่สุดในการศิลปะเซรามิกเป็นครูสอนศิลปะให้กับนักเรียนด้วยตนเอง ในเวลานั้นเดี่ยวเจ็ยเรียนรู้จากฉันมาหลายปี แม้ว่าทักษะการวาดของเขาจะยังไม่ดีประณีตมากนัก แต่ตัวละครที่เขาวาดนั้นกลับดูงดงาม มีพลังมาก ทำให้เขาได้รับคำชื่นชมจากอาจารย์หวังซีเหลียงเป็นอย่างมาก และมักจะให้คำแนะนำที่ดีและมาจากใจเสมอๆ ในเวลาเพียงสองปีเดี่ยวเจ็ยพัฒนาฝีมือไปอย่างรวดเร็ว ฉันและสวีย่าเฟิงแม่ของเขาต่างก็เห็นทุกอย่างที่เกิดขึ้นกับเขา รู้สึกดีใจและมีความสุขมาก นอกเหนือจากการสอนทักษะด้านศิลปะให้กับเขา ทั้งชีวิตจิตใจแล้ว เรายังพยายามอย่างดีที่สุดเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะทางศิลปะและคุณธรรมให้กับเขาอีกด้วย

คุณลักษณะและคุณธรรมเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับผู้สร้างสรรค้งานศิลปะ มีคำกล่าวที่ว่าศิลปะคือ สไตล์ไม่ใช่หรือ พูดอย่างตรงไปตรงมา เดี่ยวเจ็ยมีข้อได้เปรียบมากกว่าคนอื่นทางด้านงานศิลปะ นอกเหนือจากการสอนและการถ่ายทอดศิลปะจากฉันและสวีย่าเฟิงแม่ของเขาแล้ว ลักษณะนิสัยและผลงานของศิลปินเซรามิกแปดสหายจูซาน เช่น สวีจิ่งหนาน หลิวอวี่เสิน และสวีเทียนเหมย ที่มีชื่อเสียงในครอบครัวก็ถูกถ่ายทอดสู่เขาเช่นกัน ส่วนส่งผลต่อการปลูกฝังคุณลักษณะทางศิลปะและคุณธรรมของเดี่ยวเจ็ย ที่สำคัญไปกว่านั้นคือ ดูเหมือนเขาจะมีพรสวรรค์ บางครั้งตอนที่ฉันสอนเขาด้วยตัวเอง มักจะรู้สึกว่าเขาเป็น "หงเตียนเหล่า" (คนร้านสีแดง) ที่วาดภาพเครื่องเคลือบเซรามิกในชาติที่แล้ว

ตอนนั้นเองที่ฉันเริ่มรู้สึกว่า การสอนหรือการถ่ายทอดศิลปะให้ตกกรรมไม่ใช่สิ่งที่สำคัญที่สุด แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดคือคุณลักษณะและคุณธรรม ถ้าคนไม่มีคุณลักษณะและคุณธรรมเฉพาะตัวแล้วสไตล์ทางศิลปะจะมาจากไหน ในสมัยก่อน ตอนที่เป่ินลูกศิษย์ติดตามอาจารย์อยู่สามปี วิธีชีวิตผสมผสานเข้ากับวิถี

ชีวิตของอาจารย์และภรรยาของอาจารย์ คอยช่วยงานอาจารย์และภรรยาของอาจารย์ในชีวิตประจำวัน ต่อมาเมื่อถามว่า นั่นคือการเอาใจเขาเปรียบ แต่หากลองมาคิดดูในตอนนี้อย่างจริงจัง แล้วสิ่งนั้นคือการผสมผสานของวิถีชีวิต มีเพียงการปลูกฝังวิถีชีวิตเข้าที่ละน้อยเท่านั้นที่จะทำให้เราสามารถสืบทอดคุณลักษณะที่แท้จริงของงานศิลปะได้อย่างแท้จริง บางทีอาจารย์และลูกศิษย์หลายคนในเวลานั้นอาจไม่ได้ตระหนักถึงสิ่งนี้ แต่วิธีการถ่ายทอดและการสืบทอดจากอาจารย์สู่ลูกศิษย์ที่สืบทอดกันมาจากสมัยโบราณนี้ สัมผัสผลเป็นอย่างไร หากพูดถึงในเรื่องนี้ พูดได้เลยว่าเสียใจที่มีข้อได้เปรียบในทุกด้าน แต่ลูกศิษย์คนอื่นๆ ของฉันไม่มี เหตุผลก็คือฉันเกลียดคำว่า "การเอาใจเขาเปรียบอย่างที่สุด" และจะไม่ยอมให้ลูกศิษย์เข้ามาในวิถีชีวิตประจำวันของฉัน

ต่อมาเสียใจเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยและยอมรับแนวคิดศิลปะตะวันตก ไม่จำกัดอยู่เพียงวิถีเก่าที่สืบทอดจากพ่อสู่ลูกอีกต่อไป ฉันเห็นด้วยกับเรื่องนั้นอย่างยิ่ง เพราะฉันรู้ดีว่าวัฒนธรรมดั้งเดิมและแนวความคิดเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์ของคนจีนได้แทรกซึมและหยั่งรากฝังลึกในตัวของพวกเขาแล้ว ไม่ว่าเขาจะวาดภาพพิมพ์อะไร ไม่ว่าเขาจะเปลี่ยนมุมมองด้านสุนทรียภาพอย่างไร ไม่ว่ารูปแบบทางศิลปะและภาพสุนทรียศาสตร์จะแปลกประหลาดเพียงใดก็ตาม ล้วนมีพื้นฐานมาจากศิลปะเซรามิกจีนและวัฒนธรรมจีนดั้งเดิม ดังนั้น ภายในงานศิลปะก็ยังคงเต็มไปด้วยสายเลือดคนจีน สายเส้นของเขามีชีวิตชีวา และมีรายละเอียดที่ดี เติบโตด้วยความยืดหยุ่นและมีความมีชีวิตชีวาอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชาวจีน สีที่ใช้กับวัสดุและอบอุ่นกลมกลืน เติบโตด้วยการเล่าเรื่องและการรับรู้ในที่ว่าง (Sense of space) อันเป็นบุคลิกของคนจีนที่ภายนอกอ่อนโยน แต่ข้างในแข็งแกร่งยืนหยัดไม่ย่อท้อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปแบบศิลปะเซรามิกสมัยใหม่ของเขาผสมผสานแนวคิดความงามแบบตะวันตกเข้ากับความงามแบบตะวันออกได้อย่างลงตัว ทำให้เขาประสบความสำเร็จทางศิลปะและได้รับการยอมรับในระดับสากล นอกจากนี้ นักเรียนของเขา ยังได้เริ่มสร้างสรรค์ผลงานของตนเองอันมีเอกลักษณ์ อาจกล่าวได้ว่า นี่คือนักศิลปะเซรามิกจีนแห่งใหม่

ความเป็นจริงชัดแล้วว่าเสียใจค้นพบเส้นทางศิลปะของตัวเองและประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นเรื่องที่น่ายินดีมาก ในฐานะพ่อ ฉันรู้สึกโล่งใจจริงๆ ในฐานะครูที่ถ่ายทอดศิลปะให้กับเขา ฉันภูมิใจในความสำเร็จของเขา และในฐานะศิลปินที่มีส่วนร่วมในการพัฒนางานศิลปะเซรามิกของจีน ฉันก็ภูมิใจกับการสืบสานมรดกที่ประสบความสำเร็จนี้เช่นกัน

ผู้วิจัยอยากแบ่งปันประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จในการสืบสานนี้กับทุกคน เพื่อร่วมกันผลักดันและส่งเสริมการพัฒนางานศิลปะเซรามิกของจีนให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเซรามิก ของเมืองจิ้งเต๋อ

2 สวีย่าเฟิง

ประวัติผู้เชี่ยวชาญ: สวีย่าเฟิง คือ ปรมาจารย์ด้านศิลปะหัตถกรรมจีน ได้รับอิทธิพลจากศิลปะครอบครัวมาตั้งแต่เด็ก ปู่ของเขาสวีจิ่งหนาน เป็นหนึ่งในแปดสหายจูชาน จิตรกรเครื่องเคลือบชื่อดังในจิ้ง

เต๋อเจิ้น พ่อของเขาสวีทเยียนเหมย (ถึงแก่กรรม) ได้รับรางวัลศิลปินเซรามิกจากรัฐบาลประชาชนเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น เมื่อปีค.ศ. 1959 ศิลปินสวีทเยียนเหมยให้กับศิลปะและงานฝีมือเซรามิกมานานกว่า 50 ปี ในการฝึกฝนทางศิลปะของเธอ เธอซึมซับแก่นแท้ของการวาดภาพจีนแบบดั้งเดิม เรียนรู้เทคนิคของอาจารย์ที่มีชื่อเสียงหลายคน ยืนหยัดในการวาดภาพร่างและฝึกฝนการใช้พู่กัน และชื่นชมความงามของธรรมชาติ เธอเชี่ยวชาญในการใช้เทคนิคเฟินไฉ่วาดภาพพรรณพฤกษาและสัตว์ และยังวาดภาพตัวละครและทิวทัศน์ได้ด้วย

เนื้อหาการสัมภาษณ์:

ในฐานะนักออกแบบงานศิลปะเซรามิก ฉันใช้เซรามิกเพื่อให้ได้มาซึ่งภาพที่มุ่งามอย่างที่ต้องการ เช่น ภาพทิวตงาม โดดเด่น และทรงพลัง เป็นต้น การที่จะสร้างผลงานให้ดีขึ้นหรือการปรับปรุงให้ดีขึ้นนั้น ฉันคิดว่านอกเหนือจากการสืบสานประเพณีดั้งเดิมและการเรียนรู้จากคนรุ่นก่อนแล้ว สิ่งสำคัญกว่าคือจะพัฒนาและสร้างสรรค์ผลงานใหม่ๆ ได้อย่างไร ให้มีกลิ่นอายของยุคสมัยเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้คน สิ่งนี้จำเป็นต้องแสวงหาวัตถุดิบและแรงบันดาลใจในวิถีชีวิตที่ไม่มีที่สิ้นสุด เพื่อเข้าใจความต้องการทางสุนทรียะของผู้คนและจิตวิญญาณของยุคสมัย เพื่อเจาะลึกเข้าไปในชีวิตเพื่อสัมผัส สัมผัส แฝงแฝง ไตร่ตรอง และวาดภาพร่าง เพื่อเข้าใจลม ฝน ความมืดมน และดวงอาทิตย์ที่สดใส ฝนและน้ำค้าง เช่นเดียวกับแสงแดดยามเช้า พระอาทิตย์ตก และการเปลี่ยนแปลงอื่นๆ ของสภาพอากาศ และการเคลื่อนไหวของพฤกษชาติและสัตว์ เพื่อเข้าใจในอัตลักษณ์ที่แตกต่างและกฎที่เหมือนกันของสิ่งเหล่านี้

ตัวอย่างเช่น วิธีการวาดภาพหยดน้ำบนดอกท้อ เป็นการวาดภาพดอกไม้ด้วยเทคนิคการวาดภาพแบบแสดงอารมณ์บนเครื่องเคลือบโดยใช้สีหรือสีม่วงแดงย้อมภาพ หยดน้ำทุกหยดเป็นเทคนิคการวาดภาพที่เรียกว่า "เตียนซู" (การวาดภาพแบบจีน โดยการใช้พู่กันลงสีเพื่อสร้างจุด) ซึ่งหากพู่กันแห้งก็จะง่ายต่อการสร้างจุด แต่หากพู่กันเปียกก็จะยากต่อการสร้างจุด แต่ถ้าหากพู่กันชุ่มน้ำพองหมดก็จะทำให้น้ำและสีละลายผสมกันในพู่กันทำให้ดูสดใสและเป็นธรรมชาติ

สรุปคือ ฉันเชื่อว่าศิลปะเซรามิกซึ่งเป็นรูปแบบศิลปะดั้งเดิมของศิลปะจีนกำลังอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนแปลงภายใต้อิทธิพลของศิลปะสมัยใหม่ การจะสำรวจและสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ภายใต้บริบทสถานการณ์ใหม่นั้น เราต้องครุ่นคิดและไตร่ตรองอย่างจริงจัง สิ่งแรกคือ การเข้าใจชนบประเพณีดั้งเดิม บนพื้นฐานความเข้าใจชนบประเพณีดั้งเดิมเท่านั้นที่จะทำให้เราสามารถสืบสานและสร้างสรรค์นวัตกรรมได้

3 จางเสี่ยวเจี๋ย

ประวัติผู้เชี่ยวชาญ: จางเสี่ยวเจี๋ยเป็นปรมาจารย์ด้านศิลปะหัตถกรรมในมณฑลซานตง เป็นผู้อำนวยการของสมาคมเซรามิกเกาหลิง (Kaolin, China Clay) นานาชาติ สมาชิกของสมาคมศิลปะหัตถกรรมมณฑลเจียงซี และเป็นสมาชิกของคณะกรรมการวิชาชีพด้านศิลปะเซรามิกของ สมาคมอุตสาหกรรมเซรามิกซานตง จางเสี่ยวเจี๋ยชื่นชมศิลปะสมัยใหม่ ในการศึกษาศิลปะเซรามิก เขามุ่งมั่นที่จะใส่ใจความ

ตระหนักรู้ด้านสุนทรียภาพสมัยใหม่เข้าไปในงานศิลปะเซรามิก สืบค้นว่าการถ่ายทอดแนวความคิดทางศิลปะรูปแบบใหม่ ผสมผสานข้อดีของตะวันออกและตะวันตก และสร้างโลกศิลปะของเขาเอง

เนื้อหาการสัมภาษณ์:

ศิลปะประจำชาติของจีนมีความหมายแฝงทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ก็เหมือนกับงานศิลปะเซรามิกสมัยใหม่ของจีนที่ได้รับอิทธิพลจากศิลปะนามธรรม (Abstract Art) และศิลปะแบบคิวบิสม์ (Cubism) ของตะวันตก ซึ่งมีบางส่วนที่ดี แต่เขาไม่ได้ยึดติดกับศิลปะตะวันตก แต่ก้าวข้ามศิลปะตะวันตกแล้วสร้างงานศิลปะเซรามิกสมัยใหม่ที่แฝงไว้ด้วยวัฒนธรรมทางจิตวิญญาณแบบจีนดั้งเดิม ศิลปะทั้งปวงไม่สามารถเกิดขึ้นพร้อมกันได้แต่ก็สามารถผสมผสานกลมกลืนกันอย่างไม่อาจแยกจาก แต่ยังคงมีเอกลักษณ์เฉพาะของตัวเอง ผลงานศิลปะเซรามิกของจีนแตกต่างจากศิลปะเซรามิกสไตล์อื่นๆ รูปแบบการสร้างสรรคทางศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์ของเขาและความคิดสร้างสรรค์ที่ลึกซึ้งทำให้เกิดสไตล์ศิลปะของเขา ศิลปะนามธรรมของตะวันตกเป็นเพียงการถ่ายทอดแนวความคิดทางศิลปะในผลงานของเขา ซึ่งเป็นรูปแบบการถ่ายทอดแนวความคิดทางศิลปะที่ช่วยในการสร้างสรรค์สไตล์ศิลปะของเขา และสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของเขาก็คือ การใช้สีเซรามิกเพื่อสร้างรูปทรงที่ไม่มีตัวตน และวาดด้วยสีที่ได้รับแรงบันดาลใจจากนามธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ ซึ่งเป็นแก่นแท้ของวัฒนธรรมทางจิตวิญญาณแบบดั้งเดิม

การให้ความสำคัญกับการแสดงออกที่แท้จริงของอารมณ์ภายใน โดยการใช้เส้น สี และปริมาตร เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ ทำให้ผลงานของจีนเป็นเหมือนเพลงซิมโฟนีที่เต็มไปด้วยสีลึกลับกลืน ดุตัน ร้อนแรง ร่าเริงและเป็นจังหวะ การเปลี่ยนแปลงของลายเส้นทำให้ธีมของการแสดงออกโดดเด่นและชัดเจนยิ่งขึ้น สีสันทัดงามและสดใสทำให้ผู้คนรู้สึกสดชื่นและตื่นตาตื่นใจ กวีชาวฝรั่งเศสนาม กียอม อาปอลลิแนร์ (Guillaume Apollinaire) กล่าวว่า "หน้าที่ทางสังคมของศิลปินผู้ยิ่งใหญ่คือการปรับปรุงรูปลักษณ์ของธรรมชาติในสายตาของคนทั้งโลกอย่างต่อเนื่อง" ตั้งแต่กลางทศวรรษ 1980 จนถึงปัจจุบัน จีนพยายามสร้างระบบสัญลักษณ์ใหม่และรูปแบบการถ่ายทอดแนวความคิดทางศิลปะใหม่ในการสร้างสรรค์ศิลปะเซรามิก ใช้ความคิดหรือแนวคิดของคุณจัดช่องว่างระหว่างจิตวิญญาณและความเป็นจริง อย่ายึดติดกับรูปลักษณ์ของความเป็นจริง สืบค้นรูปแบบการดำรงอยู่ที่ไม่เคยรู้ในโลกกลับ และค้นหาความหลงใหล (passion) ในสิ่งผิดปกติ

อู๋กวนจง (จิตรกรจีนร่วมสมัย) กล่าวว่า "ศิลปะคืออารมณ์แห่งหนึ่ง การเรียนรู้ศิลปะต้องมีความต้องการและอารมณ์อันแรงกล้า หากไม่แสดงอารมณ์ การเรียนรู้ศิลปะก็ไม่อาจสำเร็จได้ ศิลปะคืออารมณ์ คือความรู้สึก มันซับซ้อนมาก และเป็นอาชีพที่ไม่ง่ายเลย" และจีนก็อยู่ในอาชีพนี้ อดทนและยืนหยัดในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่ไม่ง่ายนี้เสมอมา

4 จางฮูยู่

ประวัติผู้เชี่ยวชาญ: จางฮูยู่เป็นปรมาจารย์ด้านศิลปะหัตถกรรมในมณฑลเจียงซี ผลงานเซรามิกเฟืองไฉ่สีลึกลับสดใส งดงาม และแปลกใหม่ งานศิลปะเซรามิกสมัยใหม่ ภาพพรรณพฤกษาและสัตว์ ตัวละคร

ทิวทัศน์ และผลงานอื่นๆ ได้รับการเก็บรักษาโดยองค์กรและนักสะสมทั้งในและต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นต้น

เนื้อหาการสัมมนา:

ในฐานะศิลปินหญิง ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา ผลงานของฉันเน้นย้ำถึงความเป็นผู้หญิงในแง่ของธีม การจัดองค์ประกอบ แนวความคิดทางศิลปะ การใช้สี และการใช้ฟุ้งกัน ทุกคนต่างเห็นพ้องต้องกันและชื่นชมกันมาก การฝึกฝนสร้างสรรค์มานานหลายทศวรรษของฉันได้พิสูจน์ให้เห็นว่าความเป็นผู้หญิงไม่ได้เป็นแค่กระแสในโลกของคอลเลกชันศิลปะเท่านั้น แต่ยังเป็นองค์ประกอบพื้นฐานและแก่นเรื่องนิรันดร์ในงานศิลปะด้วย สิ่งที่น่าสนใจที่สุดของศิลปะคือ ผู้คนที่ยังมีชีวิต การดำรงอยู่ของชีวิต การสืบพันธุ์ และการวิวัฒนาการ ชีวิตมาจากไหนและจะไปไหนสถานะของมนุษย์ท่ามกลางธรรมชาติ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ฯลฯ ล้วนเกี่ยวข้องกับผู้หญิงทั้งสิ้น ดังนั้น เนื้อหาเกี่ยวกับผู้หญิงจึงกลายเป็นแก่นเรื่องนิรันดร์ในงานศิลปะ และนี่คือปัญหาที่ศิลปินต้องคำนึงถึง

ขอบเขตของงานศิลปะนั้นกว้างมากและยังไม่ชัดเจนว่าเหมาะสมหรือไม่ที่จะนำเสนอประเด็นทางเพศในงานศิลปะ อย่างไรก็ตาม เรารู้ว่ามีคำกล่าวในวรรณกรรมที่ว่า “วรรณกรรมคือศิลปะเกี่ยวกับผู้คน” ต้องการชี้ให้เห็นว่ารายละเอียดของศิลปะมักประกอบด้วยสารจำนวนมาก ซึ่งสารเหล่านี้ไม่อาจแยกออกจากความอ่อนไหวของมนุษย์ได้ หากคุณสูญเสียความอ่อนไหวต่อรายละเอียดทางศิลปะ ศิลปะก็จะไม่ใช่ศิลปะอีกต่อไป

ภาคผนวก ข

สิทธิบัตร ประภาศนียบัตรและการจัดแสดงผลงาน

ภาคผนวก ค
เอกสารราชการ

เลขที่ IRB4-119/2566

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาโครงการวิจัย

รหัสโครงการวิจัย: G-HU 053/2566

โครงการวิจัยเรื่อง: สุนทรียภาพในงานภาพวาดบนเครื่องเคลือบแบบเฟินไฉ่ของจางซงมาว ผู้การสืบสานและสร้างสรรค์งานศิลปะเครื่องเคลือบ

หัวหน้าโครงการวิจัย: MR.QIU JIAJI

หน่วยงานที่สังกัด: คณะศิลปกรรมศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการหลัก (งานนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์):

รองศาสตราจารย์ ดร.เสกสรรค์ ตันยาภิรมย์ หน่วยงานที่สังกัด: คณะศิลปกรรมศาสตร์

วิธีทบทวน: Exemption Expedited Full board

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามหลักการของจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยที่ผู้วิจัยเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ ไม่มีการล่วงละเมิดสิทธิ สวัสดิภาพ และไม่ก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่ตัวอย่างการวิจัยและผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยในขอบข่ายของโครงการวิจัยที่เสนอได้ (ดูตามเอกสารตรวจสอบ)

1. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	ฉบับที่ 3 วันที่ 10 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2566
2. โครงการวิจัยฉบับภาษาไทย	ฉบับที่ 1 วันที่ 13 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2566
3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย	ฉบับที่ 3 วันที่ 10 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2566
4. เอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย	ฉบับที่ 1 วันที่ 13 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2566
5. แบบเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น แบบบันทึกข้อมูล (Data Collection Form)	
แบบสอบถาม หรือสัมภาษณ์ หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	ฉบับที่ 1 วันที่ 13 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2566
6. เอกสารอื่น ๆ (ถ้ามี)	ฉบับที่ - วันที่ - เดือน - พ.ศ. -

วันที่รับรอง : วันที่ 1 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2566

วันที่หมดอายุ : วันที่ 1 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2567

(ดร.พิมลพรรณ เลิศล้ำ)

ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา
สำหรับโครงการวิจัย ระดับบัณฑิตศึกษา และระดับปริญญาตรี
ชุดที่ 4 (กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)

**** หมายเหตุ การรับรองนี้มีรายละเอียดตามที่ระบุไว้ด้านหลังเอกสารรับรอง ****

Ref. 0801.03(13)/2552

Graduate School,
Bunditpatanasilpa Institute
of Fine Arts
2 Rachini Road,
Phra Nakhon, 10200,
Bangkok, Thailand

Acceptance Letter

Dear Mr. Qiu Jiaji Assoc. Prof. Sakesan Tanyapirom Prof. Poradee Panthupakorn

This is to inform you that your academic article entitled “**Zhang Songmao’s Aesthetics of Ceramic Art Paintings: A Case Study of Famille Rose Painting Art Style**” has been accepted by the editorial board of Wipitpatanasilpa Journal of Arts (WIPIT) based on reviewers’ report and editorial board consideration. Therefore, your research article will be published in Wipitpatanasilpa Journal of Arts, Inaugural Issue, Vol. 3 No. 3 (September – December 2023) on **28 December 2023**.

Thank you very much for your kind interest in the Wipitpatanasilpa Journal of Arts. We look forward to hearing from you and working with you in the future.

Please do not hesitate to contact us for further information.

Issue on December 21, 2023

Yours sincerely,

Asst. Prof. Dr. Dussadee Meepom

Editor-in-Chief

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล QIU JIAJI
วัน เดือน ปี เกิด 24 December 1989
สถานที่เกิด Jingdezhen, Jiangxi Province
สถานที่อยู่ปัจจุบัน Chengmingdu 1101, Changnan Avenue, Changjiang District,
Jingdezhen city, Jiangxi Province
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน Teacher
ประวัติการศึกษา 2007.09-2011.06 SHANDONG UNIVERSITY OF ART DESIGN
2015.09-2018.06 JINGDEZHEN CERAMIC INSTITUTE
รางวัลหรือทุนการศึกษา -

